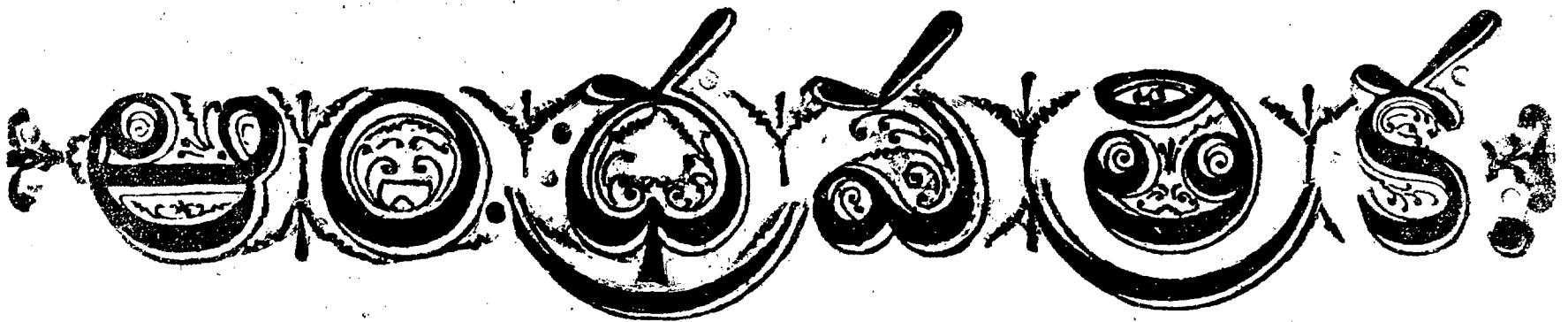

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 27-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, జ్యేష్ఠమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 75
సంచిక ౭౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పుడు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంభాషించి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పులను, వాయువుపోట్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల యాపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్టదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు. 0-10-0; డజన్ 1-కి రు. 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

జ్వరహరి

విరేచన మాత్రలు

శిరోవేదన మాత్రలు

సీసా 1-కి రు. 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రు. 0-8-0

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రు. 0-12-0

జ్వరహరిని తయారుపూటలు సేవించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు.
చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు మానును

రాత్రి యొకమాత్రము సేవించిన తల్లవారి చెండువిరేచన
ముఖకాగలపు. వికారము వైతర్యములేదు సేపాశముచేర్చబడలేదు.

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన వైతర్యపు తలనొప్పి,
ఒంటితలనొప్పి వెంటనే బోవును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీది మదరాసు.

SUN & Co., Chaukamba, Benares City.

మాదగ్గర అన్నిరకములపట్టు బట్టలు రుద్రాక్షి మొద
లయిన సామానులు కోర్తినవారికి సరి అయిన
ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును.
పాగాలు 12 మూర 1, కి రు. 12 నుంచి 20
రుద్రాక్షి 108 వుండు సరం 1-కి అ 6 నుంచి
రు. 10 వరకు పాత్రుపంతలు 7, 8 మూర 1, కి
రు. 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10, 12,
మూర 1-కి రు. 14 నుంచి 35, చెంసకూరురకం చీరలు జరి
పనిచే చేయబడినవి 12-16 మూరచీర 1-కి రు. 46 నుంచి 150,
బనారసు జరిపట్టు చీరలు మూర 12, 16 మూర 1-కి రు. 25
నుంచి 150, యింకా కావలసినసామానులకు మాకేటలాగు
వుచితము.
బిడ్డలు అవతరిన సామానులు 32 కల చిన్న పట్టు, 1-కి రు. 1-8-0
మధ్యరఖం రు. 2-12-0, పెద్దరఖం 1-కి రు. 5-0-0
యస్. యు నారాయణచారి అండుకింపెని
చాకాంబ, బెనారస్ పి.సి. (యు.సి.)

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an
Notes and annotations by the late
Tukaram Tatyā ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD
GITA being a help to students of its
Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRIT-
INGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE
PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with
English Translation by Ganganatha
Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation
of Arjoon by Shri Krishna into Yoga
and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMA-
NICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-
Yoga, by Bhāgvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a
Indian Recluse... ... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

29 Hummum Street, Fort Bombay.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారిచిన విల్లులో తయారగుచున్న బసీ
నులు, హిందూదేశపువిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పున్నె,
ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటే పిదనంత చాకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాప్టులకు, చాలా వ్యాపారపిల్ల కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోరవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, ప్యాకెట్టు 3 కి రు. 6-0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,

బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని
మాడ్చువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు,
3. కీళ్ల దిగిపోవుట, 4. నుదులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమబురు
కదలుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు దిగిపోవుట మొదలగు
నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంచి
యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును.
కాఢగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాడుముతో గాని
గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

కొరకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగా పని
తీయును. వీటిని తినుచు పుండుపడినవోటు తైలమును రాయ
వలయును. ఇవిరక్తకుడికి మేహకారకబాధ్యములకు గూడ ఉప
యోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

సవనాగరికమునకు తగిన పొగి నైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారిజత 1-కి రు. 10-0-0.

పట్టులుతీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మజారి చేదారముతో సహా జత 1-కి రు. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(8) 172, పుట్టుగలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

సగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నూతన జాతీయ ప్రధాన మంత్రి పుంగవులును, నానావీరులును శ్రీరాజా పి. రామా రాయణి గారికి స్వాగతముగా ఆదివాంఛనమును సమర్పించిన

స్వాగత సన్మాన పత్రము

పూజ్యవంశ! తమరు ఈ చెన్నరాజధానిలో ప్రధాన మంత్రిగా నియమింపబడి మా ఆదివాంఛనము చేయుచున్న ఉపకృతులకు మీకు మరాఠీయసంఘము పత్రమున నందనము లర్పించుచున్నాము.

ఇదివరలో మా వీరకుటుంబములకు నిత్యేన స్థలములును, భూములును తాము కయ్య చేయించితిరి. అందునకు మామనః పూర్వక కృతజ్ఞతా నేకవందనము లర్పించుచు నదరు నిత్యేనము లును, భూములును మాకుటుంబముల కేహిత్రము చాలకుండుట చేత కాక నీటివనశీలనివిగను రైతులతో మాకు తగాదాలు పెంచువదిగను ఉన్నవనియు, అందువలన మానాతికేమియు నుపకరింపలేదనియు, మనవిచేయవలసివచ్చినందులకు జింతిలుచున్నాము. నీటివనశీలగిరి, తగాదాలేని భూమి కనీసము కలుంబము ఒకటికి ఒక యకరమైన లేనిదే మాకుటుంబముల కొక పూట గంజియైన దొంగదని విన్నవించుచు, ఆప్రకారము తగిన వసతు లేనటుటకును;

చెన్న రాజధానిలోని మా బాల బాలికలకు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోను తదితరపాఠశాలలలోను ధర్మవిద్యావతనము నిర్మించు లాగునను, మరాఠ్త్రాయనందలి ఆదివాంఛనమును లన్నిటిలో గ్రామము ఒకటికి ఒక ప్రైవేటుపాఠశాలవొప్పన స్థాపించి, ఆదివాంఛననే ఆపాఠశాలలకు పాఠ్యాధ్యాయులుగా నియమించుటకును;

3. ప్రతి ఆదివాంఛనగ్రామమునకు గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు కనీసము నెల కొక పర్యాయ మైనను వెళ్ళి వారి కష్టములు ములను విచారించి దొరతనమువారికి దెలుపునట్లు తగిన చర్య పుచ్చుకొనుటకును;

4. మ్యూనిసిపల్, తాలూకా, జిల్లాకోర్టులలో మాసంఘ జనసంఖ్యను బట్టి తగినంత ప్రాతినిధ్యము నియోగించుటకును;

5. ఆదివాంఛనగ్రామములకు వెంట కనువైన మార్గములను చేయించుటకును, ప్రతి గ్రామమునందు మంచినీటి వనస్థితి గల్గించుటకును వెంటనే తగిన చర్య పుచ్చుకొనుటకును;

6. పాటకపు జనముకొరకు "లేబరు డిపార్టుమెంటు" పేర దొరతనమువారి కేర్పరచిన విధానములను మాసంఘమునకు మహాపకారము జరుగవలయునన్న మాసంఘపరిస్థితులను సహా పరిశీలించుటకు మాసంఘముకు ఉపాధ్యాయుడుగ గాని, తని ఫీదాదామగ గాని, లేబరు తిహాఫ్టుదామగ గాని, నియమింప బడవలయునని తగు షరతులు చేయుటకును;

7. మ్యూనిసిపల్, తాలూకా, జిల్లాకోర్టులలోను, రివిన్యూ డివిజన్ కచ్చేరీలలో, పోలీసు, సాల్టు, ఆర్. బ్యాంక్ లలోను సర్కారు అఫీసులలోను మాఆదివాంఛనములను వారెవరైనా సానముగ సంవత్సరమునకు ప్రతిగ్రామమునందీ కనీసము నలుగురు నాకర్లు యిప్పించునట్లు ఏర్పాటు చేయించగలందులకును;

8. కో.ఆ.ప.కే.బి. బ్యాంకులలో విద్యావంతులు, విశ్వాసపాత్రులు నగు మాఆదివాంఛనయువకులను ఇన్వెస్టరుగాను, ఆనర్ల అసిస్టెంట్లు రిస్ట్రోయరుగాను నియమించుటకు తగిన సదుపాయములు కల్పించుటకును, ప్రతి ఆదివాంఛనగ్రామములోను పరశునింపుములు స్థాపించి వాటికి తగిన సాహాయ్యము గవర్నమెంటువారు చేయుచు, మాఆర్థికస్థితిని బాగుచేయుటకును;

9. మాసౌకర్యముకొరకు పంపుకొన్న అట్టలు వర్తకాలను గవర్నమెంటువారును, లోకల్ బోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు వర్తకాలు వెంటనే విచారించి తగిన సౌకర్యములు కల్గించుటకును;

10. ఆనుపత్రులలో మాసంఘములకు విధిమైన చికిత్స ఆనరణముతో జరుగునట్లును, డాక్టరు మొదలు ఆనుపత్రి నాకర్లు అందరును శ్రద్ధవహించునట్లును, సంవత్సరము 1 కి జిల్లా మొత్తమువారి 12 మందిని గవర్నమెంటు ప్రైవేటులమీద కంపౌండ్రి ట్రయినింగుకు బంపిన సదరు ఆనుపత్రులలో నొకరు లిప్పించునట్లును ఉత్తర్వులు పాలించుటకును;

దమామయులు, దీనజనోద్ధానములు, విద్యావంతులు, ప్రభుత్వసాహిత్య "రాజా"ని బిరుదాంకితులును, సహజసౌజన్య సహితమితీయాలగు రువరి మాప్రార్థనలు సఫలమగు నను పూర్వశాసనముతో, వందనసాసనముతో, బ్రాహ్మించుచున్నాము.

తమ మాయెడ గల ఆమూల్యమైన ప్రేమచే మా యాచిన్నవల్లెడు వచ్చి మావిజ్ఞాపనమును శ్రద్ధతో గండుకొనవలయు మాప్రార్థనయైత్యకమైన వందనము లర్పించుచున్నాము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదివాంఛనసంఘమురీతపు నరాలశెట్టి దేవే గ్రుడు, యం. యల్. సి. అధ్యక్షుడు.

పోర్టు సెంటు జారీ గెజెటు

చెన్నపురి, 21 జూన్ 1924

పబ్లిక్ కాఫు

సి. జి. పెన్సన్ గారిని గాల్ మాట్టుట్రాటుగారి స్థానే హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిసుగా నియమించిరి.

జి. హెచ్. బి. బాక్సును, జిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగారి ఫీలిప్పుగారి స్థానే హైకోర్టు జడ్జిగా నియమించిరి.

హెచ్. డి. సి. రెయిల్, జిల్లాజడ్జి గారిని హైకోర్టు జడ్జిగా కృష్ణముగా స్థానే నియమించిరి.

పోలీసు కాఫు

జి. రాజగోపాలరావుగారిని కర్నూలు జిల్లా పోలీసు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

ఖా. బి. ఎం. కలీ ముల్లాసాహేబుగారిని మదరాసు ఉత్తరరేంజి డిస్ట్రిక్టు మిషనరీగా నియమించిరి.

బి. శ్రీరాములునాయుడు గారిని అనంతపురం జిల్లా నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

కె. పి. జనార్దనరావు అనంతపురంలో పెన్షను డిస్ట్రిక్టు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

టి. రాజాపిళ్ళెగారిని కందుకూరు డివిజను డిస్ట్రిక్టు నూపర్నెంటుగా నియమించిరి.

రిజిస్ట్రార్ కాఫు

సారంగ ఫీమలేంకర రావు నరసింగరావుగారిని గంజాముజిల్లా ట్రైబిని డిస్ట్రిక్టు కలక్టరుగా నియమించిరి.

అభివృద్ధికాఫు

ఎ. జి. విల్సన్ వెలర్నరీ అఫీసరుగారిని రెజిస్ట్రార్ రెండవవర్గిలందు నియమించిరి.

ఈదిగువ పేర్కొనబడిన సహకారసంఘముల ఆనరరీ అనిప్రెంటు రిజిస్ట్రారుల ఉద్యోగములు అగర్బహుసమువరకు ఖాతాపరచిరి:—

- గంజాం. కో.కా అప్పారావునాయుడుగారు శ్రీమాన్ బాలకృష్ణరాయ్ గారు. విశాఖపట్నం- డాల్ల వెంకటపతిరాజు గారు రావు మార్యారావుగారు. గోదావరి- ఎల్. బి. వెంకట పతి రాజుగారు డి. శ్రీరామమూర్తిగారు వెండా వీరన్నగారు బిలుకూరి శేషగిరిరావు పంతులుగారు, కృష్ణాజిల్లా- బి. వెం కటరామయ్య నాయుడుగారు, బి. నారాయణస్వామి నాయుడుగారు. కంచర్ల నాగభూషణం నాయుడుగారు, గుంటూరు- కోల కేశవరెడ్డిగారు, కోటా అత్తయ్యనాయుడు గారు, ఖా. సా. మహమ్మదు అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహేబు గారు. రెవ. జి. ఆర్. హాఫ్. నెలూరు- ఓ విశ్వనాథరావు గారు, ఎం. ఆర్. చలపతిరావు నాయుడుగారు, పెల్లాటి వెంకట సుబ్బరెడ్డిగారు, ఎన్. ఆబు రహీమానుగారు. కడప- పి. శేషచార్లుగారు. పి. దొరస్వామినాయుడుగారు, రెవ. హెచ్. డబ్ల్యు. వైటుగారు. కర్నూలు- ఖాన్ సాహేబు, జమ్మన హుస్సేనుగారు, డి. ఎల్లారెడ్డిగారు, బాలాజిసింగు గారు. బళ్లారి. వి. కృష్ణమృత్యుణ్ణిగారు, బసవన్నగౌడగారు. బి. ఫీమనేనరావుగారు, మదరాసు-డి. బి. జి నారాయణ స్వామిచెట్టిగారు, రా. బి.ఎం. సి. రాజుగారు, పి. రామ నాథనుగారు టి. సుందరరావు నాయుడుగారు, ఎ. సోమ సుందరం ముదలియ్యంగారు. ఎన్. జి. రంగరామబంజంగారు జి. శ్రీరామబాబుగారు. చిత్తూరు- టి. సి. మునిస్వామిమొదలి గారు, టి. ఎల్. రామకృష్ణారెడ్డిగారు, జి. పెద్దప్పరెడ్డిగారు.

స్థానిక స్వపరిపాలనకాఫు

- ఈదిగువపేర్కొనబడిన రోడ్డుబోర్డుసభ్యులుగా నియ మింపబడిరి:—1. రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యుగారు, 2. వి. మాధవరాజుగారు, 3. బి. మునిస్వామినాయుడుగారు, 4. డి. బి. సర్. టి. దేశికాచార్యుగారు, 5. డి. బి. పి. సి. ఎలిరాజులునాయుడు, 6. భాస్కర రాజరాజేంద్ర కళాపతి, రామ్మూరు రాజుగారు, 7. డి. బి. డబ్ల్యు. విజయరాఘవ ముదలియ్యారు, 8. ఎం. అబ్దులు ఫుటాలాసాహేబు, 9. జి. వి. స్వామిచెలుగారు, 10. హెచ్. ఎం. పి. హియర్సన్, 11. వి. వయ్యకుంజెట్టి, 12. ఎ. టి. లూకరు.

అనంతపురం పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడుగా టి. నారా యనారెడ్డిగారు నియమింపబడిరి.

బళ్లారి పురపాలకసంఘసభ్యులుగా యాదిగువ వారు నియమింపబడిరి:—రెవ. ఎఫ్. ఎ. స్టోవెలుగారు, వడ్డీ హాలు గప్పగారు, ఎం. ఇస్లాముగారు, టి. ఎల్. వడివేలు ఆచారి గారు, ఆర్. అణ్ణాస్వామిగారు.

నెల్లూరు పురపాలక సంఘసభ్యులుగా విల్లంపలి కాళప్ప గారు నియమింపబడిరి.

కైకలూరు తాలూకాబోర్డునందు గౌరవచాయతీ. ఆర్.వై.జయ్యగా నీదగువ వారిని నియమించిరి:—బి. వి. సుబ్ర హ్మణ్యంపంతులుగారు, పి. ఆం జయ్యనాయుడుగారు, జి. మూర్యనారాయణపంతులుగారు, జి. వెంకటచలపతి పంతులు గారు.

విద్యాకాఫు

ఈదిగువవారు జిల్లావిద్యాసంఘములందు సభ్యులుగా నియ మింపబడిరి:— బళ్లారి జిల్లయ్య నేటు సాహేబుగారు, టి. సాలాము దొడ్డన్న గౌడ, క్లాస్సామిప్పిల్లె చిత్తూరు మిన్ ఎస్. టి. వింకీర్, సావుకారు నయ్యకు అ. హుస్సేను గారు

ఈదిగువవారు జిల్లావిద్యాసంఘములకు ఎన్నుకొనబడిరి

విశాఖపట్నం—పి. ఎల్. నరసింహరాజుగారు, ఎన్. సన్యాసిరాజుగారు, గుంటూరు- వి. శ్రీరాములు నాయుడుగా రు, అనంతపురం- సి. రామచంద్రయ్యగారు, జానబు, ఎ. నాద దు సాహేబు. జానబు. టి. కాళీము సాహేబుగారు. కర్నూలు జిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షుడుగా రా. బి. ఎన్. వి. నరసింహ రావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. కడపజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షుడు గా సాకాగారు. ఎన్. మహబూబుగా రెన్నుకొనబడిరి.

రైద్యకాఫు

సి. రంగభాష్యం నాయుడుగారు ఎం. బి. బి. ఎన్. కాకినాడలో పనిచేసినట్లైన పిదప గోదావరి జిల్లాబోర్డు అ ధీనమున నియమింపబడిరి.

బెంగాలునాగపూరు రైల్వేకంపెనీ

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1924 మార్చిమాసమున ప్రకటింపబడిన నెం 102 డి. యన్. ఆర్. రైల్వేగైడు అందు టైమ్ టేబిలు పట్టికలు, ఆరు మాసములవరకు అములులో వుంచవలెనని వుద్దేశమువుండినను, యాప్టకోర్టు సెక్రటరీ కలిగిన తుపానువల్ల, అచ్చులచ్చుట క్రొత్తగట్లు వంతెనలు నిర్మించుచుండుటచేత, యాగట్లు మొవ లగునవి బాగుపడువరకు రైలునడకయొక్క వడిని కొంతవరకు తగ్గింపవలసివచ్చినది.

కాబట్టి మదరాసు మెయిలుయొక్క రాకపోకల కాల మాసములు, హాంరా వార్త రుప్రేక్షలపయ్య కొన్నిమార్పులు చేయబడవలసివచ్చుటయు, యా మెయిలుబండ్లకు సంబంధించిన యితరబండ్లయొక్క కొన్ని కాలమానపుమార్పులు ప్రజలయొ క్క ఆభిప్రాయముల ననుసరించి మార్పులయందు సంభవించినది.

యామార్పులతో క్రొత్తగైడు టైం టేబిల్ ప్రకటింప బడుటకు వీలుకాలేదు. కాని యామార్పులు తెలియజేయు ప్రకటనలు.

రైలిక వార్తాపత్రాలలో ప్రకటింపబడుటయే గాక నెం 102 టైం టేబిల్ నందుకు యామార్పునుగురించిన చిన్న ప్రకటనలు అతికింపబడినవి. 102 టైం టేబిల్ లోని ప్రకటనల చూచునపుడు యామార్పు ప్రకటనలగుడ బాగుగ గమనింప వలెను. ఇంకను బాగుగా పొరపడుతుండుటకు ప్రేక్షకులవద్ద వర్తనండి కాలమాసములను తెలిసికొనుటగాని లేక షీటు టైం టేబిల్ చూచుకొనుటగాని మంచిది.

బి. యల్. రైల్వేమాను } శి. ఇస్మై } కలకత్తా 21.6.1924. } కమ్యూనియలు ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

ఎలక్ట్రిక్ లాంపులు లాంపులు యాగ్రికల్చు 18 24-0 కేటడ 18 0-12 0 బుల్బు 18 0-6-0 సిగ్నల్ లైటుస్ స్పింక్ లాంపు 18 1-8-0 హారిహరి, ప్రగ్గక నూర్, రింబి. లి. ఇతరలైటు డబు 18 0-12-0 మినియో క్రిక్ స్టోర్సు 88, చీనాబజారురోడ్డు మదరాసు.

పనలపూడిలో ఆది ఆంధ్రులు

భీమవరం తాలూకాలో ప్రచారము చేయవలెనని, కాలములో నీరులేక పడవలు నడవని కారణమున ఆంధ్రరాజ్యము మానుకొని 2-4-1924 తేదీన, సత్యవాచావాలగు శ్రీ వెనుమాచినరామరాజుగారు మా ఆదిమాండ్రులకు లెవ ఉన్న మట్లనుబట్టి గాడితి అకారణముగా కొట్టినకేసు వాకలుచేయుటకును, విచారణ కాలము నిర్ణయించుటకును శ్రీయుతులు కునుమభగవంతుని, నీలం వెంకయ్య, తాళ్ల మహాలక్ష్మయ్యగార్లు 16 తేదీన ఆంధ్రరాజ్యం మా పనలపూడి (గొడిచెర్ల) గ్రామమునకు దయచేరిరి.

వీరిరాక తెలియగానే ఎంతో ఉత్సాహంతో మూగ్రామములోని శ్రీ, పురుషులు, వృద్ధులు, బాలబాలికలు శ్రీరాములవారి కోవెలగడ్డ భోజనానంతరమున రాత్రి 9 గంటలకు, సమావేశమైరి. రామభిజనేర్తనలు మిక్కిలి శ్రావ్యముగా పాడి గళవారి కంఠంకి ఆనందము కలుగజేసిన పిమ్మట దైవప్రార్థనతో గళ ప్రారంభింపబడెను. అంతట భగవంతుని గొప్పపవనంబులతో

మనము మాలమనిన్ని, మంచములనున్ని, మహానాటుల మనిన్ని, ఆదిమాండ్రులనున్ని పిలువబడుతున్నాము. ఇప్పుడు చెప్పిన అన్ని నామమునకు నిజమైన అర్థములున్నవి. మాలయనగా, అర్హులనే పిందువులు యీ దేశమునకు వలస కల్పార్యము దిగ్విజయముగా రాజ్యములు స్థాపించుకొని భగవంతుని పరిసారించుచు, సుఖముగాను ఆరిపారుచున్నారని జేసింది యుంటిమి.

కొన్నాళ్లకు పిందువులతో మనకు పూర్వమైన యుద్ధము జరిగి మనము కొండలపాదాలమీది చాలాకాలము కొండలలోనే కాపురముచేసి జీవించుటవలన మనలను మాలలని పిలువసాగిరి. మలతనగా కొండలను యర్థము. కొండలయందు కాపురమున్నందున మాలలని మనలను పిలువజొచ్చి. రానురాను మన మూరికి దూరముగా నుండుటవలనను, పిందువులతో సంబంధ బాంధవ్యములు లేకపోవుటవలనను, పిందువుల చాతుర్యములకు చెందినవారగా బహిష్కరింపబడియుండుటవలనను, మనలను వివరవారిగా నెంచి పంచమల నెడిపేరుతో కర్మ మెంటు వారు, ప్రజలను పిలువజొచ్చిరి. కాని పిందువనుభగవంతుని నులూ “నాస్తుతి పంచమః” విదవర్ణము లేదని వ్రాయుడి యున్నది. శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు భగవద్దీక్ష బోధించునపు డిక్కుడా నాచేత నాలుగు వర్ణములే సృష్టింపబడినవి చెప్పి యుండి. గనుక మనము విదవజాతివారము కాము. ఇకవిదవ పంచమలని పిలువబడకూడదు. మనము మహానాటి కులస్తులము ఈదేశమునకు మొదటివారమని తెలుపుటకు మన “మహానాటి” నామమే రుజువుచేయుచున్నది. కాట్టి యిప్పుడు గవగ్గు మెంటువారితో ఆమోదంపడి అమలులోనున్న ఆది ఆంధ్ర నామమునగాని, మన పూర్వీకులనుండి యిప్పటికిని వాడుకలో నున్న “మహానాటి” నామమున గాని తెలుపుకొనుచు అట్టి నామమున వాడుకలో నుంచుకొనుట మనభగవంతుని, మన మిక నీవనానుములతో పిలువబడరాదు. మనమును, మన స్వతులమువారిని ఆరిగొరవముతో పిలుచుచు వున్నంపటయును, ఏనాడు పిందువులవలన మన రాజ్య భ్రష్టులమైతిమో అనాటి నుండి మనము దరిద్ర దేశీయత దాసుల మైపోయి అన్నవస్త్రాదులకు పీనుగులమై పట్టెడుకలకలమునకు పగలంతా పరులకు నేవచేసి వారికి చేతులు చాపవలసివచ్చిన మహాదర్దక మనలను చుట్టుకొన్నది. అంతేగాక మనము చేయుచున్న వృథాఖర్చులు, మూఢాచారములు అనగా కల్లుత్రాగుట చచ్చిగోమాంసమును తినుట, అప్పుడేసి గొప్పగా పెండ్లిచేయుట, కుబ్జ భగవంతునితో పంచమలను చంపుట కొడిపందెములు మొదలగువాదము లాడుట, త్రాగిపోటాడి కొట్టుట వెళ్లి కొంపలు వాళనము చేసికొనుట యీ ఘోరదురాచారములు మనలను పట్టి పీల్చేయుచు మనలభివృద్ధిని వాళనముచేయుచున్నవి. తక్షణము ఈలాటలనుబట్టి యీ మనము దిద్దుకొనవలసియున్నాము. అట్లు దిద్దుకొనకపోయినయెడల మన మెన్నటికిని వైకారాలకపోదుము. మనయొక్క దీనస్థితిని గవర్న మెంటు ప్రజలు చూచి చాల బాలిపడి మన కన్నివిధములతో దృఢుటకు సిద్ధముగానున్నారు. ఇట్టి మహారథమును పొడుచేసికొనక అందరివలనన సహాయము పొంది త్వరలో అభివృద్ధి రావలయును. ఎవ రెంతసహాయముజేసినను మనస్వయంసహాయమునకు మించదు. గనుక మన శ్రీ పురుషులు దినదినము కష్టపడి సంపాదించుచున్న ధాన్యములో మిగిలి 1-కి ఒక్కొక్కసారి

దు మొత్తము ప్రోగుచేసి వచ్చిన మొత్తమును దినమున కొకరు చొప్పున పుచ్చుకొనుచు ఆర్థికస్థితిని కొంత చక్కబరచుకొనుట ఉత్తమస్వయంసహాయ మని యావిధముగ ఆనీకవిషయములు బోధించిరి.

మరునాడు సాయంత్రం ఎనిమిదిగంటలకు శ్రీరాములవారి దేవాలయముగడ్డ శ్రీ పురుషులు పిల్లలు యావన్నది బాబాభజంత్రాలతోను, మంగళభగవంతోను, ఆదిఆంధ్రకు జయ, భారతమాతకు జయ అను జయ జయధ్వనులతో ఉర్రగింపువచ్చి మహారాజశ్రీ గాంపాటి గోగులు గారు ఆదిఆంధ్ర ఉపాధ్యాయులవారి పాఠశాలలో నున్న శ్రీయుతులు కునుమభగవంతుని, నీలం వెంకయ్య, తాళ్ల మహాలక్ష్మయ్యగార్లు, శ్రీ గాంపాటి గోగులు గారిని, పుచ్చమూలంకృతులనుగా జేసి ఉర్రగింపుతో ఆదిఆంధ్రవల్లె, క్షత్రియ, కాపు, కమ్మవారిపీఠులగుండా “జయ ఆదిఆంధ్రకు జయ” “భారతమాతకు జయ” అనుజయధ్వనులతో ఆదిమాండ్రులు దేశమాత పటమును ఊరేగించుచుండగా యామహాత్మ్యము యెల్లరి వృద్ధయునులను ఆకర్షించుకొన్న దైవంధున విదావస్థను లెక్కచేయక (వైకెప్పిస) అగ్రజాతీయ మహాత్ములు “గాంధీమహాత్ముడు జయ” “భారతమాతకు జయ” అని విగ్ధరగా పలుకుచు ఊరేగింపుతో నే కీ ధ వించి మా ఉత్సాహమునకు మతీంత బలమునిచ్చిరి. సుమారు 8 వందల జనసంఖ్యతో పనలపూడి గ్రామమున ప్రతిపదిలోను రామభిజనంతోను, జయ జయధ్వనులతోను, గంటన్నర బహుశుత్సాకరమైన ఊరేగింపు సాగించి గ్రామకచ్చేరిసమీపమున నున్న దేవాలయమునెత్తు ఎల్లరకమాతేశము జరిగెను.

ఈ మహాసమావేశమునకు ఆదిమాండ్రులమట్ట యటుంచి అగ్రజాతీయ శ్రీయు అందు మాఖ్యముగా బ్రాహ్మణులు శ్రమ యనక దీనులయందు సానుభూతి వెలుపుచు సభకు హాజరైరి.

మూగ్రామములో గొప్ప భూస్వాములను నిరంతరము దీక్షజాతులయందు దయగలిగి దేశములోని పరిస్థితులు బోధచేయుచు అండగా నిలిచియున్న మహారాజశ్రీ డిండిపల్లి రామభద్రరాజుగారు, డిండిపల్లి ముత్యాలరాజుగారు మొదలైన వాడును, కాపు, కమ్మరైతులును అనేకులు సభ సలకరించిరి.

అంతట మాఆదిమాండ్రసోదరులు “అంటుదోమము మానరేల”దానిని విడుదలకై యింతపరము మీరేల” అని దీక్షస్థితి నంగీయు అగ్రజాతీయులయెడట వెలిబుచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీకుసుమ భగవంతుని గొట్టుపవనంబులతో

మహాసమావేశానికి దేశమాతను జూడుడు. ఆపరమదయాస్వరూపిణి ఎంతోదుఃఖపూరితమగు మాఖ్యతో మన దక్షిణాచలపుచ్చున్నది. తల్లియొక్క హితోపదేశములను మనము వివరలసి యున్నాము. ఆమె ఏమిచెప్పుచున్నది? “బిడ్డలారా” నామద్ద కుమారులు నిత్యము కాయ కష్టముచేసి మీపాలములు దున్ని పండించి మిమ్ము శ్రమంతులుగా చేయుచున్న ఆదిమాండ్రులను మీకుచాలాతక్కువగా చూచుటవలన వారు అన్నవస్త్రాదులకు పీనుగులమై వా కింతకుఁబడు కలుగజేసిరి. యీదాఁబడునకు కారణము అగ్రజాతీయులైన మీరే. తక్షణంమీరు అస్పృశ్యతాదోషమును తొలగించి వారిని మీసోదరివారిగా గౌరవించి వచ్చింద పలయును. మీరుచేక్ష బూసినయెడల మున్నందు మీరు చాల కష్టములపాలు కావలసియుండురు. మీరందరు ఏకోదాభావముతో నుండి సుఖింపుకు. అది మీకును దేశమునకును జేయము.

కనుక అగ్రజాతీయ సోదరులారా! ఇప్పుడు మనతల్లి చెప్పినమాటలు సావధానముగా వినియే యున్నారు. అయితే ఆదిమాండ్రులమైన మేము యింతవరకు అజ్ఞానములోనే యున్నాము. కాని అట్టిచీకటి క్రమక్రమముగా మాలోనుండి ఊడించుచున్నది.

ఒకరు తినివిడిచిన ఎంగిలి తినటకు మాజాతి ఇప్పుడు యిష్టపడుటలేదు, ఇష్టపడదు. మా కాయకష్టములన నెల్లరు సుఖించుచు భాగ్యవంతు లవుటయు, మాకుమాత్రము నోటినిండ కలకము లభింపకపోవుటయు ఈమహాఅన్యాయమునకు యిక ముందు చోటు యివ్వవనియు, గ్రహించెదరుగాక.

గాంధీమహాత్ముడుమనలో మనకులభదములనిమిక్కిలి దుఃఖించుచున్నాడు. మమ్ములను నిద్దలకలెనే భావించి దయచావుమని కోరుచున్నాడు. ఆప్రార్థనయేమేమును మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాము. మహాసభావులారా! మేము మీబిడ్డలము, మీరు మాతండ్రులు. మీరు మీబిడ్డల నెంతకరుణతో ప్రేమించెదరా? అట్టిప్రేమతో మమ్ము ప్రేమించినచో మాకన్నతండ్రులవలె మేమును మమ్మునమ్మి మీ సేవజేయుదుము, మీరు దేవు

ఆంధ్రభారతి తీర్థ

మదరాసు కార్యాలయము త్వరలో నెలకొల్పుబడుట

ఆంధ్రవాఙ్మయ, చారిత్రక, శాస్త్రవిషయములలో తగినపరిశ్రమ సజీవి, ఆంధ్రులకందరికిని మాతృభాషలో సర్వ కలాశాల తరగతులవరకు విద్యనంతయు గరపుటకు బంధంక గాము కట్టుకొనుటకు, శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరుల యాజమాన్యమున నెలకొల్పుబడిన ఆంధ్రభారతీ తీర్థమును (ఆంధ్ర రిచర్చి యూనివర్సిటీ) గురించి దేశీయుల కందరికిని ఈసరికి తెలిసియేయుండును.

మదరాసు నగరమున నివసించుచున్న యాంధ్రమహా నీయుల యాహ్వానము ననుసరించి ఆంధ్రభారతీతీర్థము వారి శాఖాకార్యాలయముకట్టి జూలై మాసారంభమునుండి చెన్న పురియందు నెలకొల్పుటకు తగినప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. మదరాసునందలి యాంధ్రసోదరుల సహాయసంపత్తి తగినరీతిగనన్న ఆంధ్రభారతీ తీర్థమువారి బి. ఏ., ఎం. ఏ. పరీక్షలకు ఇచ్చట విద్యార్థులకు శిక్షణమునిచ్చుటకు సంస్థాపకులు సర్వసంసిద్ధులై యున్నారు.

త్వరలో భారతీతీర్థము వారి విద్యావిధానము ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురింపబడును.

ఈ విశ్వవిద్యాలయమునుగురించి యొక్కవ వివరములను తెలిసికొన దలంచువారు భారతీతీర్థ అధ్యక్షులగు, డాక్టరు బి. శేషగిరిరావుపంతులు ఎం. ఏ., పి. హెచ్. డి గారి పేర విజయనగరమునకుగాని, లేక మదరాసు శాఖాకార్యాలయమునకుగాని ప్రాధేనరు వి. ఎస్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి గారి పేర ఆడచూరు (మదరాసు) నకుగాని వ్రాయ బ్రాధితులు.

మమను మనస్సులో బెల్లుకొని కృత్రిముగా ప్రేమించిన యెడల అది నిజమైన ప్రేమగాడక నుక మీ ద్వేషబుద్ధి ద్వేషమును వెంచున నెడు ఆర్థ్యులమౌట మరణరారు.

కనుక మన నుతయు ఒక్క దేశీయులము. ఒక్క పాడి, పంటనే భుజించుచున్నాము. కష్టసుఖములకు బోధు నీడై నిలుచుచున్నాము. మాకునుమీకును భేదములేదు. ఏమి ను మేమును అన్నదములము. వికమత్వముగలిగి ప్రవర్తించుట చాల అవసరమని గ్రహించండి. అంటు దోలగమనుటలో భోజన ప్రతిభోజనములు గాని, వివాహ ప్రతివివాహముల ని గాని అర్థము లెక్కడవులేవు. అయితే నీవజంతువులు మీ పీఠులగుండా నడుచుటకు నాక్కు గలిగి మాకు లేకపోవుట చాలా అన్యాయమని చెప్పుచున్నాము. మీ యిండ్లలో నెవరైన కాలము చేసినప్పుడు వారం పదిదినములు ములులలోనుండుటకు నెంకో యిబ్బందులుపడెదరే; కేలకొలసి సంవత్సరములు మమ్మునుయిలలో నుంచుట భగ్గుమా; మాకాంతము, ఓర్పు, మీకు చాలవరకు తెలిసియే యున్నది. ఇట్టి సహనములోనే మేమున్నప్పుడు మాపట్ల మీరు మాపలసినదను జూపి చండి, లేదా? ఆ సహనము, సహనముగానుండదు. కాలపు మూర్ఖతో ఆదికూడ మారకలసినప్పుడు. అప్పుడు ఈసహనము, కాంతములు మీపట్ల జూపలేక పోవచ్చును. అట్టి స్థితిలలో మీరు మేము ఏమి కావలసియుండుమో మీకు తెలియదా? అని గంభీరముగా ఆగంతు ఉపన్యసించి మంగళహారతులతో ను భవారి అనుమతిని పొంగి యెల్లరికి వందనములు చెల్లించుచు ముగించిరి. ఆదిమాండ్రులలో నీక పదిసంవత్సరములలో గలుగవలసిన ప్రబోధము శ్రీ భగవంతుని వెంకయ్యగార్లు గలిగించి, మాలోనున్న పీరికితనమును దారిపట్టించిరి. వీరిజాతి సేవకు మే మంతా వందనములు చెల్లించుచున్నాము. మారుపుగారు శ్రీ గాంపాటి గోగులుగారు ఇట్టి మహాసభావులను రప్పించి మాకు నిట్టి మేలు గలుగజేసిండుటకు మా హృదయపూర్వకమందనములు చెల్లించుచున్నాము.

- 1 నేతల చంద్రయ్య,
- 2 తాడిపత్రి పనలయ్య,
- 3 మల్లపు వెంకయ్య,
- 4 మేళము రామదాసు,
- 5 మామళ్లపల్లి వెంగళయ్య,
- పనలపూడి, తిరుగు తాలూకా.

కర్నాటక వేపరుమిల్లు

నేను ఈమధ్య ఉత్తరకర్నాటకలో సంచారమునకు పోగా ఈ క్రిందివాంకములు తెలిసినవి.

రాజమహేంద్రవరములో నూతనముగ స్థాపితమైన కర్నాటక వేపరుమిల్లు కంపెనీ కొద్దిరోజులలో పనివారం భింపగలవని వాటాదారులందరికి, పారిశ్రామికాభి మానులందరికిని విన్నవించుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. భారత దేశము నందరితో ఇటువంటి మిల్లు మరీయొకటి లేదని అందరికీయును. కాగితముల జ్ఞాన చేయుటకువలెయోగించు "కాస్టిక్ సోడా" "క్లోరీను" మొదలు గాగల రసాయన పదార్థములు, వాటి ఉపయోగానంతరము మరల నిచ్చుటనే "రికవరీ" చేయుటకు తగిన యంత్రసామగ్రిగలవలెనని పొందుపరచుచున్నాను. దీని నందువలన పరి ర్జమైన మిల్లుగ చేపవచ్చును. పల్కు చేయుటకు వలెయోగించు సోడానంతటిని రద్దుకాకుండా రికవరీ చేయవచ్చును. ఈయోర్టువలన, మనకు ప్రతినంతర్జాతము కావలసిన సోడా ఇచ్చుటనే తయారుచేసివచ్చును. ఇందువలన చాలవ్యాపకము కలసివచ్చును. క్లోరీను పదార్థము లండునుండి విచ్చుచున్నది. దానినింతవరకు ఎవరును మనరాజధానిలో చేసి యుండలేదు. మన కొకసంతర్జాతమును కావలయు క్లోరీను విలువయున్ను, దానికిగల ఓడకట్టల మొత్తమును పెట్టినయెడల మనకు వలయునంత క్లోరీను నిచ్చుటనే తయారుచేసివచ్చగలుగు యంత్రసామగ్రి లభించుచున్నది. ఇందువలన మనకు యంత్ర సామగ్రిలభించుటయేగాక ప్రతినంతర్జాతము కొన్నిలక్షల రూపాయలు పరాయత్రముగాకుండ చక్క-తెట్టుకొన గలుగుదుము. ఈప్రారంభసమయముననే ఈయంత్రములనుగూడ నెలకొల్పి నందుచే మనకు చాలబుచ్చు కలసివచ్చును. కాని ప్రస్తుతము మరీగొంత ప్రయత్నము మాత్ర మిందునిమి త్రము వెచ్చింపవలసియున్నది. ఈయోర్టుచేయుటవలన కంపెనీకిని తద్వారా దేశమునకును గలుగజోవు లాభము నూహించి వాటాదారులును, స్వదేశపారిశ్రామికాభిమానులును మరీకొన్ని వాటాలను తీసికొనియు స్నేహితులద్వారా తీయించియు వారికి తగిన ప్రోత్సాహము నీయగోరవను.

ఈసందర్భములో కంపెనీయొక్క ఆర్థికపు దుర్బలత్వ స్థితినిగూర్చి కొంచెము మనవిచేయవలసి యున్నది. కంపెనీ ప్రస్తుతము పరిపూర్ణ ఫలాప్యయమునకు వచ్చియున్నది. కాని ఈ యమూల్యసమయముననే డబ్బులతయ్య వ్యయమగుటవలన నాటాదారు లీ యవలసిన బాకీల నీయ గుండుటవలన నను, క్రొత్త వాటాలు రాసండునను, పని నిలిచిపోవునేమోయని భయముగనున్నది. ఇంతవరకు పడనివారెందరిన్నివిధములను ఆటంకములను గలిగించుచున్నది ఇంతవార మెట్టులోపములు కలుగకుండ తీసికొనిరాగలిగితిరి. ఇప్పటిలో కొంతభనము సమకూరినయెడల కంపెనీవృద్ధిముగనిలచి నిరాటంకముగా పనిచేయగలదు. వాటాదారులు చెల్లింపవలసినపైకము నెప్పటికీ పన్నుచెల్లించియుండిన పని చాల దినములక్రిందనే ఆరంభమయ్యెను. ఇట్టి ఇచ్చుకొనినవాలునని యుద్దేశముతో కొంతసేపటి వాటాదారులచేత చేయుచున్నారు. ఎవరివచ్చుటకు వారే ఇట్లుచేయుచున్నయెడల ఇంత పెద్ద మిల్లు నెట్లు కీ ప్రముఖ పూర్తి చేయ నగు నో యూహింపవలయును. ప్రస్తుతపు ఆర్థికవైపమ్య స్థితిని పరిగణించి వాటాదారులు, స్వదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధిభిమానులును, వారివారి సామర్థ్యసారము తోడ్పడి నిజమైన దేశాభిమానమును క్రియారూపముగా వెల్లడి చేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

కంపెనీగూర్చి లేనిపోని అసందర్భపు వదంతులు అనేకములు బయలుపెడుచున్న సంగతి కంపెనీవారికి తెలుసును. కాని మరదల్పవలసిన సామ్యపూరితములు ఇట్టి వదంతులను సరకు చేయరను యుద్దేశముతో నింతవరకు కూరకుంటిరి. కాని ఇందువలన కంపెనీకి చాల అవకాశము కలుగుచుండుటవలనను, పని నిలిచిపోవునేమో యను శంకచేతను, ఇది వ్రాసితిని. ఏమియు తెలియనివారే వదంతులనునమ్మి తప్పు అభిప్రాయము నొందకుండువలయుననిగూడ మా యుద్దేశ్యము. కంపెనీవారు పని వారంభించుటలో చాల ఆలస్యము చేయుచున్నారనియు, చాలయెక్కువభర్త చేయుచున్నారనియు, రెండు పెద్దనెరముల వాగోపించుచున్నారని. ఇట్టి నిందాగోపకులకు పరిశ్రమలందరి అభివృద్ధిమునలేదని నా వృద్ధవిశ్వాసము. రైలుమార్గములనుకేయుట, కాఫీ, టీ, జోటలనుకేయుట మొదలుగాగల పుష్కలములు. తలపెట్టు కంపెనీ రెన్నియోసంతర్జాతములు లాభమున చేమియు లేకయే సామును పెచ్చించుచుండును.

"ఇల్లుకట్టి చూడవలెను, పెండ్లిచేసి చూడవలెను" అను సామెతప్రకారము అనుకొనసం త లో నే అన్ని కార్యములునుకుదురుట బహు దుర్లభమని అనుభవజ్ఞులందరు నెరిగినదియే అట్టి స్థితిలో డబ్బు ఈయవలసినవారు ఎప్పటి కప్పుడు ఈ యకుండుటవలన పని మరింత క్లిష్టమైనది. అంతిమగాక ఇట్టి విమర్శకులలో చాలమంది మిల్లును చూడకయే నోటికివచ్చిన డెల్ల మాట్లాడెదరు. మాడు సంతర్జాతముల స్వల్పకాలములో ఇంతటి పెద్దకట్టడములను, ఇంత పెద్ద యంత్రముల క్రమముగ నమర్చుటయు నెవరు జరగినదో యూహింపుడు. అందు సంతర్జాతములలో జరుగవలసినపని ఇంత స్వల్పకాలములో జరిగినందుల కెల్ల సంతసించవలసియున్నది. ననరాజధానిలో చాలమంది ప్రజలు ఊరక మాటలు చెప్పుచుందురేగాని పనుల చేయజాలరు. చేసిన పనిని గ్రహింపజాలరు. అందువలననే ననరాజధానిలో చాల పరిశ్రమలు చెడిపోయినవి. ఆ సంగతి తెలిసియు లేనిపోనినిందల నా గోపించువారి నేమనవలయునో తెలియకున్నది.

మొదట కంపెనీ స్థాపితమైనపుడు నెదురుగుజ్జ (డబ్బు) ను, పరిగణించి కార్గితమును తయారు చేయవలయునని వారి యుద్దేశ్యము. కాగితములను, గుజ్జును చేయుటకు కాస్టిక్ సోడా నతి స్వల్పవ్యయముపెట్టి క్రొత్తముల చేర్చునెడల దానినంతటి మరల "రికవరీ" చేసికంపెనీలాభముల నెంతేనియు హెచ్చింపవచ్చునని, ఆమరలనమర్చుటకు తగినయేర్పాటులను చేయుటకును క్రమక్రమమున ఆమోచనలు జరిగి కంపెనీవారు ఎక్కువ పనులను నిర్వహింపబూనిరి. వాటాలు చాల విరివిగవచ్చుటవలన వారి కీయుద్దేశ్యములుగలుగుచుండెను. ఈ రీతిగ మిల్లును సర్వాంగ సంగ్రహముగ చేయ నెంచుటవలన ఎక్కువకాలమును, ఎక్కువడబ్బును కావలసి వచ్చెను. ఈపనుల వారంభములో చేయకుండినయెడల తరువాత చాల హెచ్చువ్యయమవునను యుద్దేశ్యముతో కంపెనీ వారు ఇప్పుడే వాటి వారంభించిరి. మిల్లుపను లతిని కేవలముగ జరుగుచున్న సమయమున వ్యవహారసందర్భానుసారముగ తాముకొనినంత లాభమును పొందనివారు కంపెనీవైపడకయు, మరికొందరియభివృద్ధి సహింపజాలకయు, ఇట్టివియే మరి కొన్ని ఇతరకారణముల వలనను అబద్ధప్రవచనములు బయలుపడి ఆకస్మికముగ వాటాలురాకపోవుటయు వాటాదారు ఈ యవలసిన బాకీల నీయకపోవుటయు, సంభవించినది. దీనికితోడు కొందరు ఏజెంట్లు వాటాలు ఎక్కువపడవలయునను ఉద్దేశ్యముతోపని అనతికాలముననే ప్రారంభమగునని చెప్పిరట. ఇంతపెద్దకంపెనీ ఇంతతేగ మెట్లుకాగలదని ఆలోచనలేక కొంతమంది ఈపని యెప్పటికి నిశ్చేయుండునని అసంతృప్తిపొందిరి. అంతిమకానికంపెనీవారు నిజముగఅలస్యముచేయుటగాని హెచ్చువ్యయము చేయుటగాని జరుగలేదు. పరిపూర్ణముగ మిల్లు నకునతియు కట్టడము లన్నియు పూర్తియైనవి. ఇన్నియును, చిమ్మియును కావలసినంతకంటెను ఎక్కువదృఢతరములుగ నున్నవని "యెక్స్ పర్టు" లు అభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. గోదావరినుండి నిమిషమునకు రెండువేలగాలముల నీటినితీయుటకు వేయుచుండిన పంపింగుప్లాంటు పూర్తియైనది. పెనురుగజ్జ తయారుచేయుమిల్లు తయారుగైర్తియైనది. ఈమట్టున పనిప్రారంభించుటకు సిద్ధముగనున్నది. కంపెనీవారికి రావలసిన యంత్రములన్నియు చాలవరకు వచ్చెను. ఎవరు నుంచవలసినవాటివలన నమర్చుటగూడ పూర్తియైనది. కొంత చెన్న ప్రతిభాశక్తులలో నున్నది. దానిని విడిచిండుటకు సామ్యలేనందున చాల డెను రేజీపెరుగుచున్నది. ఈభర్తులన్నిటికి పరిహారముక్రింద కంపెనీ రిట్రాక్ చే చాలధనము నిచ్చుకొనవలసివచ్చును. ఇంతవరకు డబ్బులోపము అంతగానడ్డకరము గాకుండ జరగినది. ఇటువైనిదేశీయులును, వాటాదారులును, ఏదయోవిధమున ధనసహాయము చేయకుండినయెడల పరిపూర్ణఫలాప్యయముగ నున్న మిల్లు చెడిపోవునేమో అని భయముగనున్నది. దీనిజయసజయములపయిని భారతదేశపు కాగితముల పరిశ్రమయును, ఈరాజధానియందలి పారిశ్రామికాభివృద్ధియు నాధారపడి యున్నది. కావున ఇప్పటిలో దీనికి ప్రజలెట్టిసహాయమును జేయవలయునో మేము వేరుగనోక్క చెప్పనవసరములేదు. దేశాభిమానులు నిజముయిన దేశభక్తిని గనబరచుటకట్టి దేశహితంకరపరిశ్రమల సుధరించుటకంటె ఎక్కువనవకాశము లుండనేరవు.

ఇండియావొరతనమువారు కాగితముల పుక్తములకు తగిన సహాయము చేయుటకు యోచించుచున్నారు. గాన పరిశ్రమాభిమానులకెల్ల తమసామర్థ్యమును జూపుటకదియే ధ్యేయము.

పారిశ్రామికాభిమాని.

కాన్పూరు పురపాలక సంఘము

పబ్లికువర్క్సు శాఖలో విమాదకరముగు పరిస్థితులు

బాలమ్బు విచారణసంఘు నివేదిక

7 నుండి 4 ను ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరువై నిందావాక్యములను తొలగింపవలెనని చెప్పిరి.

కాన్పూరు, జూన్ 25:— బాలమ్బువిచారణ సంఘుని వేదిక కాన్పూరు పురపాలక సంఘముయొక్క పబ్లికువర్క్సు శాఖలోని విమాదకరముగు పరిస్థితులను, బయటపెట్టుటయేగాక కొన్నివిశేషసంగతులనుగూడ తెలియజేసెను. నివేదిక అన్ని విషయములలోను యేకీభవించుటలేదు. విచారణసంఘములో నున్న 7 నుండి 4 ను ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరు బాబు ద్వారా కాప్రసాద్ సింగుపైనను, లేక పూర్వపు చైర్మను పండిత ఆయోధ్యానాథ తివారీపైనను ఉన్నటువంటి నిందావాక్యములను తొలగింపవలెనని చెప్పిరి. ఈవిధముగా వ్రాసి వ్రాలుంచిన బదరీ ప్రసాద్ దూడే, భగవాన్ దాసు, షియోనందన్ మిశ్రా, షేకుమార్ హుస్సేన్ ఇ.తా. హిందూ గార్లు తమ వాదమునకు కారణములను తెలుపలేదు. ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరు విషయమై చెప్పిన వాక్యములను ఖండించు లేదు. ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరు లిల్లల నామోదించునపుడు సరిగా తనిఖీచేయ లేదనియు తనకు తెలిసినప్పటికిని చెడుకంకరకుత్సరింప చేయలేదనియు విచారణసంఘము వారు చెప్పిరి. కొన్ని ఉదాహరణ లిచ్చి ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరిచ్చిన సంజాయిషీ తమకు తెలియలేదని విచారణసంగము ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరుయొక్కయు పూర్వపు చైర్మనుయొక్కయు అందరూమూరియే మ్యూనిసిపల యింజనీరు యెడల ఓపరుసీరు దూకకోరు అంతనిర్లక్ష్యభావముతో నుండెనని సంఘము వారియభిప్రాయము. ఈపూర్వపు చైర్మన్ పండిత ఆయోధ్యానాథ తివారీ గారు సంఘమువారు విచారించవలయుకొన్నను స్టేటుమెంటు నిచ్చుట కిష్టపడలేదు.

నిన్న పురపాలక సంఘమువారు రామోదించిన తీర్మానములలో నొకటి కంటిత ఆయోధ్యానాథ తివారీ పైనను ఎక్స్ క్యూటివు ఆఫీసరుపైనను ఉపయోగింపబడిన నిందావాక్యములతో అంగీకరింపకుండుట 11 ఓట్లకు భిన్నముగా 13 ఓట్లు వచ్చుటవలన యాలీర్మాన మనుసరింపబడెను. పురపాలక సంఘమువారు సమావేశమగుటకుపూర్వమే కొన్ని దినముల నుండి యు ఓట్లకొరకు విశేషప్రయత్నములుసలుపబడెను. ఆనిందా వాక్యములపై యుంచవలెనని చెప్పిన బాబు బ్రిజేంద్రస్వరూప్ నారాయణప్రసాద్ నిగం, జంగ్ బహదూరుగార్లు తమయభిప్రాయము నెట్లుకొరకు నిష్పలముగా పోరాడిరి. (ఆ.ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

21.6.24 లేది శనివారమునుండి 27.6.24 లేది శుక్ర వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6.15 రాత్రి 9.30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 గంటలకుగూడ యూనివర్సల్స్ స్టూపెండను సిరియల్ ది డేనియల్ బూని అమృత ధైర్యసాహస్యత్యములు గల చిత్రాత్మకకథ, ఉత్సాహము 12, 14, 15 కడపటివారము. 6 భాగములు. ఫ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సిరియసు ది రెటర్న్ తువర్ను గూడ చూడవలెను.

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు (28-6-24)లేది బెజవాడలో శనివారంరాత్రి ద్రావదివస్త్రావహరణము ప్రదర్శన మొనరింతురు. కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కళహారిచూరము

ఇన్నెడల్వి 1.కి 0.8-0 (6.డబ్బిల మంచుగలది) 1.కి రు 2.0-0 ఈ చూరము కనమూలికలచే చేయబడినది. కగ్గు, ఉబ్బునూ, కావనన, శైల్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటకుచుకొనుట కుంఠిది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి,

స్థానిక వార్తలు

వాక్చి నేపథ్యము మొదటికలు దిజిస్ట్రారు:— 1, 2, డివిజనులలో నుండిన పైరిజిస్ట్రారు గారి ఆఫీసు ఇదివరకు కలెక్టరును రోజునందు పోలీసు స్టేషనుదగ్గర నుండెను. అది యిప్పుడు రాయపురంలో నెం 87 నూర్యనారాయణచెట్టి వీధికి మార్చబడెను.

రాక్షసోలు:— నవాబు సర్ ఫరదూసుముల్క్ బహదూరుగారు నిన్న రాత్రి హైదరాబాదు బోయర్ సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు సర్. టి. దేశికాచారిగారు గా. టి. ఎ. శివజ్ఞానం పిల్లగారు నేడుదయం చెప్పి పుట్టిరి. దేశికాచారిగారు నేటిరాత్రి పాట్నాపిలిబజ్జిపైను కమిషనరు బోవుదురు. పి. ఇ. స్వీనీ పోలీసు డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఫిరార్ ఏజన్సీనుండి నేడు చెప్పి పుట్టెను.

అది దావిడ సంఘము:— తాజండు లెట్టు, ప్రాంతముల అదిదావిడులు అధికారుల అనుజ్ఞపైని తమసంఘములో చాలమందియంగల దురభ్యాసములు తొలగించుటకై నూతన పంచాయతీ నోటి ఫౌండేషన్ గొనిరి. దురభ్యాసములు విడుదల వారందరినీసంఘ బహిష్కార మొనర్చుటకు నిశ్చయించుకొనిరి పంచాయతీ నిబంధనల. ప్రకారము పోలీసు వారికి ఫిర్యాదుచేయుట నిరత్యక్త పరుపబడెను. స్త్రీలను మర్యాదగా జూడవలెనని తీర్మానించుకొనిరి. ఎవరినైన వేరొకడు చెక్కిరించినచో అతడు జరిమానా నిచ్చుకొనవలసి యుండును.

చెన్నపురి కన్నదాన సమాజము:— దైవమా జమానారి యాజమాన్యమున గతమాసములో ఈదిగువతీని అన్నదానములు జరిగినవి:— కేసరిచందు మోహనపల్లి గారు 200 కేరళకు, పి. తిరువంగయ్యగారు 200 మందికి 100 మందికి చొప్పున పి. కె. రంగనాథమదలియారు, లక్ష్మయ్య కృష్ణయ్యచెట్టిగారు, డి. పి. కుప్పస్వామిదేవరు, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, వి. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టి జి. శ్రీనివాసుల చెట్టి ఎన్. వెంకటరావులు చెట్టిగారు, ఎన్. నరేశ్వరచెట్టిగారు, కె. రాజమన్ను చెట్టిగారు, కలవ ఎతిరాజమ్మగారు, టి. ఎ. హమీదు గారు 68 గురికి, 50 మందిచొప్పున గోపాలపూరు జమిందారు ఎన్. కంధస్వామిచెట్టి అమిర్స్ సుగుమ్మాలు, బాబూనం దలాల సుబ, బంగలూరు వెంకటలక్ష్మమ్మగారు మద్దిమ్మల గారు 26 గురికి, వి. దొరస్వామి నాయుడుగారు 25 మందికి, పి. రాజగోపాలముదలిగారు 20 మందికి.

ప్రాధేసరు బులును రామజోగరావుగారు ప్రాధేసరు బులును రామజోగరావుగారు లెట్టువెయి టుపైకొ ఫిజికల్ న్యూచాంఫియనుగారు యిండియన్ గ్రహము దేహపరిశ్రమగూర్చి కొవ్వూరులో రెండు ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. అద్వితీయమున అతనిదేహ దార్శనమును ఇండియన్ గ్రహమున శరీరము క్షణములో పొంగించి లావుగా చేయగల శక్తియు ప్రదర్శించిరి. కొవ్వూరులో నూతనముగా స్థాపించబడిన యిండియన్ గ్రహప్రచారక సంస్థను చూచి తాను ఇదివరకు దేశసంచారము జేసినప్పుడు స్థాపించిన సంస్థలను పునరుద్ధారణము జేయ సంకల్పించిరి. ప్రజలబలమే దేశము యొక్క బలము జాతీయాభివృద్ధిగూడ దానిపైనే ఆధారపడి యున్నది. దేశములో నాయకులెల్లరు వీరి ప్రయత్నములకు ప్రోత్సహ మొనగడుగా. (ఒకవిలేఖరి)

కొత్తపేట తాలూకా హిందీ కృషిచార సమితి 1-7-24 తేదీ 10 గంటలకు కొత్తపేట తాలూకా హిందీ వారసమితి కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమైనది. సభ్యులందరూ తదితర హిందీ భాషాభిమానులను తప్పక వయ్య బ్రోతులు. హంశములు:— (1) 1928-24 సం || జమాఖర్చుసరి చూచి చదువించుట. (2) అవిడి, పరివెల, పాతకాలలను సమితి దైత్యుల ప్రోత్సహించుట. (3) నూతనకార్యనిర్వాహక వర్గమును యెన్నుకొనుట. (4) యితరముఖ్యవిషయములు. దేశ రాజు సరసింహం, కార్యదర్శిస్తానే.

ఎగ్జుక్యుటివ్ కౌన్సిల్

మాంటురోడు హత్య కేసు

ముద్దాయి సెషన్సు కోర్టు కంబడెను ఫిఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు డా॥ కె. పాడశేగారు ప్రెంచిమోటారు యంత్రకారుడు భాన్లెట్టు అనువాతడు బుద్ధి పూర్వకముగా రాజమాణిక్య మను కంపెనీ ప్రాప్తిబరును హత్యజేసెనను నేమను హెకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు సమయమున విచారించబడునట్లు తీర్పు జెప్పెను. ముద్దాయి ప్లేటు మెంటునందు తన్ను రాజమాణిక్యమును మరియొక పురుషును ఎదుర్కొనగా ప్రాణాభీచే ఆత్మసంగరక్షణార్థము ఒక చాకుతో అతని పొడిచితినిని తెలిపెను. ఆయనను మానీచేయు నుద్దేశమే లేకుండె ననెను.

నజ్రముల మోసము తిరుపతి కేసులో వజ్రపు వర్తకులు జి. నాగేశ్వరరావు గారి తరపున హెకోర్టువకిలు ఎ. రామస్వామి అయ్యరుగారు టి. ఆర్. కల్యాణసుందరం అయ్యరు, మైలాపూరు కమిషను ఏజంటుపై రూ 2100 విలువగల 60 వజ్రముల కమ్మకస్వామి ద్రోహముచేసి అపహరించెనని కేసుజేసెను. 1922 డిసెంబరు 21 వ తేదీన ముద్దాయి ఫిర్యాదీవద్ద 68 వజ్రములు ఆరణిజాగీర్దారునకు విక్రయించుటకై పుచ్చుకొని, అందు 8 వజ్రములు తాను స్వయముగా నుపయోగించుకొని, మిగిలినవాటిని ఆయనకే రూ 3200 విక్రయించెను. కొంతభాగము విక్రయధనము రూ 2100 వసూలుజేసి సామాకారున కంపక తానే ఖర్చుపెట్టుకొనెను. న్యాయాధికారి ముద్దాయిని జైలుయి 11 వ తేదీలో పున చెల్లించుమని కోరుచు నోటిసుజేసెను.

నేలం పుర పాలక సంఘము

అగ్రహారం ప్రాథమిక పాఠశాలకు 4 రాట్లు ముల నీయవలె నని తీర్మానించిరి నేలం, జూన్ 27:— పురపాలక సంఘమువారు అగ్రహారం ప్రాథమిక పాఠశాలలో బాలరకు నూలువగుటును నేర్పుటకు 4 రాట్లు ములను సప్లయచేయవలెనని తీర్మానించిరి. లండనుమున హెన్రూస్ ప్రెస్సిపాలు పి. సుందరంపిల్లగారు మరణించినందుకు సభవారు నిలువబడి విచారములు తెలుపుచు ఒక తీర్మానమును ఆమోదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాన్ మాక్సిల్లను మీదనున్న యద్యోగులు

రంగూను, జూన్ 26:— కెప్టెను డి. మాక్సిల్లను, ఫిఫ్ ఆఫీసరు జె. టి. ఉల్ రెడ్డి, రెండవ ఆఫీసరు యస్. యం. డబ్ల్యూ. ఈస్టరు బ్రూక్, మాడవ ఆఫీసరు ఆర్. యఫ్. బక్సీ, వాల్లవఆఫీసరు ఎ. ఓ. గోధర్లు, ప్రధాన యింజనీరు ఇ. ఇ. పాట్నూ, రెండవయింజనీరు డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ. క్లార్కు, మాడవయింజనీరు ఆర్. పి. హూప్రసు, వాల్లవయింజనీరు ఎ. యం. వార్నూకు, వివవయింజనీరు జె. టి. మెక్రా, జీఫ్ పిల్లవార్డు ఎ మెకంజీ వైరులెను నడిపేవాడు హెచ్. ఇ. పిన్నరు, వడ్రంగి యల్. విల్సన్, పనినేర్పుకునేవారు యల్. కాన్, జె. పి. హంటుగార్డు. (ఆ. ప్రె.)

"కాన్ మాక్సిల్లను"

"కాన్ మాక్సిల్లను" యొక్క కెప్టెనుతోను ఇంక దానికి సంబంధించి 19 మందితోను యిండ్లో బర్మాటూరు "హృదగాను" నేడు చిట్టగాంగుకు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.) రంగూను, జూన్ 27:— ఫ్లెయింగు ఆఫీసరు వెండరు లీతోను సార్వెయింగు ఆఫీసరుతోను కలిసివైమానిక దళనాయకుడు మెక్లారను నేటియవయమున బ్యాంకాకుకు బయలుదేరెను. ఒకవేయి గజములదూరమువరకు తిప్పలుపెట్టి విమానము ఎనిమిదింటికి 10 నిమిషములున్నదనగా నీటినుండి వైకి లేచెను.

ఉద్యోగములు

ఉద్యమంపలము, జూన్ 26:— జీనదీనుగారు జిల్లా జడ్జిగా నియమింపబడియుండుటచే మద్రాసు స్టాటు కాజు కోర్టులో వాకిఫానే సబుజడ్జి యస్. రావువయ్యంగారు ఆక్టింగు జడ్జి నియమింపబడినట్లు తెలియుచున్నది, కాలికట్టు బాండ్ లో ఎ. వి. గోవిందమూనను వి. యె. వి. యల్ గారిని కోయంబుత్తూరు అడిషనల్ సెషన్సు జడ్జిగ నియమించినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీ పూజా నిధి

కొత్తపేట తాలూకా

ఈ తాలూకాలో గాంధీ పూజా నిధియొచ్చిన దాతల పేర్లు		
శ్రీకారం కృష్ణయ్యగారు	రూ. వెల	5-0-0
కూచిపండి శ్రీమేశ్వరరావుగారు	,,	5-0-0
భిడిపాటి సాంబమూర్తిగారు	,,	4-0-0
కంబంపాటి కృష్ణారాయణగారు	అవిడి	5-0-0
వాడపల్లి రెడ్డిగారు	,,	2-0-0
రూపాయలు ముగిసిపోయి మిగిలిన మొత్తము 21-0-0 కొత్తపేట గాంధీ నిధికి చేకరాజు సరసింహం, కొత్తపేట, 26-6-24. కార్యదర్శి.		
* * * *		
నెల్లూరుజిల్లా మైసాదు పూజా నిధి వాగ్దానములు		
కాకుటూరు లింగారెడ్డిగారు		10-0-0
తిక్కవరపు శీతారామిరెడ్డిగారు		5-0-0
వేణుంబాక వెంకటరెడ్డిగారు		5-0-0
బండి వెంకటరావురెడ్డిగారు		5-0-0
వేణుంబాక రామిరెడ్డిగారు		4-0-0
వడ్డరెడ్డి ఓబులరెడ్డిగారు		8-0-0
బండి చినవెంకటరెడ్డిగారు		2-0-0
బండి వెంకట నరసారెడ్డిగారు		2-0-0
వేమిరెడ్డి లింగారెడ్డిగారు		2-0-0
పామూరు చెన్నారెడ్డిగారు		1-0-0
జయవరపు గురునాథాచారిగారు		1-0-0
కట్టంరెడ్డి రోజురెడ్డి - రు		1-0-0
మచ్చెర్ల శేషారెడ్డిగారు		1-0-0
రావూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారు		1-0-0
వేమిరెడ్డి చిన్న రాఘవరెడ్డిగారు		1-0-0
తోటపల్లి పిచ్చిరెడ్డిగారు		1-0-0
వేమిరెడ్డి రామిరెడ్డిగారు		1-0-0
రావూరు పోలిరెడ్డిగారు		1-0-0
దవూరు బలరామిరెడ్డిగారు		1-0-0
మెలిడి లక్ష్మయ్యగారు		1-0-0
కాకుటూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
వారపరెడ్డి వెంకటరావురెడ్డిగారు		0-8-0
బండి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు కోటారెడ్డిగారు		0-8-0
వారపరెడ్డి రామరెడ్డిగారు		0-8-0
బండి కోటారెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
తోటపల్లి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
ముత్యాల ఆదిశేషయ్యగారు		0-8-0
వేమిరెడ్డి రామకృష్ణారెడ్డిగారు		0-8-0
మట్టిపాటి మప్పారెడ్డిగారు		0-8-0
నీలపరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
నాలా చెంచయ్యరెడ్డిగారు		0-8-0
రావూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
పునూరు శేషారెడ్డిగారు		0-8-0
బండి సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
ఆవుల సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
తోటపల్లి నేతురామిరెడ్డిగారు		0-8-0
కాకుటూరు వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు		0-8-0
కలటూరు వే కటనరసింహారావుగారు		0-8-0
యజ్ఞవల్క్యుల సరస్వత్యగారు		0-8-0
చిల్లరనూరు		2-0-0
* * *		
నెల్లూరుజిల్లా ముత్తుపూరు గ్రామములో శ్రీయత వెన్నెలకంటి శాశువయ్యగారిద్వారా వసూలు.		
శ్రీగిరిరాజు వెంకటాద్రింగారిల్లు	రు	8-0-0
దావూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారిల్లు		2-0-0
కొంట్లూరు రాఘవరెడ్డిగారిల్లు		5-0-0
పోలిరెడ్డి నారాయణరెడ్డిగారిల్లు		2-0-0
ఈయూరు చంద్రారెడ్డిగారు వడ్డరాలిల్లు		8-0-0
మొత్తము 15-0-0		

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

నిన్న భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది

గాంధీ మహాత్ముని తీర్మానములంగీకరింపబడెను

స్థాయిసంఘసభలో నాతీర్మానములను మహాత్ము పడుపాదించెడు

కార్యసంఘము వారే ఉపపాదించెదరు

కార్యసంఘమువారిపక్షమున శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులు రుపపాదించెదరని తెలియుచున్నది.

భారత కార్యసంఘసభ

నిన్న మధ్యాహ్నము జరిగినది

నిన్న మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఆహ్వానముగా భారత కార్యసంఘసభ జరిగినది. అధ్యక్షుడు శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులు వేదికపైకి వెళ్ళి సభను ప్రారంభించి, మొదట కార్యసంఘసభ కేంద్ర (28 వ తేది) జరుగను.

మహాత్ముని నియోజనము

ఈ నియోజనమును గూర్చి మొదట చర్చింపబడెను. ఈ విషయమున పరిష్కారము నియమింపబడిన దేశభక్తకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రాష్ట్రమునకు చెల్లగూడదని యిది వజ్ర నిర్ణయించిరి గాని దరిమిలను మరికొన్ని విషయములు క్రొత్తగా ఆయనకు తెలిసినందున ఆ విషయము నాలోచించుటకు మరల పరిష్కారము నియమింపబడెనని తీర్మానమును ఆయన (దేశభక్త) యే కార్యసంఘ సభలో నుపపాదించెను. ఆ తీర్మానము నామోదించబడెను. మరల దేశభక్తనే పరిష్కారముగా కార్యసంఘము వారు నియమించిరి.

పత్రికా ప్రతినిధులు

నేడు 27 వ తేది జరుగనున్న స్థాయిసంఘ సభకు పత్రికా ప్రతినిధులను రాష్ట్రమువచ్చినా అనుమతము తరువాత చర్చింపబడెను. రాష్ట్రమువచ్చిన సభ్యులలో హెచ్చుమంది నూచించినందున ఆధ్యక్షుడు మాలానా మహాత్ముదాల్ గారకులనే స్థిరపరచిరి.

మహాత్ముని తీర్మానములు

మూడవ విషయము మహాత్ముని తీర్మానములు. ఈ తీర్మానములో నాలుగు భాగములున్నవి. (1) కాంగ్రెసు సభ్యులందరూ దినమునకు కనీసము ఆరగంటలపై న నూలు వడకవలెను. (2) రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములును సంఘోద్యోగులును అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘము వారు వంపు ఉత్తరువు నమలుజరుపవలసిన విషయమున ననుసరించవలసిన నియమముల ననుసరించువా రా వదలవలసిన వడలి నట్లు భావింపబడుదురు (3) పంచబహిష్కరణముల సంగీకరించి వారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘములలో సభ్యులుగా నుండగూడదు. (4) గోపీనాథు షా, డేగాడిని హత్య జేసినందుల కారణచర్యను నిరసించుట. ఈ నాలుగు భాగములలోను మొదటి భాగమును రెండవ భాగమును నాలుగవ భాగమును యథాక్రమముగానే కార్యసంఘమువారు నామోదించిరి. మూడవ భాగమునందు మాత్రము కొన్ని సవరణలు చేసి ఆమోదించిరి.

సవరణల వివరణము

మొదటముగల వారును విదేశీవస్తువుల వ్యాపారము చేయువారును శాసనసభలను బహిష్కరించుటయందు సమ్మతము లేనివారును కార్యసంఘములలో నుండగూడదు అనుభాగ ముమోదించబడెను. బుద్ధిపూర్వకముగ గాక బలవంతమున న్యాయసానములకు వెళ్ల వలసివచ్చిన వారు మా

త్రము కార్యసంఘములలో నుండవచ్చును. బుద్ధిపూర్వకముగా న్యాయసానములలో వాదించు న్యాయవాదులును దావాలను కేసులను చేయు వ్యక్తులును కార్యసంఘములలో నుండగూడదు. అను సవరణ ఆమోదించ బడెను. ప్రభుత్వ సంరక్షిత (వారి పరిశీలన క్రింద నున్న) పాఠశాలల బహిష్కరణమున సమ్మతములేనివారు గూడ కార్యసంఘములో నుండగూడదను భాగమునగూడ మహాత్మునితో నాలోచించి మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు నిన్న (28 వ తేది) రాత్రి కొద్దిగా సవరణ చేయుటకు నిర్ణయింపబడెను. వీరు కార్యసంఘములలో నుండవచ్చునని నిర్ణయింపబడెనని యిటీవల నొక వార్త వచ్చినది.

ఈ సవరణలతో మహాత్ముని తీర్మానములను కార్యసంఘ సభ వారు నామోదించిరి.

మహాత్ముడు పాదించెడు

మహాత్ముడు కార్యసంఘ సభలో సభ్యుడుకాదు గాని ప్రేక్షకుడుగా నాసభకు వెళ్ళియుండెను. మహాత్ముని సన్నిధి నే కార్యసంఘములో చర్చ జరిగినది. మహాత్ముడు పాదించె డల చిన తీర్మానములను కార్యసంఘమువారు నామోదించిరి గాన నేడు జరుగనున్న స్థాయిసంఘసభలో నాతీర్మానములను మహాత్ముడు పాదించెడు. కార్యసంఘమువారి పక్షమున శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులు తీర్మానములను పాదించునటుల కార్యసంఘమువారు నిర్ణయించిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నిన్న మధ్యాహ్నమునకు ఆహ్వానముగా వచ్చిరి. అనంతరము బాయి గారు రైలుస్టేషనుకు వెళ్లి నెహ్రూగారికి స్వాగత మొసగెను. అనంతరము బాయిగారి సోదరుడగు అంబాలా సారాబాయిగారి షహీదాను మందిరమున నెహ్రూగారు బస చేసియున్నారు.

నాయకులరాక

దేశమునండి జగన్నాథాయణాలు, విపినవిహారవర్మ దీక్షేత్యకీప్రసాదు, మధురాప్రసాదు, సనరాజశర్మగార్లు, మదనజీతు (బర్మా) పండిత గోశంకరవర్మ (సం-రా) లాలా గోవర్ధన దాసు (పంజాబు), గార్లును మరి కొందరును నిన్నవచ్చిరి.

మహాత్ముని ఋజువర్తనము

నిన్న ఉదయమున కార్యసంఘసభ్యులు మహాత్ముని సందర్శింపగోరగా మహాత్ముడుంగీకరింపలేదు. నిన్న మధ్యాహ్నము కార్యసంఘసభ జరుగనుండుటచే నిన్న ఉదయము కార్యసంఘ సభ్యులు మహాత్ముని సందర్శించినచో మహాత్ముడు వారిని ప్రోత్సహింపరచె నను నహాత్ము కలుగవచ్చునను సంశయముననే మహాత్ముడుంగీకరింపలేదని తలంచుట కవకాశముకలదు గాని కార్యసంఘసభను సమర్పిత ఆశ్రమమున జరుపుట కనుమతి నియ్యవలెనని కార్యసంఘసభ్యులే మహాత్ముని కోరినందున మహాత్ముడుంగీకరించెను.

ఆకాలిస్థితి, హిందూమహాత్ముడియైతి, మహాత్ముడును ఎన్నికలు, మహాత్ముని తీర్మానములు మున్నగు యుక్తివిషయములు కార్యసంఘసభలో చర్చింపబడవలసి యుండెను.

స్థాయిసంఘసభలోనే డివిజను ముగియు ముగియు అసంభవము. మహాత్ముని తీర్మానము నేడు చర్చకురాదనియే తోచుచున్నది. ఆకాలి ఉద్యమమును కాంగ్రెసుసంఘమువారు బాగుగా పరిశీలించుటకు తగిన తీర్మానమును మహాత్ముని సహా ప్రకారము కార్యసంఘమువారు నామోదించెదరని ఆంతరంగికములను తెలియుచున్నది. హిందూమహాత్ముడియ సమన్వయగూర్చి యంగుయిండియాలో మహాత్ముడు వ్యాసమును ప్రకటించుట యు దానిపై ఆర్యసమాజమువారు కొన్ని విమర్శలు వెలువరుచు టయు విదితమగుటచే దానినిగూర్చి సాకల్యముగా చర్చింప వలసిన అవసరము కలదు. మహాత్ముడును మహాత్ముదాల్ గారును సమయోచితముగాను మెలకువగాను దీనినిగూర్చి వ్యవహరించెద రనియు మహాత్ముదాల్ గారు రెండుమతములవారికిని స్థిరమగు సమాధానమును కలిగింతురనియు కాంగ్రెసుసభ్యులందరును ట్టి నమ్మకముతో నున్నారు.

మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు ఆశ్రమములోను లక్ష్మీ లోను ఒసంగిన ఉపన్యాసములనుగూర్చి సమాధానము చెప్ప వలెనని మహాత్ముదాల్ గారిని కోరుచు నొక తీర్మానమును స్థాయి సంఘ సభ లో నుపపాదించెదలవలసిన మహాత్ముదాల్ గారు ఆ తీర్మానము నుపపాదించరని యాభిప్రాయ తెలిసినది. ఆ తీర్మాన ము నుపపాదించనని పెద్ద నాయకుల ఎదుట త్యాగిగారే తెలిపి రనియు అందులకు వారందరును చాల సంతోషించిరియుగూడ తెలిసినది. తమపక్షమున ధర్మాదు చెల్లించియు చెలి సాలనుండి విడుదలయై వచ్చినవారు కార్యసంఘములలో నుండ గూడదను తీర్మానము నింకొక సభ్యుడు పాదించెదలవలసిన యిదివరకు ప్రకటింపబడెను గాని యిపుడు దానినిగూర్చిగూడ ఎవరును ఏమియును చెప్పకొనుటలేదు.

మహాత్ముని యెన్నికలు

మహాత్ముని ఎన్నికల తీర్మానమునుగూర్చి పరిష్కారముగా నియమింపబడిన దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారు యిదివరకు స్వరాజ్యపక్షమువారి కనుకూలముగను బహిష్కరణపక్షమువారికి ప్రతికూలముగను అభిప్రాయమునిచ్చెను. దరిమిలను మరికొన్ని విషయములు తెలియవచ్చినందున మరల పరిష్కారము నియమింపబడెనని తీర్మానమును దేశభక్త యే కార్యసంఘసభలో నుపపాదించెను. దానిని కార్యసంఘమువారు నామోదించి మరల దేశభక్తనే పరిష్కారముగా నియమించిరి ఇందువలన నిపుడు భారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో బహిష్కరణపక్షమునకు చేరిన మహాత్ముని సంఖ్యయే అధికముగ నుండును. కార్యసంఘమువారు దేశభక్తుని మొదటిపరిష్కార మునే ఆమోదించియుండినచో స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్య హెచ్చుగా నుండియుండెడిది గాని అట్లు జరుగలేదు. ఈ విషయమునగూడ వారి కాకాభంగమే కలిగినది.

మాలానా ఆబ్దులుకలాం అజదుగారుగూడ వచ్చిరి.

(ఆ. ప్రె ప్రత్యేకతంతివార్త)

మాలానా మహాత్ముదాల్ గారి రాక

నిన్న ఉదయమునకు మాలానా మహాత్ముదాల్ గారు ఆ హ్వానముగా వచ్చిరి. కాంగ్రెసువారును యితరులును వందల కొలదిగా రైలుస్టేషను కేగి మాలానాగారికి మహావైభవపేర మగు స్వాగతము నొసగిరి.

మొత్తము 150 మందిసభ్యులుకంటె హెచ్చుగా రాగని తోచుచున్నది. ఎవరిమట్టుకువారు అభిప్రాయముల నియ్యవలసినదే గాని కూడ పలుకుకొని అభిప్రాయములనియ్యగూడదని మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. అందువలననే బహిష్కరణపక్షము వారు మహాత్మునితో నాలోచించుటకు మహాత్ముడుంగీకరింప లేదు. వారందరును పట్టణమునందే యున్నారుగాని ఆశ్రమ మున బస చేయలేదు. ప్రవిధరాష్ట్రమునుండి 25 వ తేదీకి నలుగురు వచ్చిరి. మరి ముగ్గురు మాత్రమేవచ్చెదరని తెలిసినది. దేశము, మధ్య (హిందూస్థాన్) సంయుక్త, పంగరాష్ట్రములనుండి హెచ్చుమందివచ్చిరి. వచ్చినవారిలో హెచ్చుమంది బహిష్కరణపక్షమువారే. వారందరును మహాత్ముని తీర్మానముల నామోదించినవారే. పండిత జవహర్ లాలు, పురషోత్తమదాసు టాం డనుగార్లుగూడ వికమత్మునును కోరుచున్నను మహాత్ముని వదుల కొనుట కంగీకరింపదు గాన మహాత్ముడును ప్రతికూలముగా ఓట్లు నియ్యరు. ఎట్లులేనను మహాత్ముని తీర్మానములు నెగ్గనని కొంద రనుచున్నారు. నెగ్గకపోయినను బహిష్కరణపక్షమువారు విడిపోవలసివచ్చినను వారు సమగ్రోత్సాహముతోనే పుచ్చేయ దలచియున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ హెచ్చుమంది వచ్చెదరనియు చెబుచుండుట చర్చ సరిపెదరనియు తెలియు చున్నదిగాని స్థాయిసంఘసభలో ఆరాలుములును ఆల్లరులును ఎంతమాత్రమును జరుగవు. పట్టుదలతో సభ్యులు పన్యసించెదరు (నేరొకవిలేఖరి.)

శ్రీధానందస్వామి తిలక వార్త

“భారత కాంగ్రెసు సంఘమున సభ్యులుగానున్న హిందువులలో నపుకరలను పెట్టుకొనుటకు శక్తియున్న వారందఱును సన్నిహిత నేపథ్యముగా కనీస మొక్క పంచమునినైన నియమింపవలెను. ఆట్లునియమించినవారు సభ్యులుగా నుండుట కర్హులు గారు” అని మిరొక తీర్మానము నుపపాదించుచు, ఆమాత్రమైన మీరు చేయజాలనిచో అస్పృశ్యతా నివారణమును హిందు మహాసభకు వదిలివేయుదు” అని శ్రీధానందస్వామి 28 వ తేదీని మహాత్ములకు తిలకవార్తనంపెను.

“బాధ్యతనంతట మహాత్మునిమీదనే వేయునట్లు మీరక్షుచున్నారని ప్రాతానాపదపుడు. మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసములవలన మహాత్ముడీయులు పెచ్చుపెరిగి పేరేగియున్నారు. బక్రీసులో వారు దౌర్జన్యముల నొనరించినచో మహాత్ముడే బాధ్యుడను. అతడు తప్పించుకొనగూడదు. మీపక్షమువారు మీ ఆభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలుపవలసినదే గాని ఓటు చెయ్యగూడదు. కాంగ్రెసు బాధ్యతను పూర్తిగా మహాత్ములకే వదులుదు. ప్రజలలో వైకమత్యమును ఉత్సాహమును గలిగింపజాలక బాధ్యతనితరులపైన త్రోయుటకు మహాత్ముడీ యెత్తు ఎత్తెనని నాకు తోచుచున్నది. మీరు విధులులైనచో బహిష్కరణపక్షము వారు మిమ్ము శ్రేయశీలము. డిశంబరులో గా బహిష్కరణపక్షము వారేమి చేయగలరో చూచినపిమ్మట కాంగ్రెసు మహా భలోనే కావలసిన మార్పులను చేయవచ్చు”నని శ్రీధానందస్వామి స్వరాజ్యపక్షము ఫీవువిపు కల్పదుగారి పేర మరయొకతంతువార్త నంపెను. (ప్రత్యేక విలేఖరి)

దేశబంధుదాసుగారి రాక

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారును మరి పెక్కుమంది ప్రతినీధులును (వంగరాష్ట్రమువారు) నేడు (27వ తేదీ) ఆహమదాబాదు చేరిరి. వారందఱును పండితమోతీలాలునెహ్రూగారితో పాటు ఆంబాలాను సారాభాయిగారి గృహముననే బస చేసిరి.

మాలానా మోకతాలీగారు

మాలానా మోకతాలీ, సాహెబుఖురేషీగార్లు గుజరాతు మొయిలులో వచ్చిరి. వారికి ఘనమగు స్వాగతమొసగిరి. వారు మాలానా మహాత్ముడాలీగారి బసలో దిగిరి.

ఆంధ్ర నాయకులరాక

డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశేఖరామయ్య టంగుటూరి ప్రకాశం, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు, కాకినాడను నాశ్వరరావు, పంతులుగార్లు, కే. సి. నాథు (కేరళము) ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఆర్. వేంకట్రాం (బోంబే క్రాని క్లబు) ఎస్. హెచ్. బెల్లంవాలాగార్లు మరి పెక్కుమంది యును నేడువచ్చిరి.

నేడు మధ్యాహ్నము రి. గంటలకు మ్యునిసిపల్ హాలులో స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమగును. మహాత్ముని తీర్మానములనే మొదట చర్చకు పెట్టెదరని తెలియుచున్నది. చర్చ ను గురించిన సందేహభావ మింకను సభ్యులను కలవరపరచుచున్నది.

తీర్మానముల ఆర్హత

ఈతీర్మానముల నుపపాదించవచ్చునా కూడదా అను ప్రశ్ననుగూర్చి మాలానా మహాత్ముడాలీగారు నిర్ధారణగా అభిప్రాయము నిచ్చెదరా లేదా అనుసంశయ మింకను చాలమందిని బాధించుచున్నది. నిన్న కార్యసంఘసభలో యాతీర్మానము లుపపాదించబడగూడదనియే మహాత్ముడాలీగారు రభిప్రాయపడినయియు అట్టిభిప్రాయపడినను బహుజనాభిప్రాయమునకు వదులుచే వానిననుపపాదించుట కాక్షేపణలేదని బహుజన అభిప్రాయపడినయియును మంత్రిగానున్నది.

స్థాయిసంఘసభలో మహాత్ముడాలీగారు గృతంత్రముగ నీసమస్యను పరిష్కరించునా లేక బహుజనాభిప్రాయమునకు వదులునా అని పలువు రాలోచించుచున్నారు. ఎటులైన ను యాతీర్మానముల లాభనష్టములనుగూర్చి చర్చ ప్రారంభమగుటకు ముందు అవియుపపాదించబడుట కర్హములా అనుర్హములా ఆనువిమయమున ప్రబలమగు ధర్మజనుగుటనిశ్చయము. ప్రభుత్వపరిశీలనము క్రిందనున్న పోతకాలలను బహిష్కరింప నవసరమనేదని తలచువాడుకూడ కార్యసంఘము వారు తీర్మానమును సవరించిరి.

ట్యూటికోర్స్ లో కలరా

ట్యూటికోర్స్, జూను26:— ఇప్పటికలరా ఎక్కువై అన్ని వార్డులకు వ్యాపించినది. నిన్నటిదినమున 80 మందికి లాక 14 గురు చనిపోయిరి. ఇంతవరకు మొత్తము 175 మందికి తగిరినది. 107 గురు చనిపోయిరి. (ఆం. ప్రె.)

పంజాబులో ఖద్దరు ఆభివృద్ధి

ఖాదీనంఘ ప్రకటనము

ఖాదీ సంఘప్రకటనాధికారి యగు మగన్లాల్ కే. గాంధీగారు సబర్బుతీసుండి యొక్కండి ప్రకటనము గావించిరి:— ఖద్దరు ఉత్పత్తియందు ఆంధ్రరాష్ట్రము అగ్రస్థానము ను బొందెను. కాని యితరరాష్ట్రములలో ఖద్దరు ఉత్పత్తి శీఘ్రముగ గమనించుటలదిని, వానిలో నేది ఖద్దరుత్పత్తి నెక్కువజేయు నని చెప్పబు కష్టమగును.

పంజాబు రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘము కేంద్ర సంఘము నుండి ఋణముగావలెనని దరఖాస్తు జేసికొనగా నేను పరీక్షించుటకై ఆరాష్ట్రమున పర్యటనము జేయవల్సివెని. అదిట గ్రామము లనేకములలో రాష్ట్రమునందలి నాయకుల సహాయమున ఖద్దరుప్రచార మెక్కువగా సాగుచున్నట్లు గమనింజిని. ఆ నేనుచూచినది ఆనుకొనినదానికన్న నెక్కువగ నుండెను.

పంజాబుకర్షారు సంఘకార్యదర్శి లాలావిశ్వనాథజీ, పంజాబు ఇనస్పెక్టరు లాలాకిష్క చందూజీ గారలు నన్ను ముందుగ బియ్యము అనుగ్రామమునకు దీసికొనిపోయిరి. అయ్యది ఆశేరుగల నదియొడ్డుననే యుండెను. ఢిల్లీనుండి ఆగ్రామును నకు 18 గంటలు రైలులో ప్రయాణము జేయవలెను. అదిట జమిందారు లాలాదిననాథుగారు 5,6 గుడ్డులు సిద్ధముగ నుంచి మమ్ముల నక్కడకు 7 మైళ్లదూరములో నున్న బొటాల గ్రామమునకు దీసికొనిపోవ నుండెను. మేము బయలుదేరనప్పటికి ఉదయం 8 గంట లాయెను. అరగంట ప్రయాణమైన పిమ్మట మట్టును గోదవుపంట యున్న ప్రదేశము జొచ్చితిమి. ఆంధ్రదేశములో మేము వరిపైరు నిరంతరముగనున్న ప్రదేశము శముగుండ పోతిమి. కొన్నిచోట్ల పరిసాలములుమాత్రము పచ్చగగాన్నించుచు మధ్యమధ్య చెట్లనీడలక్రిందనాలుకైదిండ్లు మాత్రముగాన్నించుచుండెడివి. ఇటు అంతయు గోధుమయముగ నుండెను. కొన్నిచోట్ల ఆకుపచ్చగను పంట కొంచెము పండినచోట గోదవుపల్లముగ నుండెను. కొన్నిసాలములలో పురుమలను స్త్రీలును పంటకోయుచుండిరి. కొన్నిచోట్ల వారు కొడవల్లము ఖద్దరు దుప్పట్లను దీసికొని సాలాలకు బోవుచున్నట్లు గాన్నించెను. వారలను చెయ్యితి చూపి వారలగుడ్డలను లాలా దిననాథు చూపించుచుండెను. వారుదగ్గరకురాగా ఆయన సలాములు పెట్టుచుండెను. అంతమంది శుద్ధఖద్దరు కట్టుకొనగాజూచి యిచ్చొట్టకు విదేశపుగుడ్డ అసలేల వచ్చెనని నాకాశ్చర్యము గలుగుచుండెను. సాధులును బ్రహ్మచార్యులును గడ్డములతో జూచుట కలవాటు పడిన గుజరాతీ, కాపువారలను నల్లని తెల్లని గడ్డములను దెంచి ముఖములు సంవత్సరమంతయు జేసిన కష్టముతో ముతుక బారినపుడు జూడ పరిశ్రమ జేయుసాధుల భూమి ప్రదేశించినట్లు భావించును.

లాలాదిననాథు, బొటాలలో నేరుగల భూస్వామి. యువకుడు. ఆయనకు లాహోరులో గుడ్డలకొట్టు గలరు. కొంతవరకు అసహాయోద్యమమువల్లను, మరికొంత వ్యాపారపు ఆలోచనవల్లను ఆయనను ఖద్దరుపని ఆకర్షించెను. 1920 జూలైనుండి యు ఖద్దరుత్పత్తినే ఆయన ప్రారంభించెను. తనకున్న మూలధనముతో గతవత్సరము ఆగస్టునుండి యీసంవత్సరముమార్చివరకును 18 వేల ఖరీదుజేయు ఖద్దరును ఆయన తయారుజేసెను. ప్రతి ధరలెక్కువగుటవలన ఆయనపనికి భంగము గలిగెను. ఆస్థానమున నెలకు 10,15 వేల విలువజేయు ఖద్దరును తయారుజేయవచ్చును. లాలాదిననాథుగారి పడుకుపనినేతపని వారలు బొటాల చుట్టుప్రక్కల 16,17 గ్రామములలో నున్నారు. ఆయన ప్రతిరోజును నాలుగైదు గ్రామములకు గుడ్డుముమిద పోవును. ఆయన మమ్ములను బొటాలకు 7 మైళ్లలోనున్న మహతా అను గ్రామమునకు దీసికొనిపోయెను. అదిట 50 మంది నేతగాండ్లు ఆయనక్రింద పనిజేయువారు గలరు. నేయువారందఱును మహాత్ముడీయులే. లాలాదిననాథుగారికిని వారికిని సంబంధము ప్రేమబంధమై యున్నది. లాలాజీని జూడగనే నేతగాండ్లముఖములపై కృతజ్ఞతభావ ముట్టిపడెను. లాలాదిన నాథుముఖముపై నేతనీవజేయు నవకాశము గల్గినందులకు సంతోషభావము గాన్నించుచుండెను. ఆయనవ్యాపారమెట్లుండునో చూడగా కమిషను ఖర్చుక్రింద ఆయన గజమునకు 1½ డబ్బుదీటు దీసికొనుచుండెను. ఇది మూలధనముపై వడ్డీగూడ గట్టును. ఈవ్యాపారమువలన ఆయన నేమి లాభము వచ్చెనని యడుగగా నవ్వుచూ ఆధికారాలయంట్టికి జోనలసిన అవసరము పోయెననియు వారను సర్కిటులో యాగ్రామములనువచ్చినపు డాయనను

బాధించుట మానిరనియు జెప్పెను. వారలకు సరఫరాజేయుట కయ్యేఖర్చు తగ్గుటయే ఆదాయని లాలా దిననాథుగారు జెప్పిరి. ఆయనకువచ్చిన మరయొకలాభము నేతగాండ్లు వడుకువారల కృతజ్ఞతను సంపాదించుకొనెను. దానివలన ఇదివరకెన్నడు నెరుగని ఆనందము మనస్సునకు గల్గెనని ఆయనజెప్పెను.

పంటలకోజలగుటచేత రాటములు పని జేయుటలేదు. మగ్గుము లు గూడ యెక్కువ గ పని జేయుటలేదు. ఇ చటత యా నై న ఖద్దరు ను జూడగా వ్యవసాయపు పనుల జేయుచున్నను ఇంకను గడ్డను తయారుజేయుట కెంత వ్యవధియుండెనో తెలియగలదు. ఇతరరాష్ట్రములలోని గ్రామములందు ప్రజలు నూరుమందియున్న 50, 75 రాటములుండుట యెక్కువ తలంపబడును. కాని పంజాబులోని గ్రామములలో ప్రతియింటను తప్పకుండ రెండు అంతకుపైగా గూడ రాటము లున్నట్లు ప్రసిద్ధి. ఇప్పటికోజలలో అన్ని రాటములు నెప్పడును పనిజేయుట సాధ్యముగాక పోయెను. ఐనను పంజాబులో రాటమును సాధారణముగ స్త్రీ ఉపయోగించుచున్నట్లు కనుగొనగలము.

పంజాబులో 36 జిల్లాలుగలవు. ఐదారుజిల్లాలలో దప్ప మిగిలిన అన్నిచోట్లను రాటము వ్యాప్తిగాంచినదని చెప్పవచ్చును. కుటుంబమునకు రెండు చొ॥ 2½ కోట్ల జనసంఖ్యలో 2 కోట్లమందికి రాటములుండవలయును. ఒకకుటుంబములో ఐదుగురుందరకునొకనెడల పంజాబులో కుటుంబమునకు రెండుఅంతకుపైగా రాటములు గలవి 40 లక్షలు కుటుంబములుండవలెను. 1921 లో దెజవాడ వర్కింగు కమిటీ సభలో లాలాజీ పంజాబులో 20 లక్షల రాటములున్నవని చెప్పినపుడు అందరకును ఆశ్చర్యమయ్యెను. వైకెక్ల జూచినయెడల లాలాజీ అపుడు తక్కువ జెప్పినట్లు గాన్నించును.

నేను పంజాబుకు పోయినపుడు లాహోరులో ప్లేగు ఎక్కువగ నుండుటవలన అచటికి పోవుట మానుకొనవలసివచ్చెను. కియాననుండి మేము అవ్యతరమునకు పోతిమి. మానెత్తిన తెల్లబోపి లుండుటవలన మాతో ప్రయాణముచేయువారి దృష్టియంతయు మామీదనే యుండెను. మా తో పాటు ఒక క పం జా బీ స్త్రీ మా రొన్ని ని యు ం డెను. ఆయన శుద్ధమగు తెల్లని దుస్తులను ఒకవర్షము పైగడ్డలను ధరించియుండెను. ఆమె ఆత్మతీర్థాసరముఖికాసమునుగూడ భయకారములు కలుగక తప్పదు. మెడలో యజ్ఞోపవీతము వలె నల్లనిదారమునకు కట్టి కృపాణ మొకటి నల్లనితొడుగుతో వ్రేలాడుచుండెను. ఆమెప్రక్కను మరియొక ద్రువడిలో బిడ్డనుంచుకొని, వాహేగాయ, సత్ నాం అను వధూవచనములతో జీలపాడుచుండెను. ఆమాధుర్యము రైలువచ్చిడి యెంత యున్నను ఆకర్షించెను. మేమొకరము ఆమెను ఆహ్వాని ఖద్దరేల గట్టలేదు అని అడిగితిమి. ఆమె యీప్రశ్నకు చిన్నబుచ్చకొని తనఖద్దరు దుస్తులన్నియును ప్లేగు దగ్గినవారికి నేవజేయుటతో మానెననిచెప్పి ప్రయాణపు తొందరలో నెంతకాలము క్రిందనో మూలనుంచిన దుస్తులను ధరింపవలసినవైనని చెప్పెను. ఆమెప్రక్కను గూర్చొనిన నల్లరైదుగుర స్త్రీలు ఖద్దరును గూర్చిన సంభాషణము నెత్తుకొనిరి. చక్కని ప్రసంగము జరిగెను. అం దొకరికి ప్రస్తుతసంరంధమును దాని మార్పులతో విసుపు గల్గినట్లుండెను. మరియొకరు ఈయువ్యమును నుంచిన మయములోవచ్చి నేతయు దుస్తులయుమోహములో బడి నిర్వీర్యమై పోవునపుడు ఖద్దరువచ్చి మోటుగ తుడిచెనని చెప్పెను. ఆసంభాషణమునంతెను ఇక్కడ ప్రకటించుటలో తప్పేమియును లేదు. కాని ఆస్త్రీమృత్యుభావంలో పంజాబు విశాదములకు నాగుడు ఖద్దరేమిని నమ్మింపజేయు ప్రయత్నించెనని చెప్పిన జాలను.

అవ్యతరం భౌందారమునందు అదిట తయారుజేయబడిన ఖద్దరు 20 వేల ఖరీదుజేయువరకు గలదు. నెలకు మొత్తముమీద 2 వేలు ఆయును. పట్టణములో వివిధమతములవారికి సరిపడకపోవుటవలన అమృతము తగ్గిపోవుచుండెను. పట్టణములలోనివారు ఖద్దరునెడ దృష్టియే లేవన్నారని స్పష్టమయ్యెను.

విలేకరులకు సూచన

జ. వెం. సు. శా, తణుకు పురవాసి, ఆ. నా, పా. చం, ఏలూరు పురవాసి, శ్రీ. వె. రా, అం. శ. రా. జ, కొం. వెం. సు. పి. కా. సో. వ. రా, స. వెం. రా, మ. ల. గు, క. చ. మా, వి. సు, యం. కె. సె, నా. వెం. న, హిందూపుర ప్రజలు, మ. సి, ఆదవానిట్రూపు, పా. కో, విద్యానంద, గా. పా, దే. రా, సం. రం, డ. అ. జ, ప్రకటింపజాలము ఆం॥ పం॥ ఫం॥:—

శుక్రవారము

వర్కింగ్ కమిటీ సభ వారు మహాత్ముని తీర్మానముల నన్నిటిని కొలది మార్పులతో సంగీకరించి నటుల దెలియచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రతి దినము దారము వడుకవలయునని నిర్ణయించుట వలన, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు రాటుమున కెట్టి ప్రాముఖ్యము గలదో, కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుట ఎంత యవసరమో తెలియగలదు. ప్రతివారును వడుకుచున్న కొలదియు, కద్దరు యొక్క యావశ్యకత తప్పక గోచరించును. భారత వర్ష మంతయు యికాకార్యమును చేపట్టిన, నది నవలీలగ బూర్తిగా గలదు. సత్వరికార్యసిద్ధి జరుగును. ప్రజాసామాన్యమునకు స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగుచుండును. స్వరాజ్యసిద్ధికి చిన్నవెద్యను భేషము లేక ప్రతివారును పాటుబడుట కవకాశ మేర్పడును. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును అనుభవమునకు వచ్చిన పిమ్మట, స్వరాజ్యసిద్ధి నేరుచు ఆటంకపరుపజాలరు. కద్దరు స్వరాజ్యము సిచ్చునను సత్యమును మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోవునపుడు దెలిపిబోయినను, దాని విషయమై దేశము శ్రద్ధవహింపదయ్యెను. ఇకను శ్రద్ధవహించి, పాటుబడిన స్వరాజ్య మబ్బున ని మహాత్ముడు ప్రోత్సహ పరుచుచున్నాడు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు మార్గదర్శకులగుచో, తక్కువల వారికి నూలు వడుకుట కుత్సాహము జనించును. మిగిలిన ఆరుమాసములలో నెల్లరును తదేకదీక్షతో నిక్కార్యమును సాధింపవలసిన యవసరముగ గలదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఉత్తరువులను నిష్కర్షగ సాగింపవలయునని కోరుట వింతగాదు. తగిన కిట్టు దిట్టములు లేనిచో ఏకనియు తిన్నగ నెఱవేందు. గ్రామసంఘముల నుండి, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువరకు ఒక్కపక్క ననుసరించి పాటుబడిన

గాని, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము యంతయువలె సాగిపోవాలను. బహిష్కారధర్మమునందు విశ్వాసముగలవారే కార్యనిర్వహణభారమును వహింపవలయునను తీర్మానముగూడ కార్యనిర్వాహకసంఘము వారిచే సంగీకరింపబడెనని దెలియుచున్నది. గాని ఈ హామీపై విషయమై విశేషముగ కట్టడంబడియండెను. గోపీనాథ సాహగారి చర్యగూర్చి మహాత్ముడు సూచించిన తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. ఇట్టి తీర్మానము గావించవలసిన యవసరము కలిగినది. అహింసాధర్మమును స్పష్టముగ వ్యక్తీకరింపవలసిన యావశ్యకత ఏర్పడినది. వక్రింగుకమిటీ తీర్మానము, నేటి ఆఖరి భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో చర్చకు రాగలదు. ఈ తీర్మానముయొక్క ప్రాముఖ్యమును గుర్తించి ఆఖరిభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు సమరసభావముతో చూచించి, సత్వరకార్యసిద్ధికి మార్గముజూపెదరని ఎంచెదము.

ఎవరెప్పు శిఖరారోహణము

ఎవరెప్పు శిఖరారోహణము కొరకై ప్రయత్నించుచున్న బ్రిటీషువారి సాహస మచ్చెరువుగలిగింపక మానదు. మరణమును లెక్కనేయక, ఎట్టి యిబ్బందులు గలిగినను పాటింపక, గమ్యస్థానము జేరుటయే ప్రధానమని ఎంచి, పాటుబడిన బ్రిటీషువారి నిశ్చయము నెంతయు కొనియాడవచ్చును. ఇది వరకు జేసిన ప్రయత్నములువలె నీ మారు జేసిన ప్రయత్నములును పూర్తిగ విజయము గాంచలేదు. గమ్యస్థానము జేరుటకు పూర్వము విఘ్నములుమరల తలచింపెను. నాయకునికి మొదటనే జబ్బు జేయుటచే నెడడు దిగిరావలసినవచ్చెను. పిమ్మట, మాలరీ, ఇర్విన్ గార్లు చాలవర కెక్కి చుట్టొట్ట తలచింపెను. మాలరీబ్రూనుగార్లు 26 వేల అడుగుల ఎత్తు నెక్కి అలసిపోయిరి. సామర్ వెల్ నార్లుగార్లు 28 వేల అడుగుల ఎత్తునెక్కిరి. నార్లుగారికిను 80 అడుగులు వైకి బోయిరి. కాని, ఆ ఎత్తున ఊపిరాడకపోయెను. ప్రాణవాయువు తక్కువయ్యెను. మాలరీ ఇర్విన్ గార్లు మూడవమారు మరల ప్రయత్నము గావించిరి. కాని ప్రమాదవశముచే వారు మృత్యువాతబడిరి. వీరుగాని మరికొందరుగాని తుట్టతుడ కెటులయినను ఎవరెప్పు శిఖరము నధిష్టింపక మానరు. ఇందువలన లాభ మెంతవరకు గలదు? ఇంతటి యపాయములకు లోనుగావలసిన యవసరము గలదా? ఈ విషయమై శశ్వమదేశీయులకును ప్రాచ్యదేశీయులకును, భేదభావము గలదు. ముక్తి హేతువలనదప్ప, ప్రాచ్యభండవాసులు కేవలము భౌతికలాభముల సంతతి పాటింపరు. స్వల్పవిషయములకొరకై విశేషసాహసము జూపరు. పాశ్చాత్యులెల్లలగాక, ఇంగ్లీషువారిలో నీకుటకేమి, ఎవరెప్పుపర్వతము నెక్కుటకేమి, ప్రపంచమును చుట్టి వచ్చుటకేమి, ఉత్తర దక్షిణ భ్రమములకు బోవుటకేమి, ఎంతటి సాహసమునయినను జూపెదర. ప్రయోజనముల విషయమై యభిప్రాయభేదముండుట సహజమే యియినను, పాశ్చాత్యుల షట్కదలయు, దృఢనిశ్చయమును, ధైర్యసాహసములును అనుకరణీయము లనుటకు సందియములేదు. అపజయము గాంచి, వారు నిరుత్సాహపడరు. ఎప్పటికయినను జయము గాంచగల ధైర్య విశ్వాసము వారి నానందించుచున్నది. భారతీయులుగూడ స్వరాజ్య గమ్యస్థానము జేరువరకు దృఢనిశ్చయమును విడనాడక, అపజయములను పాటింపక, విజయధైర్యముతో పాటుబడవలసిన యవసరము, ఇప్పుడు గోచరించినంత యధికముగ నిది వర కెన్నడును గోచరింపలేదు.

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి
లక్ష రూపాయలు నమర్చింపవలెను

26-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివరకు మొత్తం 40845-12-4 ఇదివరకు మొత్తం రూ 16104-12-5
ఈ పూజానిధికి సామూహికముగా చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు.

జర్మను సమస్య
జర్మనీలోని సైనికపరిస్థితులను మిత్రమండలి వారు స్వయముగ పరిశీలించవలయునని మరల పట్టుదల జూపుచున్నారు. జర్మను లింకుకట్టవడుట లేదు. జర్మనీ నికను అవమానించుట తగదని జాతీయవాదులు మొరలిడుచున్నారు. జర్మను ప్రభుత్వమువారి విషయమై యోచించి, రాబోవువారములో జవాబిచ్చదని తెలియుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘమువారే యిట్టి శరణిల గావించుట కర్హులుగాని మిత్రమండలివారుగారిని, జర్మనీ ప్రకటించుచున్నది. మిత్రమండలివారి వాదము సంగీకరింపకు. జర్మనులు మరల యుద్ధసన్నద్ధులగుచున్నారేమో విచారించవలయునని, ప్రాన్సుకు కుతూహలము గలదు. బలవంతులగు మిత్రమండలికి, జర్మనులు తుదకు లొంగిపోవక మానరు. కాని యిట్టి నిష్పంధముల వలన జర్మనుసమస్య పరిష్కారమగునా? నానారాష్ట్రసంఘముయొక్క ప్రయోజనమేమి? వీరు ఏయేసమయములందు చర్యదీసికొందురు? బలము గలవారి యిచ్చయే నెఱవేరుచో, మధ్యస్థత్వమున కవకాశ ముండజాలదు. ఇంకను యూరపు సెందు ప్రాతమార్గములే యమలులో నున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘము తిగిన పలుకుబడినిగాని యధికారముగాని సుపాదించలేదు. బలహీనమగు జాతులు, నానారాష్ట్రసంఘకరణము గోరుచున్నవి. బలము గలజాతులు మాత్రమే అయధికారముపై నాధారపడుచున్నవి. యూరపుభండము సరియగు దారి కెక్కువ వచ్చుచో దెలుప వీలగుట లేదు.

విదేశ వార్తలు

భారత దేశము

డొమినియను ప్రతిపత్తి
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)
లండన్, జూన్ 26:—గతసాయంకాలము క్విన్సుహా లునందు భారతదేశమునకు డొమినియను ప్రతిపత్తిని గలగ జేయవలెనని గొప్పసభ జరిగినది. దేశము, కాస్త్రీ, ఈశ్వర చరణ, రంగాచారి మన్నగు భారతరాయభారవర్ణమువారు ప్రస్తావించిరి. రాబుట్ట స్థితి గా రక్షణత వహించిరి. తత్సంబంధమున తనయంపన్యాసమున స్థితి గా రిట్లు తెలియజేసిరి:— భారతీయులకు స్వపరిపాలనమును ఇవ్వకుండ ఆపుతేయుట న్యాయముగాదనియు తగదనియు సహజసంఖ్యాకులు బ్రిటిషుప్రజల యభిప్రాయము. ప్రభుత్వవ్యయవారుగూడ ఆ యభిప్రాయముతో ఏకీభవించిరి. సానుభూతినిజూపిరి. భారతదేశస్వయంస్థిర యనునాశ్రయమును పాటుబడువారు రాచకొండ స్వాతంత్ర్యమునే ఆరయుటతో తృప్తి జెందుక సాంఘిక ఆర్థిక ముక్తిగూడ ప్రయత్నించవలెను.

విసెంటుగారు
తమ గంభీరవన్యాసమున ఇట్లు చెప్పిరి:—భారతదేశ స్వపరిపాలనవాదులు ఒక చట్టమును తయారుచేయుచున్నారు. సామ్రాజ్య పార్లమెంటువారు దీనిని కామన్వెల్త్ ఆఫ్ ఇండియా భారతదేశమునకు డొమినియను ప్రతిపత్తిని గలగ జేయవలెనని ఆశించుచున్నదానను. భారతదేశమిత్రుడు మాంచేగుగా రితే ప్రవేశపెట్టబడిన 1919 సంస్కరణములను విచారించుటకు మొదట అన్ని పక్షములనుండి ప్రముఖులను ఏర్పరిచి ఒక విచారణసంఘమును ప్రభుత్వమువారు ఇండియాకు బంపవలెను. భారతదేశమును దయరసేనానులపరముచేసి అణచిపెట్టుటనుగూర్చి ప్రస్తావించుచు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు దెసంబు ప్రభుత్వము తయారుజేయు రాజ్యాంగనిర్మాణమును ఆంగీకరించనిచో వెట్టు మిస్మియన్లముతో జెప్పి దానిని ఆంగీకరించువరకు ఊరకొనము. 1925 సంవత్సరములో ఆమోదించబడుటని ఆశించుచున్నారు. భారతీయులకు ఇవ్వమలేకుండ భారతీయులను బ్రిటును పాలించవలసిన అవసరమును గ్రేటు బ్రిటును ఋజువుచేయవలెను. సమర్థించవలెను. కాని చాలకాలమునుండి ప్రఖ్యాతిగ జరుగుచున్న సామ్రాజ్య సాంప్రదాయమును గ్రేటు బ్రిటును నిలబెట్టి భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునని నమ్ముచున్నాను. (హాస్యవన్యాసము.)

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు
సంస్కరణములను మరల మార్చి కేంద్రప్రభుత్వమున స్వాతంత్ర్యము నీయకుండ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చురేని దానివలన ఎడతెరపి లేకుండ సంస్కరణ మేర్పడును. ఆపోహలు గల్గును. ఇండియా ప్రభుత్వము భారతీయులు చెప్పినట్లు ప్రపంచమునదైనచో జాతీయమితి సభలందును, ఇతర అంతర్జాతీయసభలందును యూరపియనులు ప్రాతినిధ్యము నీయుట మానివేసెదరు.
కెన్యాతీర్మానము
భారతదేశ పరిపాలనమునుగూర్చి బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు లక్ష్యముజేయ నక్కరలేదనియు భారతప్రభుత్వము తమకు లోనై యున్నదనియు స్పష్టము జేయుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము తమ ప్రభుత్వమే యని ప్రజలు అనుకొనునటుల ఏర్పాటు జేయవలెను. ఇక నెంతమాత్రము భారతీయులు తమ ప్రభుత్వము వైటుహాలు ప్రభుత్వమునకు లోనై యుండుటకు వారి అధికారములో నుండుటకు ఒప్పుకొనరు. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి విషయమై గొప్పతప్పును జేయుచున్నట్లున్నది. దానివలన గొప్పప్రమాదము రావగును. కాన ఏకగ్రీవముగ ప్రజల జెప్పుచున్నమాట చెల్లి తీరవలెనని శాస్త్రిగారు ప్రసంగించిరి.

వెడిఉడుగారు
సింహళవిద్యార్థి సంఘమున ఇట్లుపన్యసించిరి:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ సామంతురాజ్యములను న్యాయముగ పాలించుచున్న ను ఏవరో సక్యభుగలొలది మంచి మాత్రమే అధినికేతప్రజలు భ్రీటిషు పారస్వయములకు గర్వపడుచున్నారు. కాని సింహళము మాత్రము ఇందులో కేరకసామ్రాజ్యమున్న ఎంతయు ఉపాంగిగర్వింపుచున్నది. ప్రపంచమునట్టిలో సింహళము భిక్షుమందరమైనది.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపబడును

చందా స|| ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

జ్యేష్ఠమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

పుష్పాంజలి; చైత్రలక్ష్మి—శ్రీశేషాద్రి రమణకవులు; కవి-
కవిత్వము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; వేదాంగ—శంకర
దీక్షితులు; వ్యావహారికభాషాపరిపాక—గిడుగు వేంకట
రామమూర్తిగారు; వలపుపూజ—అడివి బాపిరాజుగారు; ప్రాచీనార్య
శ్రీలు—దిగవల్లి వేంకటేశ్వరరావుగారు బి. ఏ., బి. ఎల్.; ముద్దు
కృష్ణుడు—మంగిపూడి వేంకటేశ్వరరావుగారు; రామరామ!—పానుగంటి
లక్ష్మీనరసింహారావుగారు; ముండకోపనిషత్తు—మలకపల్లి శేషగిరిరావు
గారు; వానప్రస్థులు—సునీతిశ్రమణుడు; విశ్రలబ్ధ—కొత్తపల్లి
సుబ్బణాచార్యులుగారు; కాలరథము—కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు
బి. ఏ.; అనురాగమా - విరాగమా?—జంధ్యాల వేంకటేశ్వరకవులు;
ప్రాచీన హైందవగణితములు—దర్భా యశ్వేంద్ర సోమయాజిగారు బి. ఏ.
యల్. టి.; వానప్రస్థుని విభ్రమము—శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు;
ధర్మశాస్త్రము-మహామహేంద్రజాలము—వాసా సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగారు; “ఏల? ఏల? ఏ?”—కవికొండల వెంకటరావుగారు; కళింగము—
కళింగపట్టణం (గంజాం)—బుర్రా శేషగిరిరావుగారు ఎం. ఏ., పి. హెచ్. డి.
సమాగమము—నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు, బి. ఏ.; మాలతి—
రాయసము వేంకటేశ్వరరావుగారు, ఎం. ఏ., ఎల్. టి.; సుఖము—
కూచిమంచి వేంకటరాజుగారు; కుటుంబరావుగారి సంసారగోష్ఠి—

వె. వీరరాఘవస్వామిగారు బి. ఏ., ఎల్. టి.; ఆకాశము—వేదరాసి
వెద్దమ్మ—అధికార్ల సూర్యనారాయణరావుగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్.;
జంతుప్రలయ పగలేర్చుకొనును?—కొ. నృసింహాచారిగారు; సము
ద్రము—బసవరాజు అప్పారావుగారు బి. ఏ.; కలికి-చిలుక—వేటూరి
ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; అభిలాష—నన్నిభానము సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగారు; శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాదాచార్యులచరిత్రము—దైత
కోటిశ్వరశర్మశాస్త్రిగారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారా
యణశాస్త్రిగారు; ఆజంతాచిత్రములలోని ఆయుధములు—కొ. నర
సింహాచారిగారు; చక్కలు—దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రిగారు
బి. ఏ.; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; ఆంధ్రకవ్య—
తురగా వేంకటరామయ్యగారు; నేటి తెలుగుకవిత్వ—సోమంచి
సూర్యనారాయణశర్మగారు; నేను—ఒకరు; హిందూదేశమునందలి
గోదావరిశ్రమ—వి. యస్. చిన్నస్వామిగారు బి. ఏ.; ఒకనాడు—
పండ్లారం వేంకటసుబ్బయ్యశర్మగారు; పుట్టసింహుడు—గ్రంథపరి
చయము—పత్రికావిమర్శనము—ప్రళయభీతి—దామరాజు
పుండరీకాక్షుడుగారు బి. ఏ.; సాధిప్రాయవిశేషములు; సన్మానము—
నిడుమోలు కనకసుందరముగారు బి. ఏ. (ఆనర్పు); ప్రకటనలు

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు:—గౌరీశంకరులకల్యాణమహోత్సవము, సీతాసందర్శనము, శ్రీరామ పంచాయతనము.
సాధారణచిత్రములు:—రామసుగ్రీవమైత్రి, వాలివధ, హనుమంతుని రావణాంతఃపురప్రవేశము, అంగుళీయకప్రదానము,
లంకాదహనము, హనుమత్ప్రత్యగమనము, చిత్తూరుముట్టడి, చిత్తూరు-పుట్టసింహుని సాధము, ఇతర పటములును.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

అమెరికను వైమానికులు

కలకత్తా చేరి

అక్బారు, జూన్ 26:—ఉదయం 7½ గంటలకు వీరు
అక్బారునుండి బయలుదేరిరి. (అ|| ప్రె||)
కలకత్తా, జూన్ 26:—అమెరికను వైమానికులు నేడు
కలకత్తాకు 16 మైళ్లదూరమున యిచ్చాపూరు వైపున హుగ్లీ
మీదనున్న నవాబ్‌గంజిలో దిగిరి. వారికి స్వాగతమిచ్చుటకు
యూరసియనులను భారతీయులను యెండవితరీతముగా నున్న
ను ఉధయమునుండి కనిపెట్టుకొనియుండిరి. వైమానికులు కల
కత్తా ప్రైముప్రకారము మూడింటికి పావుగంట యున్నదనగా
చిచ్చిరి. రెండువిమానములు ముందుగా వచ్చెను. చూడవది వాని
వెనుక నే వచ్చెను. (అ|| ప్రె||)
తెఫటిసెంటు హావెలు స్క్విర్లుగారి యంత్రమే మొట్ట
మొట్ట నీటిపై తిగెను. సౌతుపెట్టుబాద్దన్న అమెరికను కాన్సలు
కర్నలు యేటును ఒక రాయర్ ఏర్‌ఫోర్స్ ఉద్యోగియు, పా
ర్లకద్యోగులును తక్కినయద్యోగులును వైమానికులకు స్వాగత

మిచ్చి ఒకపక్షిపుత్తువహరిస్తే ముప్పై కెక్కిండుగొనిరి. ఆస్త్రీనుగ
వై ఫులహరములైన తరువాతవైమానికులు కలకత్తానువచ్చిరి.
కలకత్తాలో వీరేమి చేయునది యింకను తేలలేదు. (అ. ప్రె.)
ప్రయాణ వర్ణన
కలకత్తా, జూన్ 26:—గ్రేటు యాష్టరన్‌హోటలు వద్ద
అన్సన్‌యేటెడుప్రెస్సనా రదుగగా మూడు అమెరికను విమా
నములకును కమాండింగు ఆఫీసరుగ రెఫ్ టెనెంటు హావెలుస్క్విర్లు
యీవిధముగా చెప్పెను.
వైమానికులు ఉదయముననే అక్బారునుండి బయలుదేరిరి.
అప్పుడు వాతావరణస్థితులు చాల ప్రతిహాలముగా నుండెను. ప
ట్టామంతయు దట్టమైన సొగసుమతో నిండియుండెను. సము
ద్రముమీద కొన్నిమైళ్లవరకు వర్షము విక్రుటముగా కురియు
చుండెను. నాకావిమానములు సరాసరి సముద్రమువైపు ప్ర
యాణమొనర్చి, యిందునుండి బయటపడి సరియైనవాతావరణ
ములోనికి వచ్చి 9½ గంటలకు చిట్టాంగం చేరెను. చిట్టాం
గులో వారు మహాధ్వా మునువరకు నుండిరి. జనులు ఆశ్చర్య
ముతో గుంపులు గుంపులుగా చూడవచ్చిరి. లంగువేసి ను
టకు సరియైన వీలులేకుండుటచే వారు తిన్నగా హార్బరులోనికి

రాజేక పోయిరి. మధ్యాహ్నము వెంటనే కలకత్తాకు బయలు
దేరిరి. అప్పుడు నూర్మిడు ప్రకాశమానముతో వెలుగుచు వా
తావరణస్థితి బాగుగా నుండెను. 2.30, 2.45 ని|| ములమధ్య
విమానములు కలకత్తాపై యెగురుమన్నట్లు కనబడెను. నగర
ములో అనేక చోట్ల ప్రజలు తలెత్తి ఆకాశమువైపు చూడ
సాగిరి. మూడుగంటలకు మూడు విమానములు నదిమీదుగా
త్రికోణాకారముగావచ్చి నవాబుగంజిలో వానికొరకు ఏర్పా
టు చేసినస్థానములో దిగెను. వైమానికులందరను చక్కని ఆరో
గ్యస్థితిలోనున్నారు. హిందూవేశమంతటను ప్రయాణముచేయ
తలెనని చూచుచున్నారు. వైమానికులు కొన్నిదినములు కలక
త్తాలో నుందురు. రేపు య త్రములను నడిపిండి మైదానము
మీదికి తీసికొనినచ్చి భూమిమీద ప్రయాణమొనర్చుటకై చక్ర
ములను తగిలించుదురు.
శనివారమునాడు అమెరికను కాన్సలు జెంటు వారి
తరపున స్వాగతమిచ్చును. రాత్రి కలకత్తాలోనున్న అమెరిక
ను లీజయనువారు విందొనర్తురు. అమెరికను డిప్యూటీ
య్యుగలకు గూడ విందొనర్చుటకు యేర్పాట్లు చేయుచు
మన్నవి. వీచ్చేవారములో అల్టాబాడు వెళ్లవలెనని స్క్విర్లుగారు
ఉద్దేశించుచున్నారు. (అ|| ప్రె.)

ఆంధ్రనాటకసాహిత్యపరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులుగల శతావధాని కాశీ

కృమాచార్యులుగాతో సంభాషణ

ప్ర:— నాటకమునకు, ఆభినయము ప్రధానమగుటచే, భావలో నేనిమిత్తము?

ఉ:— నటించు, భాషగ్రథిత మగువస్తువు నాడబూను లేనిమిత్తము ఇది ఒక కారణము.

ప్ర:— అట్లే, సంగీతగ్రథితమున నాటకము లాడ జనదా?

ఉ:— సంగీతగ్రథితమున నాటకము సంభాషణయైన అవశ్యముగ నాడవచ్చును. సంగీతగ్రథితమున నాటకముంటయే యసంభవము. సంగీతమునకు, నాటకమునకు అవినాభావమునిర్ణయింపజాలవలయుచున్నది. పద, పదార్థ, ఆభినయ, ప్రధానమున నాటకము, పద, పదార్థాభినయనకేతన మగు, కేవలనాదరూపసంగీతముచే రచింపబడు తెల్లు సభాభవించును!

ప్ర:— సంగీతసహిత మగు నాటక మనవచ్చునా?

ఉ:— నాటకాంగముల దేనియందును నియతసంబంధములేని, సంగీతమున హిందుసాహిత్య మెట్టిది?

ప్ర:— పరంపరాసంబంధము గ్రహింప గూడదా?

ఉ:— పారంపర్యము, బాదరాయణముగ పరిణమించునాడ!

ప్ర:— అట్లయిన, నాటకమున భావ కెట్టి స్థానము గలదు?

ఉ:— నాటకప్రమాంగ మగు ఆభినయమునకు భావ, సహజబుధువు. ఆభినయమును భావయు, భావను ఆభినయమును పరస్పరమునిరూపించి గ్రహింపజేసికొనును. ఇది ఒక కారణము.

ప్ర:— ఎట్లు?

ఉ:— హృదయస్థముగ భావమును మనము భావచేష్టకృతమనట, (భాషింపజాలని) మూగినాడు, కరముఖాదివలన ములతే వ్యక్తీకరించును. భావమునకు భావ వైఖరివ్యాఖ్యానము ఆభినయము, ఆంగికవ్యాఖ్యానము.

ప్ర:— కాన, నభినయము భావము విడనాడజాలదా?

ఉ:— మూగినానియందుగాని, మూకత్రయము బూనిన వానియందుగాని విడనాడను.

ప్ర:— నాటకముమాట!

ఉ:— అట్టిపాత్రల నభినయించుపట్ల, నాటకమునందును విడనాడను.

ప్ర:— నాటక సామాన్యమున?

ఉ:— నాటకసామాన్యమున భాషాసాహిత్యములేనిది ఆభినయము కృతకృత్యము కానేరదు.

ప్ర:— సంగీతము?

ఉ:— అట్లే, సంగీతప్రధాన మగుపాత్రల ఆభినయించు పట్ల, సంగీతము అవశ్యగ్రాహ్యము. నాటకసామాన్యమున, పద, పదార్థాభినయనకేతన మగు సంగీతము అప్రస్తుతము.

ప్ర:— ఆభినయము, నాటకమున స్వతంత్రసాధనముగ పరిణమింపగలదా?

ఉ:— జీవితమున. సర్వసాధారణముగ భావప్రకటన సాధనముగ భావము, నిర్దిష్టంపగలుగునంతటి విజృంభణమును ఆభినయము సాధించగలిగినప్పుడు, స్వతంత్రసాధనముగ గ్రహింపబడగలదు. అట్లు పరిణమింపజేయు యత్నమే బయస్కృతలందు గాన్పించుచున్నది.

ప్ర:— ఆయత్నము ఫలించిన నేనుగను?

ఉ:— లోకమునకు నాటక లేకపోవును.

ప్ర:— ఇట్టియత్నము ఆభినయశాస్త్రమున జరిగినా?

ఉ:— అట్టి యత్నమే ఆభినయదర్శనమును రచించినది. భావగాని గ్రహింపరాని ఇన్స్టాంతములకు గూడ సంతేతుల కల్పించి భావము నిర్ణయించి, ఆభినయమునకు పట్టుముగట్టవలసినతంత్రమే నాటకవేదము.

ప్ర:— అది యేలవిధమాయెను?

ఉ:— భావము మరచి ప్రపంచము, ఆభినయవశం వదులు కాకుండుటకే!

ప్ర:— కాన, ప్రపంచమును, ప్రపంచవ్యవహారములను, అనుకరించుటయే నాటకధర్మము!

ఉ:— చక్కగా గ్రహించితివి?

మదరాసు కలెక్టరువర్బరు

విరుదముల సనదుల నొసగుట

కడచిన సంవత్సరము జూనునెలలో, సార్వభౌముని జన్మదినసందర్భమున నొసగబడిన విరుదములకు సనదుల నొసగుటకై నిన్నసాయంత్రము 5-30 గంటలకు మదరాసు పచ్చయప్ప హాలునందు కలెక్టరువర్బరు జరిగెను. కలెక్టరు హెచ్. టి. రెయిలిగారు సనదులనొసగెను. దర్బారునకునిన్న సనదులను దీసికొనినవారుగాకను, మరికొందరు వచ్చియుండిరి. వారిలో డి|| బి|| సల్లాగురుస్వామిశెట్టి, డి|| బి|| గోవిందరావు చతుర్భుజరావు, డి|| బి|| పి. పరాంకుశంనాయుడు, రా|| బి|| టి. తణికాచలంశెట్టి, రా|| బి|| టి. మరదరాజులనాయుడు, రా|| సా|| పి. సంబంధం మొదలగువారు, ఖా|| బి|| మహమ్మదుఖిల్జుముల్లాసాహెబు, హెచ్. ఏ. హర్ష, ఖా|| సా|| మొల్లీ దీనుభానులోడి, శ్రీరాములు నాయుడుగారూండిరి.

విరుదముల విలువ

సనదుల నొసగుటకు పూర్వము కలెక్టరు విరుదముల విలువనుగూర్చి యొకంత ముచ్చటించిరి. ఈపచ్చయప్పహాలు సుప్రసిద్ధమైనది. ఈహాలునందు ఎన్నియోమారు లెట్టివర్బరులు జరిగెను. కాని ఈమారు లా, వైద్యము, ఎంజనీయరింగు, వర్తకము మున్నగువానికి సంబంధించినవారు, అన్నివృత్తుల ప్రతినిధులును నేడుసన్యాసింపబడుచున్నారు. కనుక మిగిలిన సంతోషితులని నేనుతలంచుచున్నాను. కానిఈసందర్భమున మరియొక విషయమును చెప్పవలసియున్నది. ఒకశాసనసభ్యుడు విరుదములను గ్రహింపక నిరాకరింపవలెనని యు విరుదముల నొసగుపద్ధతియే సరిగాదనియు తూలనాడెను. ఆసభకునేను హాజరగుట తలపించెనుకాని ఆతని నాభిప్రాయము సారథాటుఅనిఅప్పుడు తలంచితని వాస్తవముగ ఆతనియభిప్రాయము సమంజసమైనదిగాదు. ప్రజాసేవ చేసిన మహనీయులను గౌరవించుట సహజము. అట్టివారి మహాపకారమును గుణగములను ప్రభుత్వమువారు గుర్తించి తగినవిరుదముల నొసగుదురు. ఈవిరుదముల నొసగినపుడు విరుదములసాంధువారిని ప్రజలొకను అధికముగ గౌరవముచేయగలుగుదురు. ఈకాలమున ఎవరేమి చేసినదియు తెలిసికొనుట దుస్సముగనున్నది. అట్టిసహాయమున ఈవిరుదములనొసగుటవలన వీరిని ప్రజలు బాగుగగుర్తింప గలుగుదురు. కనుక ప్రభుత్వమువారు విరుదములనొసగుట మిక్కిలి యవసరమగుచున్నది.

సనదులనొసగుట

అంతట కలెక్టరు విరుదములను పొందినవారిని ఒకరిచెంబడి ఒకరిని పిలిచిసనదులనొసంగిరి.

వాదినుబహద్దరు

సి. ఆర్. తిరువేంకటాచారిగారు. కీ. శే. సర్. వి. భాష్యం అయ్యంగారి అల్లుడు. ప్రస్తుతము స్వామికాజుకోర్టు ముఖ్యజడ్జి.

వి. మాసిలామణిశెట్టిగారు కొంతకాలము హైకోర్టువకీలుగ నుండిరి. తరువాత అఫిషియల్ రెఫరెగను అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరల్ గను పనిచేసిరి. కడచిన సంవత్సరము కొలదికాలము హైకోర్టుజడ్జిగనుండిరి. మరల రాగల జులైమాసమునుండి హైకోర్టువకీలుగ నభ్యసంపదించి యున్నారు.

రావు బహద్దరు

పి. నెల్లయప్ప పిళ్ళెగారు తిరునల్వేలిలో వకీలుగనుండి రెండుమాడు సంవత్సరములనుండి మదరాసు హైకోర్టులో నభ్యసించుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతర నాయకులలో నొకరు.

ఎస్. వెంకటపతి నాయుడుగారు ఇంగ్లాండు జర్మనీ ఇటలీమున్నగు విదేశములను వర్తకపరిశీలకులను పరిశీలించుటకై

ప్ర:— కాన, ఆభినయము, స్వయంపర్యాప్తముకాకుండుటయే, భావను అనుసరించుటకు హేతువు?

ఉ:— అది యొక హేతువు. జీవితమునందు అట్లుంట మరియొక హేతువు.

ప్ర:— సంగీతము గూడ నాటకమున గ్రహింపనైనది నెట్లుగ నుండవలెను?

ఉ:— సంగీతము, ఆభినయముతో భావముగల సంబంధమును గల్గియుండవలెను. మజ్జయు జీవితమునందు సామాన్యముగ భాషాభినయములకు గల స్థానమును సాందవలెను.

(బి. వి. శేఖర్)

(సశేషము)

వెడలి చూచియుండిన. ప్రభుత్వరెడు గ్రాహకుండు నై ఎం. సి. ఏ. మున్నగువానికి విరాళములనొసగుచుందురు.

ఎం. బాలసుందరం నాయకుగారు, వర్తకులు, యుద్ధకాలమున ప్రభుత్వమువారికి చాల సహాయము చేసిరి.

రావుసాహెబు

ఎస్. వి. కనకసభాపిళ్ళెగారు మదరాసు డి.సి. డబ్బు ఆస్తిపైంటు ఎంజనీయరు విల్లింగ్డును, హట్టును బ్రిడిటము కట్టించినవారు.

పి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు. రెవిన్యూబోర్డు ఆఫీసులో సాల్పు ఆల్బాని కాలనీ మొదటి అసిస్టెంట్.

టి. రామానుజఅయ్యంగారు:— ప్రభుత్వసేవయందుండి ఫించనుపుచ్చుకొనిరి.

పి. మాణిక్యమొదలియారు గారు వర్తకులు. యుద్ధకాలమున సైనికులకు నాన్ కమిషన్లు ఆఫీసులకును ఇండ్లు మున్నగువి కట్టించెను.

భాష్యకార్లు నాయకుగారు: యుద్ధకాలమున మదరాసు సెంట్రలుస్టేషనులోని రైల్వే ఆఫీసులో మెడికల్ ఆఫీసరుగ నుండిరి.

వైద్యుని.

టి. ఆర్. ఎస్. ఎలిరాజులనాయకుగారు. వీరు క్రిష్టియను కాలేజీలో చదివి ంతకాలము రైల్వేకంపెనీలో పనిచేసిరి. తరువాత కీ|| శే|| టి. శ్రీనివాస పండితులవద్ద ఆయుర్వేదవైద్యము నేర్చుకొని అప్పటినుండి వైద్యవృత్తి నవలంబించుచు వీరవారి కుచితముగ వైద్యసేవ చేయుచున్నారు.

సనదులను సమర్పించిన పిమ్మట, కలెక్టరు పుష్పమాలాలంకృతులైరి. అంతటితో దిర్బారు ముగిసెను.

ఎక్స్ జుజన్ స్వే కరుచ కర్ణాటకు

ఒకమిల్లియన్ రూపాయలకి శిక్ష

బొంబయి, జూను 26:— రాజాబహదూరు మోతీలాలుచిల్డ్రన్ (ప్రాసా యజమానియల ముకువంశీధరుగారు, ఎక్స్ జుజన్ స్వే కరుచ కర్ణాటకు పుస్తకములను పట్టుకొనుటకు చిల్డ్రన్ ప్రవేశించుచుండి నడ్డుపెట్టెనను కారణముచే ముద్దాయికి ఒకరోజువికి ఖయదుమరు 1200 జరిమానాను సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటువిధించెను. సెవన్సుజడికానిని ఖాయపరిచెను. ఈకేసుఅప్పీలులో హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తియు, న్యాయమూర్తిపాస్టరుగారు అప్పీలును ాట్టిచేసిరి. కాని వికి ఖయదుమరు రద్దుచేసి, జరిమానాను రు 1200 నుండి రు 100లకు తగ్గింపవలెనని తీర్పుజెప్పిరి. (ఆ||ప్రె||)

టూరీపుబ్లికేషన్ హెచ్చరిక

కాగితపు సారి శామితులు పట్టుదగజూచుకుంటు

ధర్మ జూను 26:— కాగితము, పిమ్మెంటు పరిశ్రమలవారు రక్షణ కొరతమువాదనను బలపరచుచునుటలేదని హెచ్చరించుచు టూరీపుబ్లికేషన్ ధర్మమల ప్రకటనను గావించిరి. సిమ్మాయందు, వై పరిశ్రమల ప్రతినిధులకు విచారించుటకు నిర్ణయింపబడిన లేదీలందు పరిక్రమితులు తగుప్రతినిధులను సంప్రదించుట. రక్షణము గోరుచు దరఖాస్తుపెట్టుచిన కంపెనీలు, బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యము నొసగుటకు వెనుకాడుచున్నయెడల వారు తమవాదనను బలపరుచుకొనలేమను సంకేతముచే నట్లు జేయుచున్నారనిగాని, లేకరక్షణను గోరుటలో వారికేక్కున పట్టువలలేదనిగాని బోర్డువారిచలనమచ్చును. ఎట్టియూలస్సమును లేకుండ బోర్డువారి యెదుట హాజరై తమవాదనల బలపరుచుకొన జాలకజూయిన యెడలను, విచారణ సంవర్కమున బోర్డువారికి తోడ్పడబాలకపోయినను అట్టిపరిశ్రమయొక్క లాభములకు చాలభంగము గలుగను. (ఆ. ప్రె||)

ప్రభుత్వము రు - కార్లు

రాయబారములు తిరిగి ప్రారంభింపబడలేదు

అలహాబాదు జూను 26:— పంజాబ్ ప్రభుత్వమువారికి ని, అకాలీలకును రాయబారములు తిరిగి ప్రారంభింపబడెనను వార్త నిరాధారమైనదని ప్రాటించుటకు “పయెసిగ్” పత్రిక కధికార మొసగబడెను.

‘నవజీవన’ పత్రికాభి

పాఠము

ఈవారపు ‘నవజీవన’లో మహాత్ముడు చరిత్రాశ్రీకా సత్యాగ్రహములో కొన్ని అంశములనుగూర్చి చర్చించుచు నిట్లు వ్రాసెను:—

‘మహాధాన మనిన నగ్గమేమి? ప్రధానవిద్యనుగూర్చి భేదాభిప్రాయము రావలెను. ఉభయపక్షములను ఇచ్చిపుచ్చు కొనుచు అన్వేషము స్వతంత్రముగ నుండవచ్చును. సత్యాగ్రహము జేయవలసికి భయవన్నమాటయే యుండదు. సంపూర్ణ విశ్వాసము నుంచుట కెట్టిభయము నుండదు. ఆయన యుంచిన విశ్వాసమునకు నిరుపది సార్లు భంగము గలుగునాక ఆయన చెడిపోవునదేమియును లేదు. 21 వ సారి ఆయనవిశ్వాసము విశుద్ధికాంతిలో రేజిల్లును. సత్యాగ్రహము జేయునాడు తన పడవను భక్తివిశ్వాసములద్వారా నడుపును.

స్వామ్యమునను శేషము మనమెట్టిస్థితిలో నున్నను ప్రభుత్వమునకు మనము సహాయము జేయునన్నయెడల మన పై కెట్టి అధికారమును చలాయించవలదు. ప్రభుత్వము మన పై నిధింపు నుత్తరువులకు విధేయులముగ నుండునన్నయెడల స్వామ్యప్రకారము శిక్షబోధించవలసిందే. జనసామాన్యము శిక్ష భయములన లొంగిపోయి ఆయుధములకు విధేయులై యుండును. కాని సత్యాగ్రహి యీసాధారణ ధర్మము నతిక్రమించును. ఒకవేళ సత్యాగ్రహి స్వాధికారమునకు విధేయుడైయున్ననా, శేషము శిక్షయొక్కవేళ నోయను భయముతోనట్లు జేయడు. అట్లుచేయుటవలన ప్రజాతేమాభివృద్ధికి పని జేయుచు స్వయముగ కోరియే అట్లు అధికారులకు విధేయతతో నుండియుల లెలందును. ఈసత్యాగ్రహసాధన మన్నంతకాలము మనము సర్వస్వాంత్ర్యము గలిగి నిర్భయముగ నుండుము. ఎవరైనను పచ్చి యిప్పుడున్న మహాబలము మరల రాదని యను నెడల అయ్యారేమి సత్యాగ్రహి గా డనియు, సత్యాగ్రహ మన్న ఆతని కేమియు తెలియదనియు నేనుచెప్పగలను. ఆకాన్తింపులము సరియైనదిగాననియు అనిశ్చయమునుఆచంచలముననియు ఆయన తెలుసుకొనిన లెను. అదియేనిజమునెడల మనము జేయుప్రయత్నములు విజయము గాంచనేరవు. ఇంతవరకేమైన విజయమువచ్చినయెడల అదియంతయును మహాప్రవాహములో క్లిష్టదానకముగనే యుండగలదు.

వత్తిలు

మహాత్ముడు నవజీవనలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
ఏదైన ప్రతినిధు అందరిలో గావించి అన్వేషించి విడిచి పోగానే వెంటనే మరచిపోవుటను సాధారణముగ నాయనభవములో గనుగొనుచున్నాను. అట్టితరీ అసలు ప్రతినిధు పట్టుకొండ నుండవలెనని నేననను. మనజీవితములో ప్రతినిధినింటికో బట్టుచు పడుచును సౌమ్యము శవలంబించినగాని మానవులభివృద్ధి కాంచాలరని నాఅభిప్రాయమును అనుభవమునై యుండెను. ఈమాటయొక్క అర్థము మనము చచ్చేనరకును లొంగి మనియు దృఢశిష్యము లేనియెడల ఫలితమేమియును గలుగదనియు మాత్రమే. యథాశక్తి యనుమాటలవిశేషము నాకు చెలియుటలేదు. ప్రతినిధి కౌన్సలయనంత బలమువచ్చును. యథాశక్తి జేసెద మనెడివారికి ఆశక్తి కొన్నివేళలందు తగ్గి యుండునని యనవలయును. ఈశక్తి లేనపుడు ఆయన యెట్టిసహాయమును లేకయుండును. భక్తిప్రతినిధి పూనునెడల నిట్టికష్టసమయములందు ఆక్కరకువచ్చును. మనుష్యుడు భగవంతుని సాక్షిగ బట్టుబెట్టుకొనును. బలము తగ్గిపోవునపుడు ఆభగవంతుడువచ్చు ప్రక్కనిలుచును.

ఇట్లు భక్తితో ప్రతినిధి కౌన్సలు కెట్టివిలువను లేకుండ జేసితిమి. సరిగా ఆలోచనజేయకుండ ప్రతినిధునుటవలన వానిని వదలిచేయుచుండుము. ప్రతినిధునుబట్టి వరులు కలవాటు పడుట వలన వానిననుసరింప నవసరములేదని భావించుటగూడ నలవాటయ్యెను.

బుద్ధు బుద్ధిపోటు

జూను 18వ తేదీన బుద్ధులలో బుద్ధిపోటు జరిగి ఒక గృహాయజువాని సంపద జేసిన మాకు 20వ తేదీన విశాఖపట్టణమునకి వచ్చినవార్త విషయమై అధికారికీత్యా అందు నిజమేమియు లేదని మాకు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఎవరెస్టు శిఖరారోహణము

మల్లోరీ, ఇర్వినుగార్ల మరణోదంతము

పర్వతమునెక్కుటలో ప్రమాదము

కారణమును అనుమానము

కలకత్తా, జూను 26:—జూనునెల 8వ తేదీన కర్నలు నార్లనుగారు తూర్పు రాంగ్మకునుండి వ్రాయుచు, ఆరోహణ వారి ప్రయత్నము లెట్లు అపజయమునందెను వర్ణించెను. ఆ జూబుక్రింద 11 తేదీన మరావాయుచు, మల్లోరీ, ఇర్వినుగార్ల మరణముగరించి క్లుప్తముగ చెల్లిపెను. మొదట మెల్లోరిగారు బ్రూసుగార్లను, 25000 అడుగులవరకు నెక్కిరి. అప్పుడు శిఖర మతి తీవ్రముగనుండెను. వారిపర్వ ఆగ్నేజనువాయువు లేదు. కాని పొర్టెల్ల అలసిపోవుటచే నారు వెనుకకుతిరిగిరావలసివచ్చెను. తరువాత నార్లను, సామర్వెల్లిగార్ల 28000 అడుగుల ఎత్తువరకు ఎక్కిరి. కాని వారుమాడ వెనుకకుతిరిగి వలసివచ్చెను. “పోరాటముమాత్రము స్వామ్యముగనే జరిగెను. కాని శత్రువును భేదించుటకు మార్గము లేకపోవుటచే పరాజయ ముండవలసి వచ్చెను.” అని దీనినిసాను రెల్లీగారు వర్ణించిరి. 28000 అడుగుల నెక్కున పచ్చటికి సామర్వెల్లిగారు అలసిపోయిరి. నార్లనుగారు ఒక గంటసేపు కష్టపడి ఇంకను80 అడుగుల ఎత్తునెక్కిరి గలిగెను. సామర్వెల్లిగారు క్రొందునుండి జూచుచుండెను. అప్పుడుజూడగా, నలువైపులనుగాన్పించినవృత్తము మహాదృఢముగనుండెను. ఎక్కుచున్న వారి యెదుటనున్న అత్యున్నతశిఖరము లన్నియు, ఒక తెల్లని మంచుసముద్రమునందు ఒకస్వల్పభాగమునంతటవస్తువులుగా గాన్పించెను. నార్లనుగారు దిగుచున్నప్పుడు, మంచుద్రుచ్చితే కండ్లుచూపువోయెను. అంతట హింద్వునుగారు ఇద్దరు పొర్టెల్ల సహాయముతో ఆయుధప్రసారము మార్గముగూడా 60 గంటలు ప్రయాణముజేసి నార్లనుగారిని నెండు క్యాంపునకుదింపుకొనినట్టిరి. పర్వతముల నెక్కుటలో సామాన్య అనుభవముగల హింద్వునుగారింత కార్యమును జయప్రముగ నిర్వహించగలుగుట అశ్చర్యజనకము. ఈలోగా మల్లోరీ గారు, ఇర్వినుగారి తోగలిసి, మాడవూరు ప్రయత్నించుటకు సిద్ధమై. బ్రూసుగారి హృదయము కొంచెము దుర్బలముగానుండుటచే ఇర్వినుగారిని దీసికొనిరి. జూను 7 వ తేదీన ఆగ్నేజనున దగ్గరనుండు కొని వారు ప్రయాణమైవెల్లిరి. 8 వ తేదీన ఉదయం 8 గంటలకు 650 అడుగులయెత్తున నుండుమనియు, అచ్చటనుండి పంపునార్లను అందు నుటకు సిద్ధముగ నుండువలెననియు వారు కెన్యా యంత్రసాహాయ్యమున నియోజుక్యాంపునకు చేరిపిరి. తరువాత వారివర్గముండి ఎట్టివార్తయు రాలేదు. 8 తేదీ ఉదయమునకు వారు 28000 అడుగుల ఎత్తునకు చేరగలిగియుండురని నార్లనుగారు అంచనాజేసిరి. 9 తేదీ మధ్యాహ్నమునకు క్యాంపులో ఆందోళన జరిగెను. బడెల్లుగారు పొర్టెల్ల సహాయముతో వారి నన్వేషించుచు వెల్లిెను. కాని వారిజూడ ఏమియు గాన్పించలేదు. మనుష్యమాత్మలకు సాగ్యముగ ప్రయత్నము లన్నియు జేయబడెను. శిఖరములనెక్కుటలో నేడియోప్రమాదముగలిగి వారు మరణించియుండురనియు, ఆగ్నేజను వాయువులోపించుటగాని, వాతావరణము అనుమలముగ నుండకపోవుటగాని సంభవించి యుండవలయు నమ్ముచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మంత్రి మంత్రులనియొజనము

గవర్నరు స్వత్యేకాధికారము

నుసయోగించు వదంతి

ఎన్నికలలో నోడిపోయినవారు

నియమింపబడు సూచనలు

ఆలహాబాదు జూను 26 —విలాసపురమునుండి వచ్చిన ఒక తంతివార్త వలన నిటుల చెలియుచున్నది. చిట్టావీను, హిఫజులు ఆలీగార్ల రాజీనామాల నొసగుటచే ఖాళీయైన మంత్రపదవులకు, గవర్నరుప్రత్యేకాధికారము నుసయోగించి ఆరు నెలలవరకు తాత్కాలికముగ మంత్రులను నియమించునని, నమ్మకమునవార్త చెలియుచున్నది. కెల్కార్లు, నులాం మోహిద్దీనుగార్లు ఈ పదవులకు నియమింపబడవచ్చును. ఊరేవురును గత ఎన్నికలలో నోడిపోయినవారే. (అ. ప్రె.)

కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘము

రెండవదినసమావేశము

తీర్మానములు

ఢిల్లీ, జూను 26:—సెంట్రలు ఖిలాఫతువారు నిన్న రాత్రి తిరిగి సమావేశమై చాల తీర్మానముల గావించిరి. మహా మృదీయసంఘమును పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకురంచి, జమయీతులు ఉలేమా, ముస్లిములీరు, మొదలగు మహమ్మదీయ సంఘములతో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నొనర్చుటకు ఉపసంఘమువారి కధికార మొసగుచు తీర్మానింపబడెను. ‘పెరిఫుహా’ నేనుగారు, ఖిలాఫాపదవికి అనర్హుడనియు, ఆతడు తనంతదానే ఆపదవికి తనకున్నవని డెలుపు హక్కులను వదులుకొనవలెననియు ప్రపంచ మహమ్మదీయ సహాసమావేశమువారు ఖిలాఫా నెన్నుకొనవలెననియు మరియొక తీర్మాన మొనర్చబడెను. ఖిలాఫతు ప్రెసును నడుపుటకును పరిపాలించుటకును కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి కధికార మొసగుచు, ఆప్రెసునయొక్క ఖర్చునకు గాను 8 నెలలవరకు నెల 1 కి రు 1000 ల నొసగుటకు మరియొక తీర్మానము నొనర్చిరి.

అలీగరు జమియామిల్లెటు ఇస్లామియా విశ్వవిద్యాలయమును కాశ్వతముగ స్థాపింపబడెననియు, ఖిలాఫతుసంఘము వారు దానిచుట్టుకు సంపూర్ణ నిశ్చయములై యున్నారనియు ప్రకటించుట కన్యక్షునకు అధికార మొసగుండెను. కీ|| శే|| సయ్యదు మహమ్మదు హుస్సేన్ (హుస్సేన్) కీ|| శే|| సయ్యదు కమలూద్దీన్ అహమ్మదు (అలహాబాదు) గార్ల మరణములకు కారణమున డెలుపుచు తీర్మాన మొనర్చబడెను

అగ్నేశుడు కార్యక్రమమును ముగించుచు, సభను జయప్రముగ జరిపినందులకును, చాలవారమునుండినున్న ఢిల్లీ వేడిని భరించి కార్యక్రమమును నిర్వహించినసభ్యులకును కృతజ్ఞతను చెల్లిపెను. నిర్వహించవలసినపని చాలయధికమనియు, జాతీయ పునర్నిర్మాణమును జయప్రముగవలెనన్న చాలకష్టపడి ధనమును సేకరింపవలెననియు నుడిచెను.

అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యు లగు, మాలానా మహమ్మదాల్, మోదాల్ మున్నగు ప్రభువులందరను ఉదయము అహమ్మదాబాదునకు ప్రయాణమై వెల్లిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రపంచమహమ్మదీయ సభ

సమావేశస్థానమును మార్చవలెను

ఢిల్లీ జూను 26:—ఖిలాఫతు రాయబారవర్గములక్కిరి జనినతరువాత, ప్రపంచమహమ్మదీయ సమావేశస్థానమును కెయిరోనుండి కాంప్టాంటినోపిలునకో, లేక అట్టిప్రాముఖ్యముగల మరియే ఇతర ప్రదేశమునకో మార్చవలెనని తురుష్కుల గట్టిగా నచ్చుజెప్పవలెనని గూడ గౌరవజిరిని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వైకంఠస్థితులు

సవర్ణ హైందుల సృతికాలసత్యాగ్రహము

వైకము జూను 26:—సవర్ణహిందువులసభ, కె. జి. శంకరప్పగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. 250 మంది హాజరైరి. ఇందు అధిక భాగము బ్రాహ్మణులే. సి. ఎన్. మాధవనుష్క గారు, సవర్ణహైందువులు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు నిశ్చించి, సవర్ణహైందువులం దొక భాగము వారు, అసవర్ణతా దోషమును తొలగించుటవరకుని నమ్ముచున్నారని నుడిచెను. కానిసభలో నత్యధికసంఖ్యాకులు, ప్రతిమాల సత్యాగ్రహోద్యమమును నడపుట కనుమలముగ నుండిరి. ఇందులకు వలంబిర్తెను, ధనమును సమకూర్చుట కొకయుపసంఘము నియమింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఒక స్త్రీని నన్నిలతోపాడుచుట

పోలీసు కనిస్టేబులకు శిక్ష

నేలం జూను 15:—ఒక స్త్రీని సన్నిలతోపాడిచి హినికలుగ జేసినందులకు ఐ. పి. సి. 323 సెక్షన్క్రింద ఇద్దరుకానిస్టేబులుపై లేబడినకేసులో నేలంకొను సబుమేజిస్ట్రేటు నెన్నటిదినమున తీర్పుచెప్పెను. ముద్దాయిలను 15 రూపాయిల జరిమానాను చెల్లింపననియు లేకున్న ఒకవారము దినములు విడిఖయిదు అనుభవింపవలసిన దనియు ఉత్తరువు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

మొసూరు శాసనసభ

బడ్జటుచర్చ

(స్వీకృతి విలేజ్)

తెలంగాణ జూన్ 23:—శాసనసభ సేతు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తెలంగాణ శాసనసభము దివాను గారి ఆధ్వర్యమున ప్రారంభమైనది. ప్రతినిధుల సభ సభ్యులు, స్వరాజ్యపత్రిక మేనేజరు వెంకటరామమూర్తి ముఖ్యమంత్రి ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. ప్రశ్నోత్తరముల అయ్యి కారితములు తయారైనందున బడ్జటు చర్చయే ప్రథమమున ప్రారంభమైనది. క. పి. పుట్టన్నచెట్టి, ఎం. రామచంద్రరావు, బి. కె. గురుదాచారి, హనుమంతరావు, సి. నరసింహారావు, బి. వి. రామస్వామిచెట్టి, బి. వల్లభ, బి. పరమేశ్వరరావు ముఖ్యమంత్రి, వీరవరపు సామన్నమూర్తి ప్రభుత్వ ఆర్థికవిభాగమును విమర్శించిరి. భూమికి 11 లక్షలవరకు హచ్చించు నూతనల నాడేసింది. బాపానులోవలె ఉద్యోగులు తక్కువతరములు పుచ్చుకొని సావర్ణ్యముగా పనిచేయవలెనని కృష్ణరావుగారు సలహాచేసిరి. తెలంగాణ సంస్కృత కళాశాలయందు బ్రాహ్మణతరములను చేర్చవలెనందుకు వల్లభుగారు ఆక్షేపించిరి. బడ్జటులో ఆదాయము పెక్కున జూపినందుకు ప్రభుత్వము రామస్వామి చెట్టిగారు ఆక్షేపించింది. భద్రాచలం దాము కట్టివత్తు పనులు కొంతకాలము నిలుపుతేయవలెనని బయ్యన్నగారు సూచించిరి. చర్చజరుగుచున్నది.

రెండవనాటి చర్చ

కాంగ్రెసు సభ్యులు

తెలంగాణ జూన్ 24:—సేతు ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. అందు మొదట రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు సభ్యులగుర్తి ముఖ్యప్రశ్న యొకటిగలదు. టాక్సులపై కృష్ణరావుగారి దిగువగీతని ప్రశ్నించిరి.

(1) స్థానిక కాంగ్రెసు సభ్యులు కార్యక్రమము గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి కేటినడే సేవాదు తెలిసినది?

(2) బ్రిటీషు ఇంజనీరునుండి వచ్చిన ప్రేక్షకులలో నెలవందకి 144 వ పెక్కున ప్రకారము 1921 సం॥నుండి కేటిసరికి వాగ్దానము మొదలైనది. వారిలో ప్రతి ఒకరికి ఏసందర్భమునం దాకాసన ముపయోగించిరి? అందుకు గల కారణములేమి.

(3) 1921 సం॥ నుండి అట్టి శాసనము (144 పెక్కు) స్థానికప్రజలలో తెలియజేసి జారీచేసి? వారు కాంగ్రెసు సభ్యుల కారా? వారి కేసందర్భములలో జారీచేసి?

(4) అట్టి శాసనముల స్థానికాధికారులు స్వబాధ్యతచే జారీ చేయదురా లేక ప్రభుత్వమువారినుండి ప్రత్యేక ఆనుజ్ఞ బడయదురా?

(5) స్థానికాధికారి స్వబాధ్యతచే జారీ చేయబడినదా, వీటిలోన ప్రజలలో అవగాహన అసంతృప్తి గలుగుట చేతన, వారి ప్రత్యేక వ్యక్తిగత వాక్యాంతర్యమునకు భంగ కరమగు నుటలేనా, ప్రభుత్వమువారి ఏమయమన తగిన చర్య దీక్షించి 144 పెక్కు ప్రభుత్వమువారి అనుమతిచేనిది జారీచేయరాదని ఉత్తరువు జేయరాదా?

ప్రశ్నోత్తరములు:—

(1) కార్యదర్శి లేఖ బలపై నుంచబడినది.

2, 3:— ఈవిషయమై తగిన సమాచారము దొరికినది యందులకు ఆనందమును గుర్తించి అట్లు చేయుచున్నాను.

4. సభ్యుడు సూచించిన ఉత్తరువులు మేజిస్ట్రేటులే తమకు గల అధికారము నుపయోగించి జారీచేసిరి.

(5) సభ్యుడు సూచించినట్లు చక్కదీక్షితులకు వీలు లేదు.

2, 3. ప్రశ్నలగూర్చి సమాచారము వీల తెలుపలేనని సజ్జమెంటరీ ప్రశ్నల సమగ్ర దానిలన నుపయోగమేయు లేనందున దెలుపలేనని దివానుగారు ప్రశ్నోత్తరమిచ్చిరి.

కాంగ్రెసు సభ్యుల ప్రశ్నలు

కాంగ్రెసు సభ్యులవారు ప్రభుత్వమువారికింపినతీర్మానము నకలు:— ఈ కాంగ్రెసు సభ్యులవారు సంస్థానమునందు జరుపు జాతీయసభ్యులన్నియు స్వదేశీ ప్రాత్యహము అస్పృశ్యతానివారము నచ్చపాన నిషేధము, జాతీయోత్సవాభివృద్ధి మున్నగువిషయ, భారతజాతీయనిర్మాణమునకు తోడ్పడవలెనను నిర్మాణకార్యక్రమము నకనరించు యందును మొసూరును సంబంధించినవిషయములలో యీ సంఘమువారు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వసంస్థాపనకు ప్రజలశ్రోతి కైతికసాంఘికాభివృద్ధి, నాటికాత్మకమైనవిషయములను సందక్షించు కొనుట పాటుబడెను.

ఈసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి నెట్టియక్కట్టలు ప్రాప్తించునో జూచుటకు అధికారులకు సహాయమొనర్చెదరు కాని నిర్మాణకార్యమువిషయమునపైనుండిచ్చు దేశోద్ధారకుల సహాయము నై కొనుటకుతమకుమార్కుగలవనినిర్ధారించుచున్నాడు.

బడ్జటువిమర్శ - తీర్మానము

తెలంగాణ జూన్ 25:— బడ్జటుపై చర్చ 8 గంటలకు జరుగుచుండెను. ఫలహారాంతరము ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. స్వరాజ్యపత్రికాసంపాదకులు టి. ప్రకాశముగారును, కె.వ్యాసరావుగారును ప్రేక్షకులసాన ములకరించిరి.

మురుగేశ్వర్ నిమ్మజాతులతరపున ప్రభుత్వనియమితసభ్యుడు పంచమ సంఘాధ్యక్షుడైన యెక్కువధనము నెచ్చింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరెను. పంచమ విద్యార్థివసతి గృహనిర్మాణమునకు గ్రాంటుల నధికముజేయమని గోరెను.

విద్యకాళి ఇన్ స్పెక్టరుజనరలుగా నుండిన ఎం. ఎ. శ్యామరావు నియమితసభ్యుడు బడ్జటునుగూర్చి దీర్ఘప్రవాస మొసంగెను. తెలంగాణ సంస్కృతకళాశాలలో బ్రాహ్మణతరముల చేర్చుటనుగూర్చి చెబుచు చాలయేండ్లనుండి పనిచేయుచున్న పండితుల కిష్టుములేమన్నచో వారియొద్దప్రకారము ప్రభుత్వమువారు నడచుకొనవలెనని చెప్పెను. నూతనముగానియ మింపబడు పండితుల కెట్టిపరతులుగోరెనను ఆయన కభ్యంతరములేదు.

రామచంద్రరావు (సింధు) ఎస్సెంట్ల నుండి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుడు, బడ్జటు సరిపమానము గా లేదని చెప్పెను. బెనర్జీగారి పరిపాలనయందు యిటుక్రిముప్రభుత్వమునందు స్థిరత్వముండెను. ఇప్పుడది లేచెను. సంస్కృతనిద్య బాగుగా వ్యాపించింది. ఆయుర్వేదకళాశాల తెరువగూడవనుట వెలిసినమనిరి. తెలంగాణలో స్కూలు కాజుకోవలె స్థాపించవలె ననెను. ప్రభుత్వము వారు వాటా లు గొని న వ్యాపార రసంఘములు బాగుగ జరుగుటలేదని చెప్పెను.

చంద్రశేఖరయ్యగారు, జనివాకస్పరెస్సలో చెప్పినట్లుగా ఫలవంతముగాని కార్యములన్నిటిని ఎత్తివేయవలెనని ప్రభుత్వమువారికి సలహాచేసెను. వైమర్విద్యకు డబ్బులేక యున్నపుడు యూనివర్సిటీలకు యెక్కువధన మొసంగమని యూనివర్సిటీ సభ్యుడు గోరట తప్పనెను. స్త్రీలకళాశాలను పురమల కలాశాలలో తీసువేసి, వైసు చాన్సలరుగానిని తీసివేసి గౌరవోద్యోగి నొకరిని నియమించిన వ్యయము తగ్గనని సూచించెను. ప్రభుత్వమువారు మిలరుకమిటీ విభాగము ననుసరించనందుకు విచారించెను.

రుద్రప్పగారు, ప్రభుత్వ నియమితసభ్యులు. హేళనతో ప్రశంసించగా దివానుగారు అడ్డుకొని, సభ్యులను పేరులలో లెలువవలెనగాని, ఎన్నిక నియమితసభ్యుల దేరాదని నుచేసెను. స్త్రీలైదురొండ్రు ప్రత్యేక ఉద్యోగవర్గమున వలెనని గోరెను.

నీలగిరి సంజీవయ్యగారు, ఎక్స్ సెక్యూటా సీనియార్ మై నదని డా॥ వైలగానమగారిని బలవంతముగా జబాబుచెప్పవనుట అన్యాయము గాదాయని ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించెను. ఈవిషయము బడ్జటునకు సంబంధించినది గాకుంటచే ఆక్రమించి దివానుగా రాటంకపరచిరి.

విశ్వవిద్యాలయము ప్రధానమనియ్య, అందు ఒక్క సంఘమువారికే విద్య నేర్చుకొనులాభము గలదనియు ఆక్షేపించెను. ఇరసంఘముల నాటంకచెట్టు శాసనములేవయు లేవనియు అన్నిసంఘముల వారు విద్య నభ్యసించవచ్చుననియు దివానుగారు జదువీడిరి. తెలంగాణ సంస్కృతకాలేజీ

గూర్చినప్రభుత్వ ఉత్తరువు అన్యాయమని సభ్యుడనెను. శాసనసభకు శ్యామరావు క్రికెట్ కేర్వర అయ్యరుగాగ్గును బ్రాహ్మణులను నియమించుట అన్యాయమనియు, అందులకుతగిన బ్రాహ్మణతరములగలరనియు సంజీవయ్యగారు ఆక్షేపించుచుండగా దివానుగారు క్రమభంగమని సూచించుటచే ఆసంతృప్తిచూపుచు కూర్చొనెను.

వెంకటరామయ్య టుముమూరు సభ్యుడు రైల్వేశాఖలో తగినంతలాభము వచ్చుట లేదనియు, ఖగోళశాస్త్రమునకుసంబంధించిన, తత్వేకప్రభుత్వశాఖ యనవసరము గావున, అపని తెలంగాణలోనుండు కాలేజీ ఫ్రీ ఫెసరుగారిద్వారా జరిపించి యీ కార్యాలయము నెత్తివేయవచ్చునని చెప్పెను.

3 గంటలకు చర్చముగిరినెను. విదప ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

బ్రిటీషు నయోన్యధులకు ఫించులను ఇచ్చుటచే 25000 నుండి లాభముగల్గెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూన్ 27-వ తేది శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు రూ 1-1	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0	మొదలు
రియ్యము బస్తా		మొదలు	మొదలు
మనుమ రెకాడి	,, 48 గలది	రు 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 48 గలది	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-1	,, 12-0	9-0-0	
నవ్వులు	,, 24-0-0	26-0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-1	రు 205	రు 11-0-0	రు 12-0-0
నెలగలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-8-0
నెలులు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0	18-12-0
ఉలులు	రు 164	,, 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రూ 1-1	రు 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి రూ 1-1	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నేరునెలగపప్పురూ 1-1	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రతేకము	,, 55-0-0	58-0-0
నేరునెలగనూనె గానుగ రూ 1-1	రు 142 మి.కా.నూనె 185	
అనుదము నూనె రూ 1-1	రు 172-0-0	175-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు రూ 1-1	రు 210-0-0	215-0-0
కూరపసుపు	,, 160-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-1	రు 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-1	రు 45, 50	
కాళవాస్తీ పాయకట్టు	,, 60, 70	
రైలు రూ 1-1	రు 8-0-0	10-0-0
తిరిపంచు రూ 1-1	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం రూ 1-1	రు 48-0-0	40-0-0
చదరం	,, 87-0-0	41-0-0
రవుండు	,, 87-0-0	42-0-0

(6) లోహములు

రెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	88 0 0
బంగారము, కులంకు 1-1	రు 2-6-0	2-8 0
మరణ 1-1		16 3 0
ఇరడి రూ 1-1	రు 2-6-0-0	298-0-0
రాగి డిటా	రు 840-0-0	846-0-0
అస్కా చక్కెర రూ 1-1	రు 48 0-0	48-4-0

(7) రంగులు చిల్లరైనవి

అల్పకృష్ణము	30 డి.ల.	రు 92-0-0
కొల్లి కృష్ణము	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గురం	డిటా	రు 46-0-0

విద్యానందస్వామి గారికి శిక్ష

మూడు నెలల జైలు

రెండువత్సరముల వరకు జామీను

భాగల్పూరు, జూన్ 26:— ఇదివరకు తెంగాళాసన సభ్యులుగనున్న విద్యానందస్వామి గారిపైన ప్రజలందు ద్వేషమును అల్లించుట గలిగిన ప్రయత్నించెనని గావించబడిన ఆరోపణయందు సబుడిజనలు ఆక్షేపరు ఈదినమున ముద్దాయికి మూడునెలల కఠినఖయిదును, రెండువత్సరముల వరకు సత్ప్రవర్తనకురు 500 ల చొప్పున రెండుజామీనుల నొసగవలెననియు లేక రెండువత్సరముల విడిఖయిదునభివంప వలెననియు తీర్పుజెప్పెను. అ.ప్రె.

తారకేశ్వరమున అరెస్టులు

తారకేశ్వరము జూ 26:— ఈదినమున తారకేశ్వరము నందు 16 గురు బలంట్ల అరెస్టుచేయబడిరి. (అ.ప్రె)

18.6.24 లేదిన మనవల్లె తాటాకా ఘట్టుగ్రామ
మన శ్రీయుతులగు సుబ్బిరెడ్డిగారి వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్య
మున 100 మంది స్త్రీలు పురుషులు చేరియుండుగా, బయ్యప్ప
గారిపల్లె గ్రామం “శ్రీరామగంధాలయ, కార్యదర్శి, ఎస్.
సుబ్బేశ్వరరావు, బ్రహ్మసమాజస్థాపకులగు రాజా రామమోహన
రాయల చీవితచరిత్రను సంక్షేపముగా హరికథారూపమున
కాలక్షేపము జరిపిరి. రాత్రి 1 గంటకు పథ అహింసాగీత
ముతో ముగింపుకాబడెను. శ్రీ వెంకటరెడ్డిగారు సుబ్బేశ్వ
రావుకు తోడ్పడి, తమ ప్రాంత్యపు ప్రతిగ్రామమునకు వెళ్లి
బుద్ధుప్రచారము చేయుదుమని వాగ్దత్తముచేసిరి. అని వాణాజ
రెడ్డిగారు ప్రాయముచెప్పారు.

అన్యతానిరసనము

కావ్యకంఠగణపతిశాస్త్రిగారి ప్రత్యుత్తరము:

శాస్త్రిగారి కావ్యకంఠగణపతిశాస్త్రిగారు తిరువణ్ణామలైనుండి మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:—ఆలమారు అన్యతానిరసనక పండితమహాశయలో నేనొసంగిన అన్యతానిరసనమును ఖండించుచు బ్రి మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయములుగారు ఒక గొప్పవ్యాసమును తమ పత్రికలో ప్రకటించిరి. దానిని జూన్ 16, 17 తేదీల సంచికలలో నేను చూచితిని. ఈ గొప్పధర్మమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట నావిధిగాన వ్రాసి సంప్రదించితిని. దయచేసి ప్రకటించుట గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

బ్రి మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయములుగారు ఆలమారు పండిత మహాశయలో నేనొసంగిన అన్యతానిరసనమును శాస్త్రియ్యశ్రీలో ఖండించుచు ఆంధ్రపత్రికకు పంపిన వ్యాసమును జూన్ 16, 17 తేదీల సంచికలలో చూచి సాధనముగా పరిశీలించితిని. శాస్త్రిగారి ప్రత్యుత్తరము చూచి చింతించినను ఆవ్యాసము నన్ను సమాధానపఱచుటకు అర్హమైనది. అది రమణీయమై యుండినను సత్యమును కప్పిపుచ్చుచున్నది. కనుక సర్వప్రకారవార్తను దానికి నేను శాస్త్రియ్యమున ప్రత్యుత్తరము వీయవలసివచ్చినది. సగౌరవముగ వారి శాస్త్రవాదావ్యాసమును నేనంగీకరించితిని.

అది లక్షణము గాదు

స్వరూపంలో నిశ్చింపబడిన చండాల పదనామ్యులు ప్రకృతపంచములు కావలసి నేను చెప్పినదానికి వారిచ్చిన జవాబును కొన్ని పంక్తులలో విమర్శించి చూచెదను. శృంగి త్యాదికము గొవునువలె సర్వధర్మబహిష్కారత్యాదికము ప్రకృతపంచములను బ్రాహ్మణీ శూద్రవృక్షపంక్తి కులమువారినిగా చెప్పనని మామిత్రు లనుచున్నాడు. స్మృతిచరములు అట్టి పంక్తిగను సర్వధర్మ బహిష్కారాదికమును విధించుచున్నవి. అది వారి లక్షణముగా చెప్పబడి యుండలేదు. సంకీర్ణత్యమే లక్షణముగను, చయములుగారి నందప్రకారము సర్వధర్మ బహిష్కారములు గలవానిని జూచి ముందు అట్టి పంక్తినిగా గుర్తింపవలెను. పిమ్మట వానిని దేశించి సర్వధర్మబహిష్కారాదికమును విధింపవలెను. అది శాస్త్రియ్యమున అన్యతానిరసనము. పిమ్మట వానికి బహిష్కారమును విధింపవలసిన ఆవసరము లేదనుచుచు వారు శ్రాతసాస్త్రధర్మముల నాచరించినపుడును, గ్రామమధ్యవాసము నేర్పఱచుకొనినపుడును మియిండ్లలోపలకు వచ్చునపుడును మిరు నిశ్చింపకుండ నూరకుండవలసినదేగా! నిరవసితశూద్రులే పంచములు

నిరవసిత శూద్రులే పంచములు

నిరవసిత శూద్రులే పంచములని నేను చెప్పితిని. శాస్త్రి చయములుగారు చూపిన పాణిని నూత్ర తద్వ్యాఖ్యానములవలన నిది మఱింత స్పష్టమగుచున్నది. అయితే వారానూత్రములోని నిరవసితశూద్రులను స్వాభిమత సంకీర్ణలగా చెప్పుచున్నాడు. వారు దీనికి తత్వబోధినికారుని వాక్యపంక్తి నుపహరించివాడు. అతడు నూత్రములోని శూద్రపదము శూద్రత్యభిని చెప్పననియు అది త్రైవిది కేతర మనుష్య వాచకమనియు చెప్పినాడట. ఆకారణముచే నూత్రములోని శూద్రత్యము శూద్రులను సర్వసంకీర్ణలను చేర్చి చెప్పుననియు, అందువలన నిరవసిత శూద్రులనుగా వీయబడిన చండాలలవృత్తులు శూద్రశాతివారుగా నుండనక్కర లేదనియు చయములుగారి వాదపాతాళము.

విమర్శించి చూతము. శూద్రత్యభినిరూపమైన ముఖ్యధర్మములు రాధింపబడుటచే లక్షణయా! లేక శూద్రత్యమునకే అట్టి యర్థము వేరొకటిగలదా! మొదటిపక్షము నందు ఆవాద యాజ్ఞికి! 'అనిరవసితానామితి నిషేధాత్' అని చెప్పియున్నాడట. శూద్రత్యమును శూద్రశాతిపరముగా చెప్పినయెడల నిరవసితానామితి భూతులగు చండాలవృత్తులు గూడ శూద్రశాతివారు కావలసివచ్చుననిగా వివాదాభిప్రాయము. అప్పుడేదానిదప్రవాణాయమ మెందులకు? 'శూద్రాణాం' అనిభూతము నూత్రించిన యెడల పాణిని కావ్యము సిద్ధించునగా! వైయోకరణము మాత్రాభిధానము పుత్రభాధముగా నలంకరు. లక్షణాప్రసక్తిలేకయే కావ్యము లఘువుగా సిద్ధింపునపుడు లక్షణము గౌరవోపమును రెంటిని

గూడ చెప్పిపెట్టుకొననేల? ఇంకొక చిత్రము. ముందు లక్షణచే శూద్రత్యభూతములో నిరవసితలను సంగ్రహించి పిమ్మట వారిని 'అనిరవసితానాం' అనుపదముచే పర్యవసానముచేయవలసివచ్చుచున్నది. శూద్రత్యభూతమునకే శూద్రత్యభూతి పరముగాను త్రైవిది కేతరమనుష్యపరముగాను రెండు అర్థము లున్నవంటిదేని అప్పుడు గూడ ప్రసిద్ధమైన మొదటి యర్థమునందే దానిని వర్తింపజేసినయెడల 'అనిరవసితానాం' అనుపద్యదాసమవసరము గనుక గౌరవోపము తిజ్జియు ప్రాప్తించును.

ఇక ప్రత్యేక సంకీర్ణసంకరుడగు తత్వను సంగ్రహించుటకు శూద్రత్యభూతము త్రైవిది కేతర మనుష్యపరముగా నయించెద మంటిదేని తత్వప్రత్యేక సంకీర్ణసంకరు డనుటలో ప్రమాదమేమి? తత్వపర్యాయరకారపదనామ్యుడు సంకీర్ణసంకరుడు గాన తత్వసంకీర్ణసంకరుడనుచు యది యనిచారితరమణియును. యోగ్యులముచే రథకారకముకట్టి తత్వపర్యాయములలో పరింపబడినది. "తత్త్వా తు వర్ధకి స్పష్టా రథకారకృతా వ్యతీత" అని అమరము. స్పృత్యుక్త పరిభాష ననుసరించి యింక రథకారకపద మొక విధమున సంకీర్ణ సంకరునియగు పరింపబడినది. "రథకారము మాహిమ్యై త్సగ్రాహ్యాయస్సంభవ" అమరము. ఈశోకావ్యము ముందువారింపబడిన అర్థశ్లోకముకంటే అనేక శ్లోకములకు ముందున్నది. ఇద్దఱును ఒకేయైనయెడల వేరువేరుగా వేరువోట్ల ఇద్దఱిపేరులే పరింపబడవలెను? "శూద్రాక్షత్రియయో రగ్రః" అనియొక సంకీర్ణ జాతునిపేరు ఉగ్రుడు గనుక ఉగ్రపర్యాయ శివశబ్దమునకు భగవంతుడు సంకీర్ణుడనుటచెల్లునా? ఇద్దఱురథకారులను కలియబోసి చెప్పిన యర్థాచిన్తగ్రంథవాక్యము లేవియైనను యెడల అది నా మామూలుజనితభ్రమమాలకములని యెఱుంగునది. కనుక తత్వను సంగ్రహించునిమిత్త మ పాణినినూత్రములోని శూద్రత్యమును శూద్రత్యభూత్యగ్రంథము విడువనక్కరలేదు.

మఱియు శూద్రత్యభూతమును సామాన్యార్థ మొక్కటియే. అది శూద్రత్యభూతమే. త్రైవిదికవాచకములగు ద్విజ విప్రశబ్దములకు బ్రాహ్మణునియందునలె శూద్రత్యభూతము అనిరవసిత శూద్రులయందు భాగలక్షణచే ప్రయోగబాహుళ్యము మాత్రము గలదు. శూద్రత్యభూతము యోగిశాఖ మింకటియున్నది. కాని అది త్రైవిదికములగుడ వ్యాపించును. కర్మవైరగ్యముచే త్రైవిది కుడు శూద్రత్యమును పొందినపుడు వానిని గూడ శూద్రత్యభూత సంగ్రహించును. శ్రుతియందాధానాధికారిగా నిరూపింపబడిన రథకారు డట్టివాడేయగును. సంకీర్ణసంకరుడుగాను. రథకారులు సౌభన్యనులట. "సౌభన్యనాస్తపీన త్వ స్మంత్రక్షా త్రప్తియేర్క" అనుపూర్వమిహుంసా నూత్రమిందులకు ప్రమాణము. త్రియ్యులైయుండి శూద్రత్యమును పొందినవారిపట్టిలో మనుస్మృతియందు సౌభన్యము చేర్చబడిరి. రెడ్డి, కమ్మ, పచ్చనాయక మొదలగువారు కొందఱి ట్టితరగతిలోని వాతయని చరిత్రకారులు చెప్పుచున్నారు. ప్రకృతముననుసరించెదము. "శూద్రాణాం నిరవసితానాం" అనుపాణినినూత్రములోని శూద్రత్యము శూద్రవర్ణ పరమేయని ధ్రువపడినది. కనుక నిరవసితశూద్రణ్ణిలో చేర్చబడిన పంచములు రెండవ తెగశూద్రులనుగారనుటయు, వారు సంకీర్ణలని యు చెప్పుట సిద్ధాంతభాసము.

చండాలపదనామ్యము

ఇక నిరవసితశూద్రుల శుదాహరణముగ వీయబడినవారు సంకీర్ణచండాలలే యేకాగూడవంటిదేని మిమత్ప్రకారము వారు శూద్రవర్ణమువారు కాకపోవువలననే యనియెఱుంగునది. వస్తుతః శుదాహరణములో నిచ్చినపదము చండాలంపదముగాని చండాలపదముగాదు. చండాలపదము నిరవసిత శూద్రులనెడిస్వతంత్రపద్యవారగుపంచములనుమాత్రముచెల్లును. చండాలపదము నిరవసితశూద్రులకు బ్రాహ్మణీశూద్రజాత సంకీర్ణలను చెల్లును. అమరనిఘంటువును చూడుడు. "స్వాచ్చండాలుస్తు జనితో బ్రాహ్మణ్యాం వ్యవలేనయ" అని సంకీర్ణునిపేరు చండాలపదమును మాత్రముచెప్పి పిమ్మట అనేకశ్లోకములకుదాటి "చండాల స్థవమాతంగడివాక్రీ జనంగమానిమౌక శ్వపచాపం లేవాని చండాలపుటసా" అని అసంకీర్ణ ప్రత్యేక

వర్ణమునకు చేరినపంచముల పేరులు చెప్పబడినవి. ఈవర్ణగ భిదానపాతమే ఉభయులు వేరునిచాటుచున్నది. ఇద్దఱును ఒక రయినయెడల స్వాచ్చండాలుస్తు అనువానికే స్థనాదిశామములు జోడింబడియుండును. అవి ప్రత్యేకముగ నింకొకచోట పరింపబడనేల? పంచమనామములలోని దీర్ఘాది చాండాలపదము గను నింపవలసింది. అదియే నిరవసితానామమునందీయబడినది. సంకీర్ణుని పేరు చండాలుడే యగును. ఆపదము పంచముల యందుగూడ సర్వించినను నామాసామ్యముచే ఉభయులను కలియబోపిచెప్పుట శ్రాంతి

అసంకీర్ణులెవ్వరు?

చండాల స్థవాదిశబ్దములగు పంచములు సంకీర్ణులు కాకపోయినను సంకీర్ణచండాలను తిజ్జిగియు ఆగ్రజాతిస్త్రీ యంగకలిగిన సంకీర్ణసంకరులు గాగూడదా? వారు అసంకీర్ణులనుటకు మీరేమి గుఱుకంటిదేనివినుడు. పాణిని వీరిని నిరవసితశూద్రులలో చేర్చినాడు. ఇదియొక కారణము. అమరు వీరిని సంకీర్ణులలో చేర్చలేదు. ఇది మరొక కారణము. "అని చండాలాస్త్రీ సంకీర్ణా" చండాలని పర్యంతము సంకీర్ణులు అనుచు ప్రతిజ్ఞ చేసి యతడు కరణ అంబుడ ఉగ్ర మాగధ మాహిమ్యై త్సగ్రాహ్యై వైదేహక రథకార అను సంకీర్ణాభిధానములను చెప్పి "స్వాచ్చండాలుస్తు జనితో బ్రాహ్మణ్యాం వ్యవలేనయ" అని చండాలనామముతో సంకీర్ణుల కథ నునుగించుచున్నాడు. వీరిలో సంకీర్ణ సంకరాభిధానము గూడ నున్నది. ఆచండలాత్తు అను అభివ్యాప్తిని "చండాలస్థవ మాతంగ" శ్లోకమునకు తిజ్జిగిని పోషించుదాయని యంటిదేని సూతుకారణము లేదే అది అసాధ్యము. మొదటిది నిఘంటుకారుడు కరణాది ప్రథమ చండాలాంత సంకీర్ణులను చెప్పునపుడు భిన్నవర్ణులను వారి తలెత్తందులను స్పష్టముగా నిరూపించుచున్నాడు. తరువాత నామములలో వారి తలెత్తందుల వివరము లేకపోవుటయేగాక స్పృత్యుక్త సంకీర్ణనామపట్టిలోగూడ ప్రాయశః వారు గన్పట్టురు. రెండవకారణము ప్రథమాపట్టి చండాలశబ్దమును విడిచి ద్వితీయశబ్దమునకు గొనిపోవుట శాస్త్రపద్ధతికి విరుద్ధము. మాడవకారణ మింకను ఒకవ తరమైనది. కరణనామమునకు, ద్వితీయచండాల నామములకు మధ్యమలములో సంబంధము లేని శిశ్నుకులక్రేస్తీ, దేబునకు, మార్దంగక, పాణివాద, వేణుస్థు వైదిక, భృగ, భారవాహ, భృశ్య, ఆలస, చతుర—ఇట్టిక్రియాగుణకృత్తులు లగు నామములు గన్పట్టుచున్నవి. వారందఱు సంకీర్ణ గోష్ఠిలో చేరవలసివచ్చును. అందువలన ఎంతనూక్కుముగా పరిశోధించి చూచినను ప్రకృతపంచములు సంకీర్ణులనిచెప్పుట కకాశము చిక్కలేదు.

నిరవసితత్యవనగా నేమి?

నిరవసితత్యవనగా పాత్రాద్యహిష్కృతత్యము అనిచెప్పబడినది. ఆవిషయములో మాయుడతీని ఏకాభిప్రాయమే. అయితే వ్యాఖ్యలలోమాత్రము మాకు యభేద భేదమున్నది. ఎవరు భోజనముచేసిన లోహాదిపాత్రలు భస్మాదులలో శుద్ధిచేసినను పనికిరావోవారు పాత్రాద్యహిష్కృతులని వారివ్యాఖ్య. ఎవరు హస్తకవ్యాదులయందు అన్నసంస్కారము అనగా వంట చేయగానో వారు పాత్రాద్యహిష్కృతులని మావ్యాఖ్య. అది భోజనపాత్ర. ఇది వంటపాత్ర. సంకీర్ణచండాల ప్రకరణంబులకభిప్రాయవ్యాఖ్యతో మాకుమలే. "త్రయోన్వర్యా అన్నస్య సంస్కారాదస్యైక ఆర్యాభిషిత్వా శూద్రాః" అనియాపస్తంబ ర్కమూత్రము. ఆర్యాభిషిత్తులగు శూద్రులుఅనగా మొదటతరగతి శూద్రులు. మాడుకర్ణములు వారుగాని ఆర్యాభిషిత్తుశూద్రులుగాని హస్తకవ్యాదులకు అన్నసంస్కారమును అనగా వంటను చేయవచ్చులు. అని నూత్రతాత్పర్యము. రెండవ తరగతి శూద్రులు అన్నసంస్కారక్రియనుండి బహిష్కృతులైరి. ఇదియే పాత్రాద్యహిష్కృతత్యము. పాత్రాద్యహిష్కృతత్యమే నిరవసితత్యము. ఈనామయాచారికవ్యవస్థకు విరుద్ధముగా పంచములను మనము వంటవానినిగా పెట్టుకొనవచ్చునని మేము వాదించలేదు.

చరిత్రానుకూల్యము

చరిత్రకారులు ప్రకృతపంచములను ఆదిమనివాసులగు స్వతంత్రజాతివారినిగానే కనిపెట్టిరి. ఆవిషయమునంగు ఆంబులు ఏకాభిప్రాయములే. మనశాస్త్రముల అర్థములు ఋజువుగా చేయబడినపుడు చరిత్రకారుల యభిప్రాయములతో సరిపోవుచున్నవి.

లోకవ్యవహారముకూల్యము

వీరిని పంచములనుగా వ్యవహరించుటగూడ వీరిని స్వతంత్రవర్ణమువారినిగానే జోధపఱచుచున్నది. సంకీర్ణులనుగా చెప్పి

నపుడు తక్కిన సంక్లిష్టల డొంకయంతయు గవలును. అప్పుడు మీ పాదకులే యగుదురు. సంక్లిష్ట సామాన్యముచే అంతు సంక్లిష్టలుగలసి యేకజాతియనియు వారే పంచమలనియు చెప్పి చయనులుగాను తప్పిండుకొన జూచుచున్నారు. పంచమ శబ్దముచే వారినందఱిని చెప్పు ప్రయోగ మొక్కటియైన వారు మాపనందున ఆయంకి ప్రత్యుత్తరంబును. దానిసంగీతంబునను పంచమపదము చందాలపరమునయెట్లు? భాగలక్షణ ద్వారా యని యందులేని అది విచారాసహము. అదిసంఖ్యేయ వాచకపద మగుటచే సంక్లిష్టలలో ప్రభుమోహితుడగు మూర్ఖావ సిక్లియందు మాత్రమే ల్లును. అయితే సర్వసంక్లిష్టలచేరి పంచములు కావలెను. విభజించి లక్షణయోగ్యమౌచినయెడల మొదటి సంక్లిష్టల మూర్ఖావసిక్లితే పంచములు కావలెను. ఇంతియేగాక అందలు సంక్లిష్టలు పంచమలనినయెడల వారికి వర్ణత్యముండదు. మీమతములో నాల్గవవర్ణము ఏకవిధమేగదా! అప్పుడు వారికి చాతుర్వర్ణ విహిత ధర్మములలో నేదియు ప్రాప్తించదు. ఇష్టానతియంటిలేని మూర్ఖావసిక్లితులుగూడ ధర్మభ్రష్టు లగుదురు. ఒకని కొంపతీయుటకు మనము విచిత్రార్థ మునుచెప్పిన అశేషలకొంపలు మనుగను.

వేదానుసారము

పంచక్షితి పంచవర్ణణీ ప్రభుత్వైదిక ప్రయోగము లందు వివరవానిని సంక్లిష్ట సామాన్య పూహమయనిగానో లేక యెనడైన నొకసంక్లిష్టనిగానో చెప్పి సరిపుచ్చుకొనవలెనని చయనులుగారనుచున్నారు. తత్కాలాచారానుసారము కా స్త్రాగ్రమును సంకోచపఱచుటకు వాడుకను సాహసము మాకు లేదు. సంక్లిష్టపంచమా శ్చేత్యానోవర్ణాః, అనిగాని బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యశూద్ర సంక్లిష్టాః, అనిగాని యెచ్చటనైన భావ్యప్రయోగమును మీరు చూపగలరా? విదురుడు క్షీతులమ విశేషముగా చూపునపుడెల్ల సాయమును నిషాదునే చూపుచున్నాడు. సంక్లిష్ట వాదియగు మాతాస్త్రీచయనులుగారు ఆ నిషాదుడు బ్రాహ్మణశూద్ర స్త్రీజాతసంక్లిష్ట డనుచున్నారు. ఉదాహరణముగా నొక మంత్రమునుచూడు.

“యమీశ్వర ధీనాం వనూనామిరజ్జతి||
ఇంద్రః పంచక్షితీనాం||”

దీనిలో ఉత్తరార్థము మనకు ప్రకృతము. సఇంద్రః పంచానాం నిషాదపంచమానాం క్షితినాం నివాసార్థాణాం వర్ణావనాం అనుగ్రహీతిశేషః. ఇది ఆమంత్రముయొక్క సాయనభావ్యములోనిపంతులు. నిషాదుడే వివరవాదుగాగల నివాసార్థులగు వర్ణములవారికి ఇంద్రుడనుగ్రహించువాడ. ఇది యాభావ్య తాత్పర్యము. ఈనిషాదుడు సంక్షోణకలలోనొక డని చెప్పినయెడల వివరమగు నర్థపంకోచము తలపెంచును. ఇతరసంక్లిష్టలను నిశిచిపెట్టుచుంటే! వారికివీతానుగ్రహమునను రమా? కనుక అనిషాదుడు చందాల ప్లవాద్యపరపర్యాయుడే యగును. అతడు స్వతంత్రవర్ణమునకు చేరినవాడేయని చెప్పట భాషావేత్తలకు సంమతము. అదియునుగాక సామాన్యముగా మనుష్యవాచకమగు పంచజనశబ్దముయొక్క ఆనయవార్ధమును జూచినపుడు వారైదుస్వతంత్రవర్ణములవారే నని తెలియుచున్నది. “యజమానపంచమాః ఋత్విజాః” అనుప్రయోగములో యజమాననకు ఋత్విక్లనుప్రతీతికానట్లు “నిషాదపంచమానాం వర్ణానాం” అనుచోట నిషాదపంచమాద్యుడగు పంచమనకు వర్ణత్వప్రతీతికాదందులేని ఉభయభాప్రయోగములున్నందున ఈ ఆశంకదుర్బలమేయగును. సప్తానామ్యక్షణామస్తాప్తమానాం” అను బోధాయనసూత్రప్రయోగములో అగస్త్యునకుగూడఋషిత్వప్రతీతియగుచున్నదిగదా? కనుక ఇట్టిగ్రంథకారప్రయోగములు నిషాదాపరపర్యాయపంచమనినవర్ణప్రతీతికి భంగకరములుగావు. ఇకపంచవర్ణత్వప్రతిపత్తునంటిలేని అనిరవసిత నిరవసిత భేదవివక్షచే ఆది అవిధము. అభేదవివక్షచే చతుర్వర్ణసిద్ధి. చయనులుగారుదహించినంతోకేరకసంఖ్యాభేదప్రయోగములు ఇచ్చటమాకుపయోగించినందులకు వారికి కృత్రిజ తాత్పర్యకవం దనములు. అనిరవసితనిరవసితలనేడి ఇదవర్ణములవారు సర్వని ల్లుకుత్రాసాస్త్రీ సామాన్యముచే ఏకవర్ణముగా పరిగణింపబడుటచే విరోధములేదు. చతుర్వర్ణస్థితివాదుల మతములోగూడ ఒకవర్ణమువారు కాలాంతరమున ననేకవర్ణములుగా చీలుటలో విరోధము గన్పట్టదు. మొదటితిరగతి శూద్రులలోనే అనేకస్వతంత్రవర్ణములుండుటలోకమునందు ప్రత్యక్షము. వైదికపంచక్షి త్యాది పదము లిట్లు ఋషి వు గా వ్యాఖ్యానము చేయ దినయెడల నిరవసితశూద్రులగు ప్రకృతపంచమల స్వతంత్రసత్త గోచరమగును. వైశాస్త్రీయముకు లన్నింటినలన పంచములు నిరవసితశూద్రులే గాని బ్రాహ్మణులస్త్రీ కళింకోద్భవకాశోక్తి ప్రతిధములుగారిని స్థిరపడినది. సంక్లిష్టచందాల పరస్పర్యుతులకు మీ విషయముగాను.

సంక్లిష్టలగతియేమి?

అందుహిందువులు నాలుగువర్ణములలో నంతర్భవించు నెడల సంక్లిష్టలు హిందువులు కాకపోవనివచ్చునంటిలేని యని యనాలోచితోక్తి. సంక్లిష్టలు తత్తత్కాలిక సమయాచార శ్చవ స్థననుసరించి తగ్గిజాతిలో తగ్గిజాతిలో చేరి తదవర్ణత్వమును పొందుదురని నేను మహాసభలో మాచించి కొన్నియుదాహరణ ములనుగూడ నిచ్చితిని. అది అనులోమజాతిపరమని చయనులు గారనుచున్నారు. ఇప్పుడు నాకు సగముబాధ్యతే తగ్గినది. అది యునుగూడ యుగాంతరవిషయమే యంటిలేని యది సరిగాదు. ఈయుగమునందుగూడ కేరళములో ప్రచారములో నున్న దిగదా? అచ్చట తల్లిజాతినిపొందునట్లు వ్యవస్థను చేసికొనిరి. మూర్ఖావసిక్లిత, అంబుష్ట, పారశేష, మాహిమ్య, ఉగ్ర, కరణ సంజ్ఞలలో తాము సంక్లిష్టలమని చెప్పుకొని ప్రత్యేక వర్ణములు కన్పడవు. కనుక వారాయాసముచుములందే తండ్రిజాతిలోనో తల్లిజాతిలోనో లీనమైపోయిరని స్పష్టమగుచున్నది. పాతకులు అను నామాంతరముగల ఉత్పలదేశవాసి గాడబ్రాహ్మణులలో నుండి ఆంధ్రదేశమునకు వలసవచ్చిన శివుకరణాలు సంక్లిష్టకరణ వర్ణమువారు అని భ్రమపడగూడదు. రాజకీయలేఖనాది కార్య వృత్తిచే వారికి కరణనామము వచ్చినది. మన బ్రాహ్మణులలో గూడ కరణాలున్నారు. సంక్లిష్టభ్రమనిచ్చుత్తి వారు శివుపద మును ముందుపెట్టుకొనియున్నారు. స్వసంప్రదాయాగత మ త్వభ్రష్టత్వము, రాజసేవావృత్తి ఈరెండువారిని మనఆంధ్ర బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణమర్యాదతో చూడకపోవుటకు గార గము. రాజసేవావృత్తి దోషముచేతనే మననియోగులను మన చైదికులు మీరు త్రికర్మాధికారులే యనియెన్న మొన్నటివరకు ముప్పులుపెట్టలేదా? పారశేషాపరపర్యాయుడగు నిషాదుడు బోయవాడని మామిత్రులు చెప్పుచున్నారు. మా విశాఖపట్టణ జిల్లాలో బోయవాండ్రు మాలమాదిగలతో సమముగా అస్పృశ్య కోటిలోనే పరిగణింపబడుచున్నారు. కనుక వారు పంచమ లలో నొకశాఖవారేగాని అనులోమసంకరులగారని గ్రహింప వలసియున్నది. విదురుడు బోయవాడని విస్తీర్ణమహాభారత ములో నెచ్చటనైన కవిత్వయుము ప్రయోగించెనా? మొదల ని షా ద శ బ్ద మే పా ర శే ష ని యందు రూఢమై సంస్కృతములో లక్ష్యములందు నెచ్చటను ప్రయోగింపబడి యుండలేదు. పారశేషశబ్దముచే బోయవాడు అనునర్థము ఎవరికిని స్ఫురింపదు. కృష్ణుని యంతఃపురస్త్రీలను అపహరించిన బోయలు పారశేషులా? కనుక బోయవాడు పంచమడనిచెప్పట యుక్తము. నిషాదశబ్దమునకు పంచమనియందు రూఢి. మఱి యొక సంగతి. మార్కచంద్రవస్తుని ఉగ్ర నామక సంక్లిష్టని చాణక్యుడు తన్మాతృజాతివాచకమును వ్యవలపచయతోనే వ్యవహరించుచు వచ్చినట్లు చరిత్రగ్రంథములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఇదిగూడ సంక్లిష్టను చతుర్వర్ణాంతర్యాతుడే యనుటకు చరిత్రోదాహరణము.

ఇక ప్రతిలోపవిషయములో నేనిచ్చిన యయాతి దేవ యనాసంతితి దృష్టాంతవిషయములో చయనులుగారు వారి వివాహము కాపములకమనిరి. వివాహవిషయమై ఇప్పుడు తగా యిదా లేదు. వారిజాతి తండ్రినుండి వచ్చెననుటయే ప్రకృతము. అదియునుగాక ప్రతిలోమసంకరులలోని నూత, వై దేశాక, మాగధ, క్షత్రియ, ఆయోగననామములతో ప్రత్యేకములవర్ణ ములు ప్రస్తుతము గన్పట్టుటలేదు. అందులన అట్టివారందఱు తమతండ్రిల కులములో లీనమైపోయిరని తలంపవలసియున్నది. ఏసంక్లిష్టవర్ణమువారు లేకపోయినను మాసంక్లిష్టచందాలుడు మాత్రము హిందువులలో నైవవసంతున్నాడనుట జ్ఞాకరమైన యాహ. అట్టిమూలదంపతులకథ నొకదానినైనను సంక్లిష్ట వారులు చూపలేనందున వారివాద మింకను అంధకారబంధురమై యున్నది.

పర్యవసానమేమి తేనది? సంక్లిష్ట లందఱు తండ్రిజాతి లోనే తల్లిజాతిలోనే లీనమైపోయిరని స్థిరపడినది. సంక్లిష్ట సంజ్ఞలు తల్లితల్లి కుటుంబకు చెందగూడదని మేము వాదించము గాని అవి మాతాప్రత్యుత్తరాగతప్రధానవర్ణ త్యావవాదములు గావనియే మావాదము. అయితే అవి యిప్పుడు బొత్తిగా నంత రించి పోయినందులకు ఎవరును విచారింప నక్కఱలేదు.

అది ప్రత్యర్థముగాదు.

చయనులుగారు బృహదారణ్యకోపనిషత్తునుండి చందాల ద్భవస్వరూపాది నిషేధమున కొకమూలశ్రుతి నుదహరించివారు. వారి అభిప్రాయము దానిలో నుండియెడల నది వారేవాదము నకు చాలబలమైనదనియే చెప్పవచ్చును. కాని యదియేమి? “సావాదేతై తాసాం దేవతానాం పాప్యానం మృత్యు మప వాత్యేయత్రాసాం దిశామంత స్తస్యయంకకార. తదాసాం పాప్యనో విన్యవధాత్, తస్మాత్ జనమియాన్నాంతమియా న్నే త్వా ప్యానం మృత్యుమన్వచాయానీరి.” ఇదియే

అల్లూరు

(నెల్లూరుజిల్లా)

(ఒక ని లే బరి)

11 లేవీ సా.నుంకాలము రి ఫంటల (శ్రీ అల్లూరు కృష్ణ విలాస కథవారి నాటక కాలలో వ. గా. రా. శ్రీ అనుష్ట నారాయణ శిక్షిగారి యాజమాన్యముక్రింద అస్పృశ్యతను గురించి సభ జరిగినది. సభకు అసహాయవాద వాయకు లగు శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గారు, బెజవాడ చంద్రశేఖరెడ్డిగారు ను, మేనూరు దశరథ రామిరెడ్డిగారును, వాళాటి వీరరామన రెడ్డిగారును, అభివేది బీరుడిరువాంకితు లగు పర్వతరెడ్డి రామ చంద్రారెడ్డిగారును, యరబోలు శంకరరెడ్డి మున్నగు ప్రతిభు లునెవరు విచ్చేసిరి.

శ్రీయుత బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు అస్పృశ్యతను గురించి దాదాపు రెండు ఫంటలకాలము గంభీరపర్యాయము గావించిరి. వారు స్పృశ్యదోషమునకును సామాన్యదోషము నకునుగల భేదమును గురించి, వైకంఠత్యాగనామము గురించియు, కడువిశదముగ జెప్పిరి.

ఉపన్యాసానంతరము శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గారిని అస్పృశ్యతానివారణకుగాను వారు స్వయముగ జేయు చున్న కృషిని అభినందించుచు ఏక్రింది తీర్మానము శ్రీయుత వాళాటి వీరరామనరెడ్డిగారిచే ఉపవాదించబడి, తమూడ లక్ష్యయ్యగారిచే నామోదించబడెను.

“మన మండల నాయకులలో నొకరగు శ్రీయుత తిక్క వరపు రామిరెడ్డిగారు ఒక పంచమసోదరుని తమ గృహపరిచార కునిగ నియమించి అస్పృశ్యతానివారణకు తోడ్పడినందులకు వారిని మిగుల సభినందించుచు, ఆదీ విధముగ నీ మండలములోని ప్రముఖు లెల్లరు శ్రీ రెడ్డిగారి సమకరించి సదరు ఉద్యమము నకు తోడ్పడుదురని. యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

యాశ్రుతి. ఈశ్రుతి ప్రాణవిద్యాప్రకరణశ్శము. సావా దేవతా=ఆపా)ణదేవత, ఏతాసాందేవతానాం=ఈనాగాది దేవ తలయొక్క, పాప్యానం మృత్యుం=చెడవలకు మొదలగు అసుర పాప వేధచే గలిగిన మృత్యు స్వరూప పాపమును, అపవత్య= పోగొట్టి, యత్ర=ఎచ్చట, ఆసాందిశామంతః ఈదిక్కుల ఆంత్ర మో, తత్=అచ్చట, ఆసాం ఈనాగాది దేవతలయొక్క పాప్యనః, పాపములను, విన్యవధాత్=ఉంచెను. తస్మాత్ ఆకారణమువలన జనం=అచ్చటిజనుని, నే మాత్=సాందనగాడును అంతం=దిక్కుల అంతమును, నేమాత్=సాందనూడదు. మృత్యుం పాప్యానం= మృత్యుస్వరూపపాపమును, అన్వచాయానీతి=సాండును నని, నేత్=భయపడవలసినది.

ఇచ్చట దిక్కుల అంతమేదియో తెలిసినంతయు స్పష్టమై పోవును. శ్రీ శంకరాచార్యులు వారేమియర్థము వ్రాసిరో జూ డుడు. “ననునా స్థితి కామంతః కథ మంతంగమితవానితి? ఉచ్య తే. శ్రాతవిజ్ఞానవజ్జనావధి నిమిత్తకృత్త్యాదికాంతద్విరోధి జనాధ్యుష్టితో దేశ ఏవదిశామంతః” అయ్యా దిక్కులకంతమే లేదుగదా ప్రాణదేవత వాగాదిదేవతల మృత్యుస్వరూప పాప మును ఎట్లు దిక్కుల యంతమును పొందింపగలిగినది? అనియం టిలేని సమాధానము చెప్పబడుచున్నది. వైదికవిజ్ఞానముగల జనులు వసింపు దేశావధినిమిత్తము ననుసరించి యిచ్చట దిక్కులు కల్పింపబడినవి. అందులన వైదికజ్ఞానవంతులకు విరోధులగు జనులచే నింపింపబడు దేశమే దిక్కులయంతము, అని తద్బా ధ్యార్థము. విరోధులని చెప్పటచే వేదోక్త భర్యాశుష్టాత్మ బాధ కులే ఇచ్చట విషయమగుదురు. రామాయణకాలమునాటి మాశ్రి చాది రాక్షసులవంటివారి నుజాహరణముగా తీసుకొనవచ్చును. శ్రుతిలో నుదహరింపబడిన జనశబ్దమునకు పూర్వపరార్థ్యాహా రాపేక్ష యక్కఱలేకయే అట్టియర్థము గూడనున్న దేమోయని యనుమానము. జనస్థానము వైదికవిజ్ఞానవద్విరోధుల స్థానము నుట. సర్వప్రాణివాచకమగు భూతిశబ్దముపిశాచమునందువలె సర్వద్విపాద్యాచకమగు జన శబ్దము నకు అట్టివారియందు రూఢిప్రాచీనుల వ్యవహారములో నుండేనేమో! ప్రకృతపంచ ములు అగ్రజాతుల కరుగకు కాదు అని యెన్నవారు విరోధి జను లెట్లుగదురు? తం అంత్యం జనం అనుభావ్యపు ముక్క లోని అంత్యపదము సన్నికర్షణలము చే దిగంతభ వవరము పంపిస్త్ర శ్రుతిభాష్యములు నిర్వివాదములు. కనుక ఈశ్రుతి ప్రారవిరోధి సహాయ నిరాకరణశ్రుతియే కాని దీనతమ పంచమబహిష్కార విధాయకశ్రుతిగాధు. ప్రశేషము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక్, బొంబాయి.

నూతనయంత్రములు

నూతన పరికరములు

సరస్వతీపవర్ వెన్ రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠములు

కవర్లు

కామ్యుబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు

శుభలేఖలు

ఆఫ్టోమన్యుక్కులు

జలురంగుల వాల్ పేపర్లు

చక్కెర

ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుపయుక్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగుపనులు చక్కెరగా తయారుచేయబడును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8	0
తత్వమచంద్రిక ... వల 1-0-0 సటికా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	...	0	12	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటిపాఠము డిటా	0	6	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వల 0-8-0
సత్యవత్సవ్యాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0

మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము: (గ్రంథకర్త మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు ప్రతిష్ఠాక్రియ ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు) ధర రు 2 8 0
నిండు క్యాలికోబైండు ఫెడర్ వైటుకాగితములు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
తెలచాలెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

మూల శంక కుతైలము

వల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనమువర్గర చర్మము లూపుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైర్యకోశపు మండరకలన (Torpil liver,) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలాహోధములన బహిష్కరించుట పోయినపుడును ఇతరసమయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాధపడువారు కారము, ఆ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు కూరగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈ తైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనే పోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాచిమత్రలవలన నుభవింపవలసిన ముగ్ధును. ఈతెండు మందులను విడువక కొంతకాలము వాడెద మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

చుండుకు నూనె

వల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెల్లుతులకు హానిగలుగక చక్కెరగల బెరుగ గలదు.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జీగటవిరేచనములు, అశీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుభూటలు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. నీటిని పిల్లలకువాడ వాడవచ్చును. మెంటనే గుణ విచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

The Zandu Pharmace-utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోహాభివృద్ధి, మోక్షి భస్మము, మొదలగువాటిని కలిపి కాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు చుక్కలు, మూత్రమునందు నీటి (phosphate), కెలఫు మొదలగు సెగ రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరము, బలహీనత యితర స్త్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తప్పక ముఖ్యము.

ఒక చుక్కల టేబుల్ స్పూనుల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
8 బుడ్లకు ఒకసారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకెట్టు పోస్టు ఖర్చులు యిచాము.

మా టేబుల్ స్పూనుల క్యాటలాగు యిచాముగా శుభమును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazar Road, Madras.

చెన్నుడుకు

తనెగోషువైననుండు
చెన్నుడుచెన్నులొనోట్టు
చిన్నుకారుటహాగు
కుడరనిచోమీసామ్మలిగు
గయిచ్చెదనునిష్ఠాంపువైపు
రునామాత్రాపేసంసబడును
బుడ్డి గురు 4-0-0 వి. పి. యిచ్చులువేరు
డాక్టర్ రత్నంబ్రదత్తు
మామటెరు కృష్ణా జిల్లా